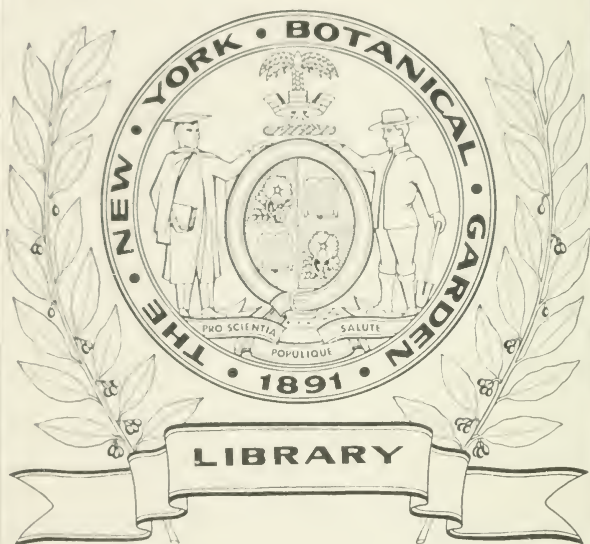

THE NEW YORK BOTANICAL GARDEN
PRO SCIENTIA
SALUTE
POPULIQUE
1891
LIBRARY

Hans Henrik Grönhagen

RESA

MELLAN

SÖDRA OCH NORRA AMERIKA.

DEL. I.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS P. A. NORSTEDT & SÖNER,
1832.

RESA

MELLAN

SÖDRA OCH NORRA AMERIKA.

EN SKETCH-BOK PÅ SJÖN.

AF

CARL AUGUST GOSSELMAN, K. M. F.
FÖRFATTARE TILL "RESA I COLOMBIA."

Det är lustigt på stormande haf.
TEGNÉR.

FÖRRA DELEN.

STOCKHOLM.
MDCCCXXXIII.

INNEHÅLL.

FÖRETAL.

Ehuru företal, ofta nog, kunna vara lika öfverflödiga, som saklöst öfverhoppade af läsaren, anser man sig ändå, så mycket hellre, böra på förhand orda något om innehållet af denna bok, som sjelfva titeln kanhända blott ofullkomligt anger detsamma.

Uppmuntrad, så väl af den ynnest, hvarmed Resan i Colombia af publiken blifvit emottagen, som äfven af förläggarens uppmaning, beslöt Författaren att fortsätta detta arbete genom beskrifningen af dess hemresa öfver Westindien, Norra Amerika och England. Då nu större delen af denna resa, i synnerhet i början, gick öfver sjön, så råkade man uppehålla sig så länge med färden på vattnet, och prata så mycket om lifvet om bord, att innan man hunnit Terra Firma af Norra Amerika, hade redan manuscriptet vuxit till den tjocklek, som vanligen erfordras, för att formera en mindre volym. Huruvida denna besynnerliga omständighet får tillskrifvas en viss förkärlek för detta sätt att färdas, eller någon annan orsak, vilja vi nu icke tvista om; nog af, seglingen mellan Colombianska kusten och Förenta Staterna hade upptagit så stor del af det för hela resan bestämda arktalet, att denna icke gerna kunde fortsättas efter den förut uppgjorda planen. Midt under den dilemma, härigenom uppkom, anlände — *the printers devil,* väl icke

personligen, men genom ett slags ombud eller — en förfrågan från Förläggaren, om icke arbetet, enligt löfte, snart vore färdigt till tryckning: och, hellre än att bekänna, det icke mer än början dertill vore färdig, beslöt man att, genom en liten förändring af titeln och kapitlens benämning, samt någon tilläggning i texten, låta denna delen af arbetet bli en bok för sig sjelf, och dymedelst kunna besvara förfrågningen med förklaran, det man just höll på att sluta de sista arken.

På detta sätt har således både boken och titeln uppkommit; och, i stället för en vanlig beskrifning öfver länder och folk, har läsaren erhållit ett slags berättelse om sjön och dess beseglare. Att han förlorat på bytet, vilja vi så mycket mindre disputera, som vi, af flera skäl, äro öfvertygade derom; men om man skulle påstå, att man blifvit bedragen på titeln, få vi deremot söka vederlägga en dylik beskyllning, eller åtminstone visa, att derunder icke ligger något bokhandelsknep, alstradt af den lofliga maximen, att titelbladet säljer boken.

Ehuru bokens namn är i sig sjelft så vida tvetydigt, som en resa mellan Södra och Norra Amerika kan lika väl vara företagen till lands som vatten, så tror man sig genom tilläggningen "en Sketch-bok på sjön" temligen tydligt hafva definierat dess nautiska natur. Ty, fastän det icke voro omöjligt, att en resande, sedan han landvägen öfver Panama-näset, Goatimala och Mexico, sträfvat upp till Förenta Staterna, vid den

långa öfverfarten derifrån till Europa, roade sig med att ordna sin journal och uppteckna sina passerade resäfventyr, så vore detta väl icke något hvarken så märkvärdigt eller förtjenstfullt — med undantag kanske af att det kunde bevisa, det han icke varit sjösjuk under passagen — att det just behöfde utsättas på titelbladet framför en dylik resbeskrifning. Skulle, det oaktadt, den nyssnämde tilläggningen så mycket missförstås, så hoppas man ändå, att det derpå följande motto: "Det är lustigt på stormande haf," skall upplysa läsaren om, på hvad element resan blifvit gjord. Ty, ehuru lustigt det kan förefalla en resande, att tumla omkring på den oroliga sjön, så kan detta väl icke bli något skäl för honom att välja ett dylikt valspråk för en beskrifning öfver en landtresa, eller, hvad som är detsamma, hela boken igenom påminna läsaren om, huru roligt det är ute på sjön, på samma gång han för honom berättar om sina färder genom skogar och ödemarker.

Vi våga derföre hoppas, att bokens innehåll ej är maskeradt genom titelbladet; och behöfva således, innan vi vända om detta, för att gå till sjelfva texten, endast göra en ursäkt för nyttjandet af det främmande ordet *Sketch-bok*. Förnämsta och giltigaste skälet härtill är, att vi icke i vårt språk äga något deremot fullkomligt svarande, med undantag kanhända af den verbala öfversättningen *Utkast-bok*. Men utom det att detta ord i sig sjelft är hårdt och svårt uttaladt,

skulle det möjligen kunna anses äga en equivoque bemärkelse, och i sådant fall hafva en menlig inverkan på bokens reputation; ty, ehuru det icke är otroligt, att någon läsare, efter att hafva genomläst arbetet, skulle kunna anse sig befogad att *utkasta* boken genom fönstret, i stället för att ge den en plats på bokhyllan, så vore det väl, lindrigast sagdt, opolitikt af författaren, att genom en dylik rekommendation, på förhand, inge en sinnesstämning, på en gång så farlig och vanhedrande för dess arbete.

Nå väl! — utropar kanske någon, redan otålig öfver detta långa ordande om titeln — det här är alltför bra, men hvad i all verlden kan väl den menniskan då egentligen hafva att säga oss om en simpel sjöresa mellan Cartagena och New-York? Det kan väl icke bli frågan om några nya upptäckter på dessa så mycket befarna haf: och, ehuru intressant det kan vara för honom och hans seglande medbröder, att bli undfägnade med en omständlig uppsats öfver vindarna i Caraibiska sjön, förtoningen af Westindiska öarna, eller djupet och farten af Golfströmmen, så måtte han väl aldrig inbilla sig, att någon annan uthärdar med så tråkiga, sjösjuka luktande, ämnen. — I stället för att uppehålla oss med dessa naturliga frågor och anmärkningar, skola vi tillåta oss några reflexioner, hvilka hafva ett för nära samband med de nyssnämde, för att icke på visst sätt besvara dem.

Det har nemligen ofta förefallit oss besynnerligt, att då man, i våra beskrifvande tider,

afmålat och omtalat nästan alla möjliga lefnadssätt och förhållanden, hvaruti menniskor kunna befinna sig, samt täflat om att sant och noggrant modellera alla de olika former, hvaruti samhällslifvet afgjutit sig, att man, det oaktadt, lemnat en så märkvärdig och egen del deraf, som sjömanslifvet, nästan alldeles obeskrifvet. Man skulle häraf kunna draga den formodan, att denna lefnadsform i sig sjelf är så vanskaplig och hård, samt i allmänhet så litet intressant, att det icke kan falla någon skriftställare in, att välja ett sådant ämne, och ännu mindre någon bildad läsare, att sysselsätta sig med en så rå lektyr. Hvad nu orsaken kan vara till brist på litteratörer i denna väg, så våga vi likväl påstå, att den så mycket mindre ligger i ämnets fattigdom eller ohandterliga egenskap, som det kanhända finnes få ämnen, som bättre låna sig till en romantisk och till och med poetisk behandling, än lifvet på sjön; och, såsom bevis derpå, behöfva vi endast nämna Coopers "*Red Rover*" och Falconers "*Ship-Vreck,*" af hvilka det sednare är ett allmänt beundradt poem af en Engelsk Sjöofficer, och det förra en roman af den namnkunnige Amerikanske Novellförfattaren.

Då vi beklagade oss öfver fattigdomen af litteraturen i denna genre, var det också mest med afseende på vår Svenska, fastän, om vi icke bedraga oss för mycket, man kanske kunde tillägga alla andra språks, med undantag af det Engelska; ty, oss veterligt, hafva de förra icke

utan genom öfversättningar från det sednare ökat sin lektyr i denna väg *. Det är också märkligt, att vi icke gjort på samma sätt, eller, oaktadt vi lära hafva en ordentlig öfversättningsfabrik för nyare romaner, vi ännu icke fått se på Svenska, hvarken någon af Coopers trenne sjöberättelser, eller någon af de flera skrifter i samma ämne, hvilka på sednare tider lemnat Engelska prässen. Vi nyttja med flit ordet sednare tider, ty det är oss icke obekant, att ett försök, för ej länge sedan, blifvit gjordt, att genom öfversättning af en äldre Engelsk sjöroman väcka Svenska läsares smak för detta slags lektyr. Att detta försök misslyckats, äro vi nästan öfvertygade om, ehuru vi icke läst öfversättningen; ty så vida den så kallade "Kommendeur-Kapten" icke är alltför olik sitt original "the Post Captain" för att vara en öfversättning, så lär den hos Svenska publiken icke göra större lycka, än hos den Engelska, eller kunna anses för något annat, än en samling af sjöglosor och ofta nog plumpa matrosfraser, hvilka, för att nyttja ett ständigt upprepadt uttryck i originalet, "*will do for the Marines*," men icke för läsare i allmänhet. Det är således mycken anledning att frukta, det öfversättaren, eller kanske rättare förläggaren, till detta arbete gått miste om sitt syftemål, att väcka Svenska publikens håg för dylik

* Helt nyligen har likväl en Fransysk sjöroman, "*Le Salamandre*" blifvit utgifven, hvilken troligen är det första original, Franska prässen lemnat i denna genre.

lektyr, och detta är så mycket värre, som det betydligt beror af första försöket, eller, med andra ord, huru isen brytes *.

Vi nämde, att orsaken till sällsyntheten af litterära produkter i denna genre icke ligger i ämnet, och få nu tillägga, det den snarare bör sökas i brist på författare, som kunna handtera detsamma, då det nästan är lika omöjligt för en skriftställare, som icke någon längre tid vistats om bord, att träffande beskrifva lifvet på sjön, som det är för en landskapsmålare, att sant afmåla ett skepp, så vida han icke med andra än blott konstnärens ögon betraktat dessa flytande byggnader. Denna sednare omständighet påminner oss om en tafla, på en exposition, föreställande en stad med en del af dess hamn. Just som man allmänt beundrade den, så väl för den sanning, hvarmed det kända landskapet var tecknadt, som äfven det lif, som rådde öfver både landet och sjön, hvilken sednare var upplifvad af ett seglande fartyg, anlände en konnessör, hvilken, olyckligtvis, var det i mera än ett hänseende. Sedan han en stund betraktat den vackra målningen, utbrast han slutligen med missnöje: Jag skulle velat ge mycket för denna tafla, om jag kunde få det der stackars skeppet att gå rätt

---

* Sedan detta nedskrefs, har en öfversättning af Coopers första sjöroman, ”*the Pilot*,” blifvit annoncerad i Svenska bokhandeln; och, såvida öfversättaren kunnat återge originalet, tro vi, att ”Lotsen,” såsom i dubbelt hänseende bättre kännare af farvattnet, snart tager lofven af ”Kommendör-Kaptenen.”

fram i stället för baklänges." — Man torde anmärka, att man så mycket mindre bör fästa sig vid dylika småsaker, som sådana taflor egentligen icke äro gjorda för matroser, och man i alla fall icke behöfver hvarken frukta eller rätta sig efter konnessörer med sjömansögon; men, utom det att det vore hårdt, att vilja neka en så stor del af sina medmenniskor den njutning, nästan hvarje sådan känner vid betraktandet af en lykkad yttring af bildande konst, så våga vi försäkra, det ingen kännare af Grekiska arkitekturen skulle kunna erfara en mera ledsam känsla vid betraktandet af en tafla, hvarpå fanns, till exempel, en kolonnad med kapitelerna nere på piedestalerna och baserna uppe under arkitraven — än den en amatör af sjöstycken känner vid åskådandet af en målning med ett skepp, som har rårna på akterkant af masterna. Det är väl sant, att den förra händelsen, eller likartade fel, ej rätt gerna kan inträffa; men deremot händer den sednare, eller dess vederlikar, så ofta, att, ehuru antalet af konnessörer är, jemförelsevis med de andra genrenas, kanhända litet, så blir ändå den fula effekten af sådana misstag, på det hela taget, ganska stor. Att afhjelpa denna olägenhet blir så mycket svårare, som man icke billigtvis kan begära, att en landskapsmålare skall genomgå en kurs i Architectura Navalis eller Tackelreglementet, ej heller att han måste skaffa sig en förtrolighet med sjömanövern genom att fara som skeppspojke eller passagerare några resor. Å an-

dra sidan vore det också hårdt, att neka honom tillskapa en och annan skuta på sina sjöar, då det verkligen är svårt att upplifva ett betydligare vattenparti i en tafla, utom ditsättandet af någon dylik flytande byggnad — och allraminst bör en älskare af sådana afråda honom derifrån. Det finns således endast tvenne sätt för dem som icke äro hemma i saken, antingen att inskränka sig till mindre farkoster, eller också, innan man upptacklar något större, förfråga sig hos någon kännare, såvida icke man äger till hands några användbara etyder af en sjömålare par profession.

Nästan på samma sätt förhåller det sig med berättelser om sjön, åtminstone då frågan blir om sådana, som skola måla lifvet om bord; ty, så vida man icke vill alldeles efter orden anse ett skepp endast som ett flytande hus, eller låta dess besättning tala ett opassande språk, så måste nödvändigt uti en dylik berättelse inflyta någon del af den mera praktiska sjömanskunskapen, samt en hop termer och fraser begagnas, hvilka ingen annan, än den, som på ett eller annat vis sjelf deltagit uti dessa gungande färder, är i stånd att riktigt använda. Likväl ligger der — utom den skillnad, som i allmänhet finns emellan taflor och berättelser, eller, om man så vill, emellan skildringar med färger och med ord — en ganska betydlig svårighet i författandet af sjöberättelser, hvilken deremot sjömålaren alldeles icke laborerar under. Då nemligen den sednare aldrig riskerar att bli otydlig eller ledsna åskåda-

ren med föreställningen af äfven den svåraste manöver, utförd i de mest minutiösa detaljer, så får den förre ständigt vara på sin vakt, att han icke, genom en blott beskrifning af den enklaste sak om bord, blir alldeles obegriplig för en ganska stor del af sina läsare. Denna olägenhet blir så mycket större, som det oftast icke är möjligt för berättaren att uttrycka sig på ett mera lättfattligt sätt, utan att bli fadd och osmaklig, icke allenast för amatörer, utan till och med för läsare i allmänhet. Vi vilja anföra ett exempel, som visar denna omständighet ännu bättre. En målare af sjöscener har på en tafla föreställt ett fartyg, som seglar med god vind. Skeppets läge på vattnet, dess segels ställning i anseende till vinden, och dess invecklade tackling äro så väl afmålade och så riktigt utförda till sina minsta detaljer, att konnessören icke kan dervid anmärka det ringaste, utan tvertom njuter fullkomligt af den lyckade härmningen af natur och konst. Äfvenså är förhållandet med den, som betraktar taflan med mindre öfvade kännareblickar, ty, ehuru han väl icke kan åskåda den med en så mångfaldig beundran, eller så apreciera alla dess mindre partier, som den förstnämde, så njuter han ända så mycket säkrare af det hela, som deruti icke finnes någonting, som kan stöta hvarken dess fordringar i allmänhet på en landskapsmålning, eller dess begrepp om de föremål, hvilka derpå äro afbildade. Så blir deremot icke händelsen med en författare, hvilken

vill för sina läsare med sanna färger, eller, hvad som här är det samma, i riktiga ord, återge just den ofvannämde taflans föremål. I stället för att då säga: "en brigg, som seglar fördevind med bottenrefvade märssegel, i hårdt väder och svår sjögång," hvilket, ehuru tydligt för sjömän, ändå troligen blir en hårdläst, om icke otydlig, mening för många läsare, skulle han då, för att uppfylla den kanhända större delen af sin publiks fordringar, bli tvungen att uttrycka sig så här: "en tvåmastare med en utliggare, som går med vädret från bakändan, och blott till hälften uppsatt sina mellersta segel mot den starka blåsten och de stora böljorna;" hvilken mening åter, hvad slags förtjenst den kan äga i afseende på enfaldighet och möjliga tydlighet för en del läsare, åtminstone icke äger något behag för den, som är road af sjön, och den enda effekt författaren dermed skulle göra på sjömannen, vore förmodligen den af ett medlidsamt åtlöje.

Förhållandet härmed är, i korthet sagdt, det, att en dylik författare egentligen skrifver för tvenne slags läsare, och svårigheten af dess värf ligger uti att undvika, på en gång otydlighet för den ena delen, som platthet för den andra. Man kunde härvid ej så orätt anmärka, att då man vill behaga tvenne olika partier, riskerar man lättast att misshaga båda, och om man nödvändigt vill beskrifva sjölefnaden, så vore det så godt, att endast göra det för dem, som kunna vara mest intresserade deraf. Detta är väl

sant; men, utom det dessas antal, åtminstone som läsande publik betraktadt, är ganska litet, så kunde det väl hända, att meningen med en sådan sjöberättelse vore lika mycket att ge den större delen af läsarne en någorlunda idé om huru det går till på sjön, som den mindre delen deraf en roande tafla af bekanta föremål.

Sådant är åtminstone ändamålet med denna bok; och om derför kamraterna af det sjöplöjande yrket skulle här och der finna ett mindre tekniskt eller något "grönt" uttryck, som ej får höras inom relingarna, så böra de komma ihåg, att möjligen en större del af bokens läsare har kanske mera rätt att beklaga sig öfver fraser och ord, som återigen icke erhållit borgarerätt i det vanliga språket på land. Ty, ehuru gerna vi instämma med en namnkunnig författare i detta ämne, då han säger att litteraturen icke är fullständig, förr än man har berättelserna om sjön författade med samma noggranhet och i samma expressiva språk, som en loggbok, så tro vi ändå, att detta icke låter göra sig, så vida en dylik lektyr icke endast är beräknad för kajuten och gunrummet, utan äfven för den delen af läsande publikum, som kanske aldrig satt sin fot på något skeppsdäck.

Hvad åter beträffar det nämde ändamålet, eller att ge allmänheten en svag idé om huru det tillgår på hafvet, så, ehuru vi icke anse okunnigheten härom äfventyrlig, eller betrakta dem i sjöyrket profana med samma ögon som Mis-

sionä-

rerne betrakta Indianerne, så kunna vi likväl icke neka till, att denna enfaldighet ibland går, om icke just längre än begreppet om någorlunda bildning borde tillåta, åtminstone så långt, att den nästan blir oförklarlig, då man ihågkommer menniskors naturliga begär, att få veta huru det i allmänhet går till här i verlden. Bland de många exempel härpå, som kunde anföras, vilja vi blott framdraga ett. En ung och munter Neptuni son, som nyligen lemnat det första skeppet för fädernehuset, och således ännu var fullt sysselsatt med att berätta sina äfventyr för vänner och anhöriga, hade just samlat en mängd af dessa omkring sig, hvilka med begärlighet åhörde den "raska pojkens" äfventyr på den "fasliga sjön." Då han slutligen kom till beskrifvandet af seglingen under en stormig natt, hvilken i synnerhet var beräknad på stark effekt, och hvarvid han icke kunde förebrås att skämma bort en god historia, blef han hastigt afbruten af en gammal Onkel; "men min nevö! — hvarföre kastade ni då icke ankar, i stället för att fara omkring på det viset"? Den unge sjömannen — som väl studsade något för den djerfva manövern, att gå till ankars i öppna sjön under en storm, men som genom en blick på sällskapet öfvertygade sig, att de delade Onkelns åsigter af saken, och otåligt väntade på svaret — beslöt nu att försöka huru mycket dess auditorium tålte vid i den vägen, och svarade: "Ack nej bäste Onkel! vi försökte

väl, men det var för långt till botten, och det var dessutom så kolande mörkt, att vi icke kunde finna någon god ankargrund." — "Ja, se det förändrar saken," inföll farbrodern triumferande öfver sin för familjen visade kunskap i navigationen, hvilken han ville lysa med ännu mera, då han tillade; "Jag förmodar, att Ni icke hade mera än på sin höjd några tusen alnar ankartåg med Er, och, att dömma efter Wettern, som jag ofta öfverfarit, så måste Nordsjön på sina ställen vara lika så många famnar djup, då man icke träffar på någon "ankar-bank." Gossen var just i begrepp att svara härpå, då en Tante förekom honom med utropet: "men, min Gud! bästa kusin, släpper ni då icke ankaret hvarje afton, innan ni lägga Er, huru kunna Ni annars få en blund i ögonen, och huru i all verlden kan väl den stackars styrmannen hitta rätta vägen i mörka natten?" Den sjöfarande kusinen, som nu blott behöfde observera Onkelns fysionomi, för att veta, huru långt han kunde gå, fann af det derpå hvilande löjet, att det icke vore rådligt fortfara längre i det började maneret, utan besvarade nu Tantens frågor så godt han förstod, och fortsatte derefter sin berättelse, hvilken hade den ej så ovanliga effekten, att till den grad uppskrämma åhörarne, det de förmodade, att han icke tänkte "fara ut igen;" och då han derpå försäkrade att han snart skulle åter embarkera, begyntes beskärmande utrop, att "pappa och mamma inte borde tillåta det," och himlande lyckönskningar från Tan-

ten, att "Gud vare lof, hvarken hennes Karl eller Fredrik hade någon lust för sjön, ty hon skulle aldrig tillåta någon af sine bli sjömän, sedan hon fått veta, att man seglade midt i mörka natten, och utan lycktor för att se hvart man tar vägen."

Hvad slutligen vidkommer innehållet af denna bok, får man blott tillägga, att det hvarken är någon sjöroman eller några smärre diktade berättelser af det slaget, som kanhända bäst vore passande att väcka publikens intresse för denna slags lektyr, utan helt simpelt, efter titelns utsago, några strödda beskrifningar på helt vanliga händelser under en sjöresa mellan kusterna af Södra och Norra Amerika. För dem, som mäta värdet af en bok — med i alla fall så litet maktpåliggande ämnen som denna — efter den större eller mindre trovärdigheten af de händelser, deruti förekomma, kunna vi försäkra, att allting deruti är nästan bokstafligen sant, eller verkligen passeradt, som det heter, så att de, i detta hänseende åtminstone, icke behöfva göra sig samvete öfver att ha förspillt sin tid med läsning af diktade historier; och få vi blott, som författare, nu beklaga, att resan icke var åtföljd af några verkliga äfventyr eller ovanliga händelser, som kunnat ge anledning till mera romanlika berättelser, ehuru vi föröfrigt, som resande, uppriktigt sagdt, då vore mera belåtna med den hvardagliga prosaiska formen, den följde. Detta intyg öfver bokens sannfärdighet gäller emellertid

synnerligast för den förra hälften deraf, ty för händelserna uti sednare delen kan författaren endast ställa deras berättares trovärdighet i borgen, hvilken likväl var så stor, att vi icke ett ögonblick hesitera, att derför cautionera, såsom för proprie-skuld. Vi äro till och med så öfvertygade om sannolikheten af de deruti förekommande äfventyren med kaparen och fregatterna, att, om de icke verkligen hafva passerat, så kunna de åtminstone hafva gjort det, eller rättare de kunde, under samma förhållanden, icke gerna hafva utfallit på annat sätt. Såvida man åter skulle tycka, att dessa berättelser kanske hafva en didaktisk anstrykning, eller till och med möjligen misstänka, att derunder ligger en allusion på allmänna förhållanden — med ett ord icke vilja anse dem för blotta berättelser, utan snarare som ett slags *satsapienti* i denna väg — så kunna vi icke hjelpa det, och de få, i sådant fall, stå der såsom en del af författarens nautiska trosbekännelse.

För dem, som icke gerna läsa register öfver innehållet af en bok — ty sådana läsare finnas, och deribland är författaren en — kunna vi ej underlåta nämna, att detta arbete icke helt och hållet upptager flytande ämnen, då uti förra delen finnas tvenne berättelser om saker, väl icke på fasta landet, men ändå på en ganska grundfast ö, eller den Engelska Westindiska kolonien Jamaica. Dessa båda utkast äro likväl mindre att anse såsom egentliga skildringar af länder och folk från en resebeskrifvare, än en sjömans van-

liga ofullständiga berättelse om sina korta landgångar i främmande hamnar; och torde, som sådana, vara så mycket mindre malplaserade i en beskrifning öfver en sjöresa, som de möjligen kunde tjena till en rekreation efter den sjösjuka, läsaren kanhända erfarit under den stormiga dagen om bord.

Vi hafva nu ingenting mera att tillägga i upplysnings-väg för dem, som kunde vara hågade att taga en passage med oss öfver hafvet; och skulle någon önska närmare underrättelse om egenskaperna af vår farkost, innan han vågar embarkera densamma, så få vi bedja honom vända sig till de litterära assuradörerna, och se efter hvad nummer de gifva den på sin *Lloyds list.* Ty, ehuru vi, lika alla andra skeppare, tycka, att skutan kan segla lika säkert, om den är försäkrad eller icke, så äro vi ändå för erfarna i passagerares förande, för att icke veta hvad vigt dessa i allmänhet fästa på nämde omständighet; och få således, på samma gång vi begära assurans, underkasta oss kompaniets agenters besigtning, under förtröstan det den icke utfaller svårare, än att teckning kan erhållas på billiga vilkor. Vi hoppas detta så mycket hellre, som kompaniet vanligtvis behagar fästa afseende på om kaptenen är känd förut; och då vi redan haft det nöjet göra en lycklig långresa, under en förmånligare assurans, än vi sjelfve kunde hoppats, och i alla fall bättre, än den nämde herrar pläga teckna för nybegynnare, så förmoda vi,

att i detta afseende icke något hinder må möta. Det är väl sant, att denna skuta är både mindre än den förra och ej så beqvämt inredd för passagerare, samt dessutom bestämd för ett svårare farvatten; men dessa saker kunna vi icke hjelpa, och om vi ej kunna räkna på så stort sällskap, eller tillbjuda en så agreabel passage, som den förra, så hoppas vi åtminstone göra resan utan hafveri, och lyckligt landsätta passagerarne på destinations-orten. Mera kunna vi icke lofva: och huru det nu också går härmed, så måste vi nu skynda om bord, då vinden blåser god, och, medan vi ordat så länge om dessa saker, fartyget redan lyft ankar och gått under segel, samt väntar blott på oss, för att fortsätta sin segling.

RESA MELLAN SÖDRA OCH NORRA AMERIKA.

I.

EN DAG OM BORD.

Solen hade redan uppsprungit ur Oceanen, och ilade med tropisk hastighet upp på den molnfria himmelen. Dess glänsande strålar halkade osäkert öfver de höga mörkblå vågorna, och ömsom uppskimrade eller försvunno mellan dem. Endast på ett enda föremål inom den vidsträckta horizonten tillätos de stanna, på det ensamma skeppet, hvars hvita utspända segel, med bländande glans, inom sina buktiga ytor koncentrerade de skinande ljusstrålarna, under det de med begärlighet tycktes uppsamla de mindre synliga, men mera känbara, luftpartiklarna, hvilka med hvinande häftighet fyllde deras svällande sköten. Kommande från samma håll, som den uppgående solen, flög den tjutande vinden öfver det upprörda hafvet, och med vildt sjelfsvåld uppdref de hotande böljorna, på samma gång den med mera tyglad kraft måste framdrifva det mot sjön kämpande skeppet, hvilket, ehuru svårt och påkostande dess arbete var, ändå med säker gång, och, liksom under stolt medvetande af dess öfverlägsenhet, plöjde sin raka väg genom de af raseri fradgande vågorna.

Under en sådan väderlek hvilken, sjömännen mindre omständligt, men mera tekniskt skulle

kalla refvad märssegels-kultje med hög sjö, seglade en Engelsk Paket-brigg för half vind emellan Syd-Amerikanska kusten och ön Jamaica. Passad-vinden, hvilken i detta farvatten, oftast vid dagjemningstiden, antager styrkan af hvad man i land skulle kalla storm, blåste väl hårdt, men ändå med den jemna och lika fart, som tillåter sjömannen att föra mera segel, än han under samma omständigheter skulle våga på något annat haf. Väl vore också tvenne ref intagna i märsseglen, men de stora underseglen fördes oförminskade, äfvensom klyfvaren och briggseglet, hvilka tillhopa formerade en segelmassa, nästan mera än tillräcklig för ett annat fartyg, än en brådskande paket, eller ett jagande krigsskepp. Fartygets rörelser voro också ganska häftiga, och den starka lutningen åt lä förvandlades idkeligen af de tvärs kommande sjöarna i hårda öfverhalningar, hvilka ofta försatte både relingen och flera däcksplankor i lä under vatten. Långskeppsrörelserna voro deremot mindre våldsamma; och, ehuru det ibland hände, att en och annan sjö, under det den spolade in öfver backen, upplyfte för-skeppet, och derefter akterskeppet på ett sådant sätt, att fartyget derunder liknade en vippgunga, så hade den ingen menligare verkan, och afbröt i alla fall icke den vanliga, och nästan otroliga, ordningen, som råder inom relingarna på ett väl bemannadt skepp.

Sålunda såg man icke allenast alla de många lösa effekter, hvilka pryda ett skeppsdäck, så-

som båtar, ankaren, kanoner, rundhult, med mera, i den strängaste symetri anordnade, och så försäkrade på sin plats, att de, oaktadt fartygets häftiga rörelse, ej det ringaste förändrade sitt läge, liksom vore de fastvuxne dervid — utan alla de oräkneliga trossar, ändar och tågstumpar, hvilka finnas om bord på ett sådant skepp, lågo eller hängde i en så redig ordning, samt voro med sådan noggranhet, och äfven smak, uppskjutne på sina särskilta platser, att man skulle kunna trott, det någon älskare af ornamenter roat sig med att på detta sätt pryda däcket och nagelbänkarna. I fullkomlig harmoni med denna beundransvärda ordning i fartygets inventarier, stod också den kanske mindre förmodade kontenansen hos dess besättning; och, ehuru det verkligen blåste så hårdt, och skeppets rörelser voro så våldsamma, att mången landman, som på afstånd hade sett dem, eller, kanske ännu snarare, om han personligen följt dem, skulle trott, att de stackars sjömännen voro i en nödställd belägenhet och hade troligen ingen annan tanke, än den att berga sig, samt intet annat att göra, än det att hålla sig fast på sin oroliga farkost, så var ingen ting mindre än detta fallet. Tvertom tycktes de just vara lifvade af den tillfredsställelse, en god vind ovilkorligen medför inom ett skepps relingar, och med förnöjelse njuta af den ledighet från arbete, som en någorlunda hård kultje gerna förunnar matroserna, sedan de fått sina segel afpassade efter vinden; och, till

följe deraf, såg man den vakthafvande delen af besättningen spridd i grupper kring däcket, efter hvar och ens smak, med iakttagande likvist af hvad den stränga disciplinen inom ett dylikt skepp bjuder.

På detta sätt syntes också längst förut i lovart båtsmannen jemte några matroser spatsera fram och tillbaka emellan förstäfven och en af kanonerna på gångbordet, akter om hvilken respekten för det högre befälet icke tillät dem utsträcka sina steg. Följande den ena efter den andra, gingo de obehindradt och med en, för andra än sjömän obegriplig, säkerhet långs de gungande däcksplankorna, hvilken endast en längre förtrolighet med det oroliga elementet är i stånd att förskaffa. Det hände visst, att en och annan svårare öfverhalning ibland tvingade dem, att söka en tredje stödpunkt för den balanserande kroppen, medelst ena handens stöttning mot kobryggan, betingen, eller något annat fast föremål midskepps; eller också att någon högre sjö, under det den stänkte öfver backen, kanske afbröt tåget för ett ögonblick, om den kastade sin tunga vattenmassa öfver någon af dem, och på samma gång kan hända för ett ögonblick ryckte honom ur ledet; men dessa båda fall inträffade sällan, och hade i alla fall ingen annan påföljd, än å ena sidan en liten ed, och å den andra ett högljudt åtlöje. — I lä deremot hade några andra kamrater samlat sig omkring kabyssen, der de voro inbegripne i en munter ordstrid med

kocksmaten, hvilken just höll på att plocka en fogel, hvars fjäder genom det svepdrag, som här förorsakades af focken och lä-relingen, hvirflade upp i luften, och flög de kringstående i ansigtet, till ej ringa förnöjelse för både den plockande och de gapande. Deras infall voro ändå icke mustigare, eller deras skrattsalfvor starkare, än då någon häftig öfverhalning förde antingen hela sällskapet eller också en del af dem ner till bastingeringen i lä utför det af vattnet slippriga däcket. — På halfdäcket i lovart, eller den rymliga delen af skeppsdäcket, som är förbehållen befälet om bord, promenerade nu kaptenen sjelf i sällskap med en af passagerarne, hvilken sednare så väl för den säkerhet, hvarmed han trampade däcket, som äfven den nautiska konversation, i hvilken de nu voro inbegripne, tycktes förråda en närmare bekantskap med detta yrke, eller att han icke alltid farit på sjön i samma passiva egenskap som nu. Deras jemna slag, fram och tillbaka mellan gångbordet och kajutgången, stördes ändå ibland, antingen af fartygets egna rörelser, eller också då kaptenen tog några steg längre akter-ut än vanligt, för att kasta en kontrollerande blick i kompasslådan. Ett dylikt frågande ögonkast åtföljdes någon gång af ett annat förebrående åt den vid rodret stående matrosen, hvars hela ställning, rörelse och fysionomi vittnade om den odelade uppmärksamhet och oaflåtliga ansträngning, som fordras hos den, hvilken under sådan vind och sjögång måste tvinga skep-

pet att plöja fåran rak genom sjön. Stående med vidt skilda ben, och ena foten stöttad mot drillståndaren, för att trygga sig för öfverhalningar, voro båda dess utsträckta armar och händer beständigt sysselsatta med spakarne i drillhjulet, under det ögonen antingen stodo sänkta i kompassen, eller ock spända för-ut, både för att kunna hålla skeppet på samma väderstreck, och passa på ögonblicket, då det började det ringaste afvika derifrån, för att genast kunna mota det. — Längst akter-ut stod styrmannen, hvilken, sedan han på sin tillfrågan hos kaptenen, om klockan snart var åtta, fått ett jakande svar, gjorde sig färdig att kasta loggen. Öfverlemnande derföre loggrullen åt en, och sekundglaset åt en annan matros, sprang han sjelf upp på flaggkistan och, sättande sig på hackbrädet, eller yttersta kanten af skeppet, lagade sjelfva loggspånen i ordning att utkastas. Sedan detta var gjordt, och han genom en blick på sina medhjelpare öfvertygat sig att allting var klart, utkastade han spånen jemte några bukter af linan akter-ut i sjön, låtande den öfriga ledigt utlöpa genom händerna. Emellertid höll den ene matrosen rullen med utsträckta armar långt framför sig, och den andra sitt lilla timglas, med tomma hälften uppåt, i upp- och nedvänd hand, färdig att på styrmannens utrop hastigt vända det. Länge drog det också icke ut, förrän den surrande rullen var i full fart, och just som den röda lappen af linan flög förbi styrmannens fingrar, hördes hans "*Turn*!"

och i samma ögonblick vände matrosen glaset med ett ekolikt utrop. Den korta, ej mer än femton sekunder långa, scen som nu följde, var verkligen besynnerlig nog, och den tystnad, som derunder härskade mellan de trenne agerande personerna, vittnade om nödvändigheten af noggranhet och den yttersta uppmärksamhet vid denna vigtiga förrättning. Under det styrmannen med korta och hastiga tag drog från rullen så mycket af linan, som fartygets starka fart kräfde, stod den närmaste matrosen och grinade mot rullen, som under sin hastiga omsurrning stänkte vattnet från den våta linan i ansigtet på honom. Den andre kamraten deremot, som höll timglaset, stod bakom och, betraktande detsamma med sådana ögon, som skulle han vilja räkna de nedrinnande sandkornen, tycktes alla dess sinnen vara koncentrerade i synorganerne. Också hade icke det sista kornet hunnit botten, förrän han med stark och hastig ton ropade sitt *"stop!"* och i samma ögonblick hejdades den utlöpande linan af styrmannen, hvilken, med båda händer fattande i densamma, gjorde en hastig dragning, för att utrycka pinnarne i den långt akter-ut stående loggspånen. Derefter undersökte han egenskapen af den knuten på linan, hvilken just stannat i dess hand, och, sedan han lemnat linan åt matrosen, nedhoppade han från flaggkistan, och med en tillfredställd min och handen på hatten rapporterade kaptenen, att han gjorde jemnt åtta mil.

Emellertid hade klockan hunnit åtta på förmiddagen, och, underrättad derom af kaptenen, utropade styrmannen: *"åtta glas!"* hvilket från backen först som ett eko besvarades, och sedan genom skeppsklockan, medelst fyra hastiga parklämtningar, upprepades. Straxt derefter satte båtsmannen sin hvisselpipa för munnen, och sedan dess frågande blick akter-ut med en bejakande nick blifvit besvarad, började han ur det lilla instrumentet framhvissla först tvenne långt uthållna toner, derefter några gälla stötningar, och slutligen en lång genomträngande drill, hvilken utgjorde finalen till den signal, hvarmed besättningen kallades till frukost, och som, oaktadt den starka blåsten, hördes tydligt öfver hela skeppet. Straxt derefter försvann den större delen af matroserna från däcket; och, med undantag af rormannen samt några få vid märsefallen och undersegels-skoten, voro de snart under däck, för att der intaga sin måltid.

Den förlust på folk, däcket härigenom gjorde, började emellertid till en del ersättas af passagerarne, ibland hvilka en och annan, sedan han ändtligen hunnit balansera sig uppför kajutgången, nu med häpna blickar betraktade det för honom svindlande spektaklet af den upprörda sjön och det oroliga skeppet. Ej vågande lemna den plats, han en gång lyckligt uppnått, stod han der med jemt så mycken stadga, som händer och fötter i trogen förening kunna gifva en upprätt menniskokropp, hvilken är plaserad på en så osäker

grund, som ett gungande skeppsdäck. Länge hade han ändå icke bibehållit sin nödtvungna post — troligen filosoferande öfver det onaturliga af en sjöresa, och dårskapen hos den, som utom i högsta nödfall företager en sådan — förrän den, med hvarje våg mer och mer tilltagande, blekheten på dess ansigte började annonsera en kris i dess sjösjuka, hvilken slutligen icke länge kunde döljas, då han med spända kinder på vinst och förlust retirerade ner till lä-reling, för att der mindre bemärkt låta den få sitt utbrott, till ej ringa förnöjelse för de derstädes varande matroserna. — En annan åter, som antingen var mera van vid sjöresor, eller hvars mage bättre passade för sådana, och som derföre kanske trodde sig något för mycket hemmastadd om bord, försökte att företaga en promenad emellan kajutgången och gångbordet. Denna lyckades väl till en början deri, så länge fartygets rörelser antingen vore mindre, eller ock de häftigare bland dem inträffade på samma gång, som han befann sig så nära något fast föremål, tjenligt till handfäste, att han kunde repliera derpå; men slutligen gick det annorlunda, och på samma gång en hastigt kommande sjö stänkte öfver relingen, och fartyget med detsamma gjorde en häftig hurt, befann sig vår promenerande passagerare midt på halfdäcket, och ögonblicket derefter satt han ett par famnar längre ner i lä; troligen lika förundrad öfver den hastiga förändringen från stående

till sittande, som lifligt kännande skillnaden i mjukhet emellan en stol och ett skeppsdäck.

Emellertid började stevarten nedbära maten till frukosten i kajuten; och det var verkligen förvånande att se, med hvilken skicklighet detta, under sådan sjögång svåra, värf utfördes. Om man ofta beundrar färdigheten hos en taffeltäckare eller kypare, hvilken med en mängd fulla tallrickar och glas springer öfver ett salsgolf utan att spilla något, huru mycket mera skäl skulle man icke ha att förundra sig öfver en dylik uppassere om bord på ett skepp under svår sjö, då han, med begge händerna fulla af fat och tallrickar, ömsom hoppar till, stannar och stöder sig med knän och armbågar, eller ock springer fram, allt efter fartygets olika rörelser, utan att stjelpa kull, eller spilla ut något under dessa balanseringar, och ännu mindre slå sönder ett enda af sina sköra kärl. Sedan han lyckligt hunnit få allt i ordning och rapporterat kaptenen, att frukosten var färdig, tillsade han, på dennes befallning, äfven de på däck varande passagerare, bland hvilka de, som ej redan förlorat matlusten, också genast följde kaptenen ner i kajuten, hvarest nu för en ovand passagerare framställde sig en anblick, hvilken väl varit den sista han skulle kunnat tänka sig om bord på ett fartyg under så svåra rörelser. I stället för det han troligen och billigtvis föreställt sig få den nedburna maten ställd, hvad man kallar huller om buller, i nå-

gon

gon vrå eller kanske säng i lä af kajuten, eller på sin höjd oordentligt hopad emellan omlindade dukar och servietter på ett bord, stöttad emot något skott eller dylikt för slingring, och der man i alla fall säkerligen ej kunde nyttja annan knif och gaffel, än dem naturen gifvit — så presenterar sig i stället ett långt matbord i midten af rummet, symetriskt öfverhöljdt med fat, tallrickar, flaskor, glas, surtouter, couverter, m. m. med ett ord framställande en nästan smickrad copia af, hvad man i allmänhet kallar, ett väl serveradt bord i land. Hvad, som gör en dylik uppdukning här möjlig, är, att ej allenast sjelfva bordet är fast i golfvet, utan äfven försedt med upphöjda ribbor eller slingerbräden, så väl i kanterna som midt på detsamma, inom hvilka, sedan duken är lagd öfver dem, hela servisen står nästan lika säkert stöttad, som på ett bord i en vanlig matsal. Utmed sidorna af detta matbord finnas på lika sätt försäkrade soffor, och framför ena ändan deraf står en stor ländstol, i hvilken Kaptenen, som alltid presiderar vid måltiderna, intager sin plats.

Ehuru man på detta sätt förekommit de större olägenheter, skeppets rörelser annars skulla förorsaka måltiderna om bord, så är det ändå icke utan, att man ofta dervid får vidkännas mindre inconvenancer, hvilka i alla fall måste vara oskiljaktiga från ett, i sig sjelf så inconvenient företag, som ett stort bords servering i ett

gungande skepp; i synnerhet då gästerna dervid icke alla äro sjömän, utan mer och mindre sjövanda passagerare. Sålunda ser man ej sällan vid någon starkare öfverhalning, ej allenast knifvar och gafllar flyga som pilar öfver bordet, utan äfven om icke hela tallrickar och glas, åtminstone deras innehåll, fara från den ena sidan till den andra; och är det verkligen lyckligt att sådana små olyckshändelser, hvilka oftast lemna omisskänliga spår efter sig på duken, icke äro åtföljda af någon värdinnas ännu omisskänligare miner, hvilka endast tjena till att lägga rågan på en stackars olycklig gästs pinsamma belägenhet, utan här tvertom upptagas med den muntra lätthet, hvarmed alla dylika små maladresser å de ovandas sida alltid upptagas af de andra, eller med ett oförargeligt åtlöje från kamraterna, och från Kaptenen en befallning till Hofmästaren, att genom ny bjudning eller iskänkning göra den olycklige skadeslös. — Om någonsin ett dylikt öfverskylande af begångna oskickligheter, i konsten att väl manövrera sin couvert, behöfdes vid något bord, så var det visserligen vid detta, ty dess rörelser voro verkligen så häftiga, att all ansträngning, äfven å de dervid mera vandas sida, oftast var nödvändig, för att, med bibehållandet af sin reputation i detta afseende, med heder kunna äta sig mätt; och sjelfva Kaptenen höll på att förlora den vid en ovanligt stark öfverhalning, ehuru man till hans fördel ej får underlåta att anmärka, det han vid samma till-

fälle ej var sysselsatt för egen räkning, utan för sina gästers. Han hade nemligen för sig ett fat med en stor fogel, hvilken han just höll på att tranchera, då oförmodadt en hastig ryckning af fartyget vände hans uppmärksamhet åt en närsittande passagerare, och i samma ögonblick flög den stekta fogeln med gaffeln i ryggen, från fatet öfver bordet, directe ner i en af gästernas knän, ehuru den redan mistat begge benen och ena vingen. Något surprenerad af denna i sig sjelf besynnerliga flygt, befallte Kaptenen Stevarten att nedkalla vakthafvande Styrmannen, hvilken nedkommen, fick befallning att genast låta giga upp storseglet, hala ner klyfvaren och sätta till förstängstagsegel. Han hade också icke väl kommit uppför kajuttrappan igen, och Kaptenen åter fått sin bortflugna fogel på fatet — med en småleende försäkran, att vi snart skulle få skutan makligare och fogeln spakare — förrän Båtsmannens pipa lät höra sina gälla toner, och kort derefter hördes bullret af ändars losskastning och halning. I och med detsamma kände man tydligen huru fartyget, liksom lättadt från någon tyngd, började gå ledigare; och, om just icke lutningen åt lä blef betydligen minskad, märkte man ändå, att öfverhalningarna blefvo mindre, och rörelserna i allmänhet ej så häftiga som förut. Måltiden slutades således kanske något mera regelmässigt, än den börjat, och inga vidare oordentligheter förmärktes, än att en och annan passagerare, som säkert på en gång oförmodadt

kände sig bråmätt, skyndade blek och tigande från bordet och kajuten upp på däcket och troligen till relingen, för att i dervarande svalkande drag uppfriska sig efter kajutens qvalmiga hetta, och kanske med detsamma förekomma symptomerna af en hotande indigestion.

Ehuru tiden väl ännu icke var inne, att taga den i dessa klimat brukliga *"Siestan"*, så försvann ändå, kort efter frukosten, den större delen af passagerarne i sina små hyttor på sidorna af kajuten, för att, som man säger, taga sig en lur; ty, med undantag kanske af en dålig predikan på en het sommardag, finns det väl ingenting mera söfvande än kajuten i ett gungande skepp, i synnerhet emellan vändkretsarna. Den beständiga vaggningen, det dermed följande enformiga bullret af sprakande och gnisslande i skeppsskrofvets många delar, den varma tryckande luften, alla synliga föremåls idkeliga upp- och nedsväfvande, allt, med ett ord, verkar mattande på sinnena och manar dem till slummer; och det behöfs verkligen vana eller en ganska intressant sysselsättning, för att vid sådana tillfällen ej snart falla i en djup sömn. Endast trenne af kajutens ledamöter trottsade den under däck rådande allmänna sömnsjukan: den ene, bläddrande i en bundt Engelska Avisor, hvilka, ehuru öfver en månad gamla, ändå voro de nyaste på denna latituden; de begge andra deremot ifrigt sysselsatte med ett parti Schack vid ett bräde, som, för att kunna nyttjas om bord,

var försedt med hål i midten af rutorna, i hvilka jemt passade små tappar i foten på pjecerna. Den förstnämde hade ändå icke hunnit genomögna många spalter af den, i alla fall ej så lätt genomögnade, "*Times*," förr än öfra delen af dess kropp började småningom följa fartygets rörelser och hufvudet luta mer och mer öfver det på bordet liggande bladet, till dess slutligen en öfverhalning på en gång lade det derpå, liksom på en hufvudkudde; och nu förblef vår man i samma ställning, jemt accompagnerande fartygets ständiga brakningar med sina högljudda snarkningar. Schack-spelarne deremot fortsatte sin strid tappert nog, till dess spelet, på samma gång det började mera utveckla sig, äfven började fordra djupare funderingar; och nu blefvo dragen allt långsammare, till dess ändtligen den ene, som redan bemäktigat sig offensiven, utropade sitt "*Check!*" Den andre, hvars försigtiga flyttningar redan någon tid börjat beledsagas af långa jäspningar, spratt dervid till som från en slummer, och, finnande sitt spel nu fordra en större ansträngning, besvarade han motspelarens hotande utrop med ett "*Stewart! Bring us a grog! By God! We want something to keep up our spirits.*" Denna förstärkning oaktadt, var snart hans kung i den belägenhet, att ingenting kunde hjelpa honom; och då den segrande, efter sitt "*Chekmate!*" tillböd honom revanche, svarade han, under det han reste sig upp från bordet: *On shore, if you please, Sir! but not*

here," hvarefter den andre småleende följde honom upp på däcket.

Häruppe var det också ett mindre söfvande klimat, och den ännu fortfarande starka vinden blåste på samma gång sömnen från ögonen som den mildrade den annars odrägliga hettan, då solen nu redan hunnit zenith, och kastade sina glödande strålar nästan lodrätt ner på däcket. Det var också roligt att se, huru, för hvarje rörelse af fartyget, skuggan af seglen och tacklingen ilade i besynnerliga figurer öfver det hvita däcket, liksom täflande med de många fantastiska kroklinier, vattnet från lä beskref på de torra däcksplankorna vid någon häftigare slingring, och hvilkas mörka spår snart af den brännande solen förvandlades till en tunn, ljus salthinna, den vanliga effecten af sjövattnet och middagssolen emellan tropikerna. — Med undantag af de nyligen uppkomne passagerarne var halfdäcket för närvarande tomt på folk, ty båda Styrmännen stodo redan akter ut på flaggkistan med sina octanter, för att taga solens höjd, då den passerade meridianen, och Kaptenen hade satt sig akterut på bastingeringen i lowart, med sin sextant under armen, nu och då förande den upp till ögat för att controllera de förstnämdes observationer. Slutligen började deras gemensamma uppmärksamhet spännas högre, och sedan instrumenterna en tid oaflåtligt legat förda till ögat, togos de nästan på en gång derifrån, med en ömsesidig blick på hvarandra, på en

gång frågande och bekräftande ögonblicket, då solen upphört att stiga, men ännu icke börjat sänka sig, eller då den stod på sin högsta punkt i skeppets meridian. Utom rätta ändamålet med denna observation, latitudens finnande, bestämdes äfven derigenom rätta tiden om bord; och under det instrumenternas gradtal jemfördes med hvarandra, förkunnade de vanliga parklämtningarna från backen att klockan var tolf på dagen.

Sedan fartygets ställe, ej allenast till latitud, utan äfven till longitud, genom jemförelse med kronometern om bord, sålunda på det nogaste blifvit bestämdt — en sak, lika vigtig för sjömannen som hedrande för tidens uppfinningar — och med detsamma distancen från Jamaica, fann Kaptenen nödvändigt att öka skeppets fart, för att innan solnedgången kunna få sigte af nämde ö, eller rättare en pejling af de höga berg, som under namn af *"Blue Mountains"* uppresa sig på dess östra ända. — Till den ändan uppkallades medelst högbåtsmannens hvisselpipa hela besättningen, eller, som man om bord kallar det, *"blåstes alle man på däck";* för att sätta till mera segel. Kort derefter voro också alla matroserna uppe på sina bestämda platser för denna manöver, och en del af dem stodo redan vid vantstegarne i lowart, färdiga att på nästa signal äntra upp i tacklingen. Så fort också pipan ljöd nästa gång, voro de uppe i veflingarne, och med en skyndsamhet och vighet, som bäst kan liknas vid jagade ekorrars uppför grenarne af ett

träd, ilade de nu efter hvarandra, uppför vanten, öfver märsarne, och slutligen ut på rårna, oaktadt fartygets rörelser, hvilka uppe i tacklingen naturligtvis voro af en ojemförligt häftigare natur, än nere på däck. Utkomne på nockarne, eller yttersta ändarna af märsrårna, sväfvade de också på ett sådant sätt fram och tillbaka i luften, och deras i tågen hängande gestalter beskrefvo sådana hiskeliga kroklinier på den öfver dem varande himmelen, att en dervid ovand åskådare svårligen skulle kunna sett det utan förundran, huru de kunde, icke allenast hålla sig fast under denna luftiga färd, utan äfven derunder förrätta sitt arbete med seglens lossgörning. Detta gick ändå ganska fort för sig, och sedan andra refvet i märsseglen var utstucket, nedäntrade folket lika så hastigt, om icke fortare än det uppkommit, för att hjelpa kamraterna på däck, hvilka redan börjat hissa märsfallen. Sedan ofvannämde segel sålunda blifvit betydligt förstorade, tillsattes äfven det ännu uppgigade storseglet, jemte klyfvaren, och då fartygets kosa, sedan observationen, blifvit ändrad något mera efter vindens, så ilade det nu åstad med den betydande farten af tio engelska mil i timmen.

Som fartygets öfverhalningar åt lä nu genom den förändrade kursen blifvit betydligt minskade, äfvensom dess rörelse i allmänhet makligare, så serverades också middagen med mera lätthet än frukosten; och denna måltids intagande stördes icke af några dylika missöden, som

vid den förra, i sådan mängd, ägt rum. Härtill bidrog väl också något att gästerna kanske blifvit mera vana vid dessa gungande måltider, men troligen ändå mera, att en och annan af passagerarne funnit rådligare, att, med förklaran det matlusten vikit för sömnlusten, bibehålla den liggande ställningen i sin hytta, än utsätta sig för olägenheterna af den sittande vid bordet. Sålunda gick det ganska ordentligt och trefligt till; och om just icke sköldpaddsoppan, rostbiffen, och plumpudingen blefvo fullt ut så pedantiskt och regelmässigt serverade, som det i allmänhet sker vid ett Engelskt bord, eller förtärda med samma spleenfulla tystnad, som mellan trädskranken af en Engelsk *Eatingbox*, så vann kanske sällskapet mera än förlorade derpå, i synnerhet som nämde anrättningar, för öfrigt, vore fullkomligt "*genuina*," äfvensom portern, portvinet och maderan. Under den, af friska tropikfrukter bestående, deserten, hvilken ej skulle vanprydt en Vestindisk plantage-ägares yppiga bord, dracks också ganska muntert om; och troligen hade de mer och mindre sinrika toasterna ej slutats så snart, om icke detta, oftast något för långt utsträckta, efterspel af en Engelsk middag blifvit stördt af en rapport från däck, att en stor seglare syntes rätt förut; hvilket snart förorsakade bordets upplösning, då gästerna nu efter hand lemnade det, för att njuta den alltid sköna anblicken af tvenne hvarandra mötande skepp under fulla segel i sjön.

Uppkommen på däck, såg man väl ännu icke annat, än ett af eftermiddags-solen starkt upplyst segel på temligt afstånd för ut och något i lä, fast man redan med kikaren upptäckt, att det var ett svårt Fregatt-tackladt skepp, som, liggande bidevind för bagbords-halsar, styrde rakt emot oss. Länge drog det ändå icke ut, förr än man såg, på vissa för sjömän omisskänneliga drag i tacklingen, att det var ett krigsskepp, och något derefter gissades redan, att det var en Engelsk fregatt; hvilket också snart bekräftades då, på samma gång ett kanonskott lossades emot oss, Engelsk örlogsflagg och vimpel uppflögo på sina behöriga ställen. Genast hissades också vår flagg, och kursen förändrades så, att vi skulle komma att helt nära passera det mötande skeppet, hvilket, liggande bi i lä om oss, icke kunde med sin manöver så mycket bidraga dertill. Snart voro vi också så nära, att man med obeväpnade ögon kunde tydligen urskilja alla delarne af det antågande skeppet: och ännu några ögonblick till, och man hade framför sig det majestätliga skådespelet af ett närseglande krigsskepp.

Med undantag kanske af ett stort natur-fenomén, är det visserligen ingenting så inponerande som åskådandet af ett stort örlogsskepp, under full manöver, i öppna sjön. Ett sådant fartyg är, i och för sig sjelf, ett så beundransvärdt ting, och ett så märkvärdigt föremål för en menniskas blickar, att, om det också ligger stilla i

hamn utan segel, bör det ovilkorligen uppväcka förundran hos den vid sådana spectakel ovande åskådaren. Men huru ojemförligt större är icke den effect, anblicken af detsamma frambringar, då det är under segel, i synnerhet under en frisk vind med hög sjö. I sådant fall, är en dylik flytande byggnad öfver all jemförelse med alla andra af menniskor uppförda, och likså den känsla, med hvilken man ömsesidigt åskådar dem. Om man hänryckes vid betraktandet af ett högt och majestätiskt tempel, eller ett stort och skönt slott, och andra dylika storverk, hvaruti det kolossala af sjelfva byggnaden, förenad med den arkitektoniska skönheten, aftvingar åskådaren en rättvis beundran — huru mycket mera skall man icke göra det vid åskådandet af en byggnad, som, utom det den i storhet och skönhet täflar med de förstnämda, äfven för tillfället äger de ovanliga egenskaperna af lif och rörelse, och, gungande fram på det upprörda hafvet, mera liknar ett lefvande ofantligt och majestätiskt sjödjur, än ett dödt, af menniskor sammanfogadt, ting. I detta afseende är onekligen ett stort skepp den största kraftyttring af menskliga förmågan, och betraktandet af detsamma, under det det uppfyller sin ädla bestämmelse, kämpande mot vinden och sjön, är lika säkert, på samma gång bland de mest reflexionsfulla, som bland de skönaste skådespel, en menniska någonsin kan få se.

Man föreställe sig ett sådant skepp, passerande så nära, att äfven mindre föremål derpå

äro synliga. Under beständiga gungningar banar sig dess ofantliga skrof en skummande väg genom de höga motsträfviga vågorna, hvilka än uppkasta sitt hvita skum öfver den bildprydda galionen, än åter studsa tillbaka mot den rundade bogen och låta se den gröna, djupet skärande kopparbottnen: långs efter den svartmålade sidan löper ett bredt hvitt bälte, från hvilket den långa raden af batteri-kanonerna hotande utsticka sina svarta mynningar, i skön harmonie med den trotsande styrka, som karakteriserar hela skeppskroppen: från öfra kanten af densamma uppresa sig dessa trenne svindlande torn, från hvilkas öfversta spetsar man snarare tyckes böra stå i berörning med himmelen än med hafvet, eller åtminstone borde vara mera beroende af skyarnas rörelse än vågornas: en fjerde dylik spir utspringer från den främsta ändan, hvilken, med sin lutande ställning och långt öfver vattnet framskjutande spets, tyckes ämnad att klyfva luften och bana vägen för de trenne efterkommande: en obeskriflig mängd tåg löpa i alla tänkbara direktioner, så väl emellan dessa fyra sinsemellan, som mellan dem och sjelfva skrofvet; och man vet icke hvilket man mest skall beundra, antingen likheten eller ordningen i denna labyrinth, hvilken, ehuru förvillande och inveckla den vid första påseende tyckes vara, ändå vid närmare betraktande öfverallt framter en proportionerad och symetrisk anordning, hvilken ända igenom bibehåller sig, från de grofva tå-

gen nere vid däcket, till de fina trådarne uppe på topparna. En lika besynnerlig ordning råder ibland de många rår och bommar, hvilka äro plaserade kors och tvärs på masterna; och ehuru olika än de vinklar äro, som de göra sins emellan och med dessa, så råder ändå emellan hvarje slag af dem en sådan parallelité och likformighet, att de lika mycket likna linier i en geometrisk figur, som stänger och rår på ett seglande skepp. Emellan dem äro slutligen dessa ofantliga planer utspända, hvilka med sin bländande hvithet göra en skön kontrast, så väl emot den blå himmelen, som det svarta skrofvet och den mörka tacklingen; och, ej olika vingarna på fogeln, både till verkan och utseende, förnämligast bidraga till det lif och rörelse, som råder hos det seglande skeppet, hvilket slutligen, liksom krönt af den, med lysande färger prålande flaggen, i stolt majestät beherrskande framtågar öfver den underkufvade oceanen.

Emellertid ilade de båda fartygen till hvarandras möte med en fart, och så nära hvarandra, att det borde varit hiskeligt för den dervid ovande. Fregatten, som låg för bagbords halsar, passerade med säkert tio mils fart endast några famnar från vår lä låring, så att man, oaktadt den häftiga motblåsten och sjögången, tydligen kunde höra ej allenast prejningsropen till oss, utan äfven commando-orden om bord, äfvensom man skulle kunna igenkänt besättningen på densamma. Då den, liggande bidevind, förde

sina märssegel enkelrefvade, jemte undersegel, klyfvare och mesan, så krängde den också betydligt, och en del af den mörkgröna kopparbotten var nästan beständigt öfver vattenytan, hvilken genom de massor af skum, som idkeligen framvältades af bogen, liknade en af snödrifvor bestående väg. Dess lofvarts-reling var så upplyftad, att man icke såg någon del af däcket, eller der varande effecter, hvilket också gjorde, att ganska få personer der om bord voro synbara. Bland dessa voro Kaptenen och vakthafvande Löjtnanten lätt igenkända; den förstnämde stod längst akter ut på flaggkistan i lowart, och hållande kikaren i ena handen, stödde han sig med den andra i bastingeringen; den andre deremot, uppstigen på en af carronaderna på halfdäcket, fattade med venstra handen i stor-brambardunen, och med den högra höll roparen, genom hvilken prejningsropen skallade emot oss. Sedan desse blifvit från oss behörigen besvarade, vände han sig för ut, och kort derefter hörde man från hans gälla stämma kommando-ordet: "klart att vända", hvilket genast upprepades af de genomträngande drillarna från Högbåtsmannens hvisselpipa. Snart derefter såg man också klyfvaren börja leka för vinden, och då fregatten, hvilken redan var ett godt stycke från oss, nu lofvade till, märktes samma våglika rörelser i de öfriga seglen, till dess de åter fattades af den på andra sidan kommande vinden. Nu började på en gång alla rårna på de eftersta masterna

att röra sig, och, likformigt följande hvarandra, vändes de hastigt tillika med sina segel, så att dessa snart, med ombyte af sidor, stodo på samma sätt ställda, som de varit innan vändningen började. Ännu voro icke fockmastens segel ombrassade, utan lågo backade mot mast och stång, till dess skeppet hunnit falla tillräckligt, då äfven dessa vändes; och då kort derefter äfven klyfverts skot anhaltes, så såg man nu den, genom vinden vända, fregatten med fyllda segel ligga samma kurs som vi, eller bidevind för styrbords halsar.

Oaktadt vi under dess vändning erhållit ett betydligt försprång, så hann Fregatten ändå på oss både genom dess bättre segling, och derigenom att vi nu minskat vår fart medelst underseglens uppgigande, så att den snart låg tätt på sidan om oss i lowart. Det var kanhända nu som den presenterade sig bäst; och i allmänhet visar sig ett seglande skepp alltid skönast då det betraktas ifrån lä. Fregattens hårda krängning gjorde att man nu, öfver dess nedtryckta lä-reling, såg, icke allenast hela däcket med dess många inventarier, utan äfven den stora mängd folk, som utgjorde dess besättning, och som med sina olika rörelser satte om möjligt ännu mera lif i det framtågande skeppet, hvilket med elastiskt spända segel, under jemna gungningar, banade sig en skummande väg genom böljorna. Man kunde icke allenast se, utan äfven höra, hvad som der om bord passerade, och så snart fregatten

kommit tvärs för oss, hördes åter den commenderande officerns röst, och under hvisselpipans gälla toner såg man nu först de undra hörnen af de stora underseglen upplyftas från däcket, och derefter började alla delarna deraf liksom af osynliga händer hopvecklas och sammanrynkas, till dess slutligen begge dessa ofantliga segelmassor hängde i djupa festoner uppgigade under rårna. Kort derefter backades stormärsseglet, eller vändes så, att vinden fattade det på främre sidan, och således motade effecten af de andra seglen: hvilket också gjorde, att fregatten genast började minska farten och snart alldeles förlorade den, samt ägde nu ingen annan rörelse än den de höga vågorna förorsakade, hvilka långsamt förde den tvärs ner i lä emot oss, som nu äfven gjort samma manöver något akter om den.

På detta sätt hade man nu det besynnerliga skådespelet af tvenne skepp, hvilka, under en stark blåst med fulla segel i öppna sjön, lågo helt stilla och så nära, att de beqvämt kunde samtala med hvarandra. För att ändå längre befordra denna communication, och liksom råga måttet af den profane åskådarens beundran, såg man snart tvenne matroser äntra ut i båten, som hängde på fregattens lä låring, hvarefter farkosten med sitt manskap nedfirades i sjön; och sedan ännu något folk nedklättrat i den lätt flytande giggen, satte den af från fregatten, och, flytande som ett äggskal på ryggen af de höga

vågor-

vågorna, var den snart tillagd på sidan af briggen i lä: och ögonblicket derefter stod dess befälhafvare, en ung Midshipman, med en mängd bref till Europa, om bord hos oss. Emellertid hade fregatten brassat fullt, och föll nu ner, så att den, passerande för om briggen, snart var i lä om oss, der den åter brassade back, för att invänta sin båt. Denne dröjde också icke länge, ty så snart Kadetten fullgjort sitt uppdrag till Kaptenen, skyndade han sig ner i sitt lätta fartyg; och med långa kraftfulla årtag började nu hans sex matroser framdrifva den långa smala giggen, hvilken, snart i full fart, studsade som en flygfisk öfver vågorna bort till fregatten, i lä om hvilken den ej långt derefter försvann.

Under tiden fyllde briggen sina segel, och sedan den tillsatt underseglen, samt fallit till sin gamla kurs på Jamaica, passerade den snart tätt i lowart om fregatten, hvilken ej förr fått sin båt upphissad under däfvertarna, än den föll rund eller vände undan vinden, och sedan den åter lofvat upp till bidevind på andra bogen, satte den äfven till sina förra segel; så att begge fartygen, nu under full fart i motsatta directioner, skilde sig hastigt från hvarandra, och småningom förminskades så, att då den nedgående solen kastade sina sista purpurstrålar på den aflägsna fregatten, syntes den blott som en liten blekröd fläck på den mörkblå horizonten.

Emellertid hade Kaptenen redan någon tid väntat att få se land eller de förr nämda Blå-bergen på Jamaica, och i samma mån solen skyndade ner till horizonten, steg äfven hans otålighet, att få höra utkiken varsko detsamma. Dess väntan blef ändå icke uppfylld förr än vid sjelfva solnedgången — hvilket oftast händer i dylika fall — och just som öfra kanten af den eldröda skifvan sönk ner i hafvet, hördes från förtoppen det förmodade utropet: "land rätt för ut!" — Sedan läget deraf medelst compassen blifvit nogare bestämdt, och distancen derifrån, efter bergets kända höjd, blifvit calculerad, eller sedan man fått, med andra ord, en temligen säker *pejling* deraf, gjordes de förändringar i manövern, som annalkandet af land och natt fordrade. Till den ändan intogs åter andra refvet i märsseglen, underseglen och briggseglet gigades, kursen förändrades och sattes på Port Royal, inloppet till Kingston, så att vinden nu kom mera akter ifrån, och gjorde på samma gång fartygets rörelser makligare, som vistandet på däck behagligare, ehuru den korta equinoctiska skymningen snart utträngdes af den hastigt påfallande natten.

Men en sådan tropisk natt är också ingenting mindre än obehaglig för den sjöfarande; och åtminstone bör den, för naturens skönhet känslige, passageraren med nöje utbyta dagens upphettande ljus för dennes svalkande mörker, som på så många sätt förskönas af de oräkneliga

lysande kroppar, hvarmed himmel och haf äro beströdda. Det är kanske få scener i naturens stora skådespel, som i decorativt hänseende kunna jemföras med en mörk, klar natt på ett stormande haf emellan tropikerna; och om åskådaren deraf sitter i den onekligen förnämsta logen, det seglande skeppet, hvarifrån illusionen är starkast, skall han njuta ett af de skönaste spectakel, en menniskas ögon kunna njuta. Utom det himlahvalfvet här är så starkt illumineradt af sina tindrande stjernor, lysande konstellationer, och månlika planeter, hvilka alla i denna höga atmosfer stråla på ett sätt, som knappt kan anas under en mörk vinternatt hos oss, visar sig äfven den upprörda sjön, med sina fosforiska sken, i en förtjusande trollglans af briljanta färgbrytningar, hvilka endast svagt kunna återgifvas af de så mycket mindre salta hafven uppe i våra nordiska latituder. Lika ofantliga massor af blankt och matt arbetadt silfver, incrusteradt med lysande guldpartiklar och strålande diamanter, bryta sig de höga vågorna emot den svarta sjön, och den framforsande bogen bestänkes idkeligen af ett blandadt guld- och silfver-regn, hvilket en längre tid bibehållande sina små lysande kulor, rinner omkring på däcket, under det kölvattnet å sin sida endast utgöres af myriader dylika brillantlika klot, som i afvexlande glans rulla om hvarandra. Med ett ord, det hela är ej olikt en fée-resa i sagorna; och förtrollningen minskas åtminstone icke af det jemt gungande

skeppet, hvars jättelika master och segel vidunderligt sväfva fram och åter i det omgifvande mörkret, under det topparna irra omkring i fantastiska kroklinier på den hvitt skinande vintergatan: vindens mystiska susande i tacklingen och det dofva dånet från den forssande bogen instämma harmoniskt i nattens högtidliga tystnad, och hela seglingen vaggar den förtjuste resande långt bort i fantasiens behagliga drömmar. — Men allting har sin bestämda tid och rum, och ingenstädes mera så, än på sjelfva ordningens emporium, ett seglande skepp, der ingen tillåtes hvarken drömma eller sofva på däck, och, liksom för att påminna derom, afbröts plötsligen den stilla tystnaden om bord af en drill från hvisselpipan, som gällt rullade emellan fartygets relingar, och på samma gång väckte passageraren från sina djupa reverier, som den uppkallade den vakthafvande hälften af besättningen på däck till första nattvakten, då klockan nu var åtta på aftonen, och med detsamma dagen om bord slutad.

II.

DEBARQUERING I WESTINDIEN.

Det blef kanske svårt att säga, för hvilken resande ankomsten till någon af de Engelska Westindiska öarna, och i synnerhet till den i de flesta hänseenden intressantaste af dem, Jamaika, vore angenämast: antingen för den från Europa kommande, eller den från södra, för detta Spanska, Amerika anlände. Om den förre ovilkorligt måste intagas af den stora olikhet, klimatet frambringar hos naturen och dess alster i båda verldsdelarne, skall den sednare lika otvifvelaktigt öfverraskas af den ej mindre olikhet som menniskor och deras kraftyttring mäkta åstadkomma på tvenne länders äfven yttre utseende. Redan vid första annalkandet till kusten af Jamaika, skall den från Colombianska stranden kommande vara i tillfälle att anställa jemförelser, hvilkas resultater ingifva aningar om en helt olika befolkning i begge dessa länder, ehuru de för öfrigt, såsom liggande i samma zon, hafva de större karakteristiska grunddragen temligen lika. Sålunda äro väl de höga, långsluttande bergen ända upp till topparna betäckta med en tät skogsmatta, de så väl branta som låga stränderna prunkande med en stark, ända ned till hafvet gående grönska, och boningarna skyddade af skuggande cedrar och veftande palmer, så väl här som på andra sidan Caraibiska sjön. Men med dessa tropiklandens identiska contour-

drag är också likheten slut; och i stället för de ogenomträngliga skogarna på Syd-Amerikanska kusten med deras enformiga grönska, hvilka så ytterst sällan upplifvas af någon liten enslig koja med dess trånga uppodling, ser man här öfver allt större boningar, vidlyftiga plantager och odlade fält, hvilka, i ständigt afvexlande grönska, så nära räcka hvarandra handen, att de nästan utträngt de vilda skogarna till bergstopparna, och synas endast lemnat så mycket qvar af dem i dalarna och sluttningarna, som behöfts för skugga, gräns-omgifningar och alléer. Sedan man kommit kusten ännu närmare, upptäckes äfven betydlig olikhet i husens yttre utseende, och ehuru de gula bamburörs-väggarna och grå palmtaken väl äfven finnas här, så äro de ändå icke mera sine-qua-non-beståndsdelar af innevånarnes boningar, utan här ser man lika ofta målade trä- och stenhus, betäckta med röda eller svarta tak, ligga blandade med dem, och tillhopa omgifna af den yppigt grönskande vegetationen, formera de mest leende landställen man kan tänka sig. — Kommer man åter längre fram i sigte af Port Royal, så blir taflan på samma gång rikare, som olik den af det lemnade Boca-Chica. I stället för det sistnämde inloppets låga, hvita batterier, som i död overksamhet endast innesluta ett trångt och tomt farvatten, nästan aldrig upplifvadt af något fartyg, inkommer man här till en stor och rymlig hamn, hvars ena sida utgöres af en stadslik mängd byggnader, hvaribland

de långa präktiga kasernerna och magasinerna utmärka sig. Utom från ett här ständigt liggande linieskepp, ser man äfven Engelska örlogsflaggen blåsa från fregatter och mindre örlogs-fartyg, tillhörande Jamaika-stationen, och en mängd köpmansskepp och båtar, både seglande och roende, skynda förbi hvarandra på farvattnet häremellan och staden Kingston, som längre in med sina murstensbyggnader och sin skog af flaggprydda master förmånligt presenterar sig som en liflig Engelsk handelsstad: och vore klimatet mindre hett, luften mera tung och fuktig, samt husen nedrökta af stenkol, så skulle man nästan kunna tro sig förflyttad till en hamn på gamla Englands strand, innan en och annan Indiansk canot på den stilla sjön, den tropiska vegetationen i land, samt den lodrätta, brännande solen återföra främlingen, från Albions töckniga ö, till en af dess många kolonier i heta zonen.

Uppkommen på kajen är man också snart omgifven af en mängd skrikande negrer, hvilka pekande med piskan på deras något derifrån stående kärror och hästar, liksom för att förklara sin obegripliga Engelska Patois, i täflande förbistring utropa: *"Massa! J say Massa! won Ye car Massa!"* hvarmed de tillbjuda sin tjenst att uppköra sakerna. Sedan en af dessa svarta åkare fått koffertarne uppå sin höga kärra, och sina egna långa ben öfver den derför spände hästens rygg, bär det nu af uppåt staden, emellan de på båda sidor liggande skeppfulla bryggorna, och

genom de vackra gatorna, som, kantade med breda trottoirer, afskära hvarandra i räta vinklar. Större delen af husen i denna vid hamnen liggande delen af staden, består mest af magasiner och handelsbodar, hvaraf de sednare, försedda med stora, hela väggen upptagande fönster, i hvilka köpmansvarorna smakfullt äro uppstapplade, genast anonsera sina Engelska ägare, och skilja sig från salubodarne i moderlandet, endast genom asortimentet af varor, som här mest är beräknadt för det brinnande tropik-klimatet.

De menniskor, man här, i synnerhet på den hetare delen af dagen, ser skrida om hvarandra, äro mest negrer eller culörta, och den jemförelsevis ringa delen af hvita, hvarmed de svagt äro uppblandade, utgöres förnämligast af köpmansbetjenter och matroser; så att dessa nedra qvarteren af staden tyckas uteslutande tillhöra handeln och sjöfarten, och upplifvade af dessas lägre arbetande representanter, gifva da tillhopa en tafla, som på samma gång den är i hög grad intressant för främlingen, äfven är fullkomligt emblematisk för en liflig stapelstad i heta zonen. Sålunda, sedan man lemnat de många små hamnarna, eller, här så kallade, varfven bakom sig, hvarest de lossande och lastande skeppen trängas om de bästa platserna vid brobänkarne, på hvilka de inkommande tygpackorna och manufaktur-lårarne mötas af de utgående rom-faten och speceri-fastagerne — står man nu snart på en bred och lång gata, som, löpande parallelt

med den lemnade stranden, och genom en mängd smärre tvärgator kommunicerande med de ofvannämde lastnings-kajerne, skulle kunna kallas en korridor till desamma, uppfylld med den verksamma rörelse, som en gata af sådan egenskap nödvändigt måste äga. Men utom det lifliga buller som transporten fram och tillbaka, af Europas och Westindiens olika stapelvaror här föder, tillkommer äfven det omvexlande lif, som vanligen i en folkrik handelsstad karakteriserar en stor gata, hvilken, ehuru icke hörande till de bättre, i anseende till skönheten af sjelfva husen eller deras förnämhet, som bebo dem, ändå, och kanske just för motsatsen, eller de många handelsmagasinerna och öppna salubodarna, angenämare sysselsätter den resandes ögon, då den framställer den brokiga taflan af de mera verksamma klassernas olika sysselsättningar.

Sålunda såg man kanske här, i midten af den mjuka, sandiga gatan, tvenne långa, halfnakna negrer komma bärande en stor bal med ankommet köpmansgods från hamnen. Deras svarta, välbildade kroppar voro endast skylda af groffva linne underkläder och halmhattar, hvilka sednare, i förening med den stora fyrkantiga packan, som hvilade på deras breda axlar, ofullkomligt beskuggade de öfra partierna af deras athletiska figurer, hvarpå svettdropparna oupphörligt nedtillrade och förökte glansen af deras svartskinande hud, som ännu mera förhöjdes genom de olika dagrar solstrålarna och det bestän-

diga muskelspelet under gången förorsakade. Ankomna till ett gathörn, hvarest deras påkostande gång borde taga en annan riktning, nedsatte de sin tunga börda på den utskjutande vinkeln af den öfver gatan upphöjda trottoiren; och plaserande sina egna trötta kroppar på hvar sin sida om den höga balen, sutto de nu der som tvenne ej opassande sköldhållare till ett emblem på Westindiens handel.

Antingen afundsjuka öfver en annan landsmans mindre besvärliga arbete, eller också blott eggade af det begär, att emot hvarandra utösa grofva qvickheter, som så ofta utgör ett nöje för den med olika arbeten sysselsatta pöbeln, voro de snart i en dylik ordstrid med den redan nämda svarta åkaren, hvilken uppkörde coffertarna från hamnen, och ridande på sin flämtande kamp, kanske med skäl tyckte sig upphöjd öfver sina bärande bröder. Svängande sin långa piska öfver deras krusiga hufvud, blef han också icke skyldig dem många af de plumpa fraser, hvaruti Engelska mobben excelerar, och hvilka icke förlora något, hvarken i välljud eller must, derigenom att de utvräkas från de svullna läpparne af en bred negertrut.

Längre fram på gatan möttes han af några plägade matroser, hvilka förmodligen njutande den fridag, fullbordad lossning vanligen lemnar besättningen på köpmansskepp, tycktes begagna den på vanligt sätt under muntra ströftåg emellan krogar och glädjeställen. Undvikande trot-

toirerna, antingen af gammal inrotad farhåga för kusterna, eller och finnande nödvändigheten af att hålla sig midwaters, då de ej nu voro så säkra på sin styrning, girade de fram i midten af den breda gatan. Med begärlighet uppfattande hvarje föremål, som kunde tjena till spel för deras upphettade muntra sinnesstämning, var det ej underligt, om den ridande negern skulle ådraga sig deras uppmärksamhet; i synnerhet som få saker kunna i allmänhet vara mera välkomna för dylikt stämda matroser, än en ryttare, hvars handtering de nästan alltid äro fallna för att betrakta med en viss gäckande lättsinnighet, antingen för dess stora olikhet med deras egen, eller ock för den lätthet, med hvilken den lånar sig till parodi på deras eget besvärliga yrke. I öfverensstämmelse härmed började de genast med vanliga sjötermer anropa vår ridande åkare, hvilken å sin sida, ej mindre böjd för dylika stojande samtal, besvarade dem så godt hans egen, troligen vid hamnen tillfälligtvis inhemtade, kännedom i den nauticala fraseologien tillät. På en gång surprenerade och uppmuntrade af denna oförmodade samklang med deras egna toner, gåfvo de väl negren fri passage emellan sig, men, just som han var midt ibland dem, hördes från den förnämste af dem utropet: "*Board him!*" och ögonblicket derefter hade denne, med den för sjömän egna lätthet, fast säkerligen icke efter manegens reglor, uppklifvit bakom sadlen på hästen, under det trenne andra uppäntrat på

kärran och koffertarna. Så väl ryttaren som hästen blefvo troligen lika mycket uppskrämda af denna oförmodade manöver, som besvärade af den starka inqvarteringen, ty den förres piska och sporre samt den sednares ben sattes nu genast i en sådan verksamhet, att hela ekipaget med sin fyrdubbla börda ilade genom sanden med en nära lika fördubblad fart, emot hvad den förr syntes framskrida. Till lycka för den stackars hästen orsakade denna hastighet vissa rörelser å kärran, hvilka icke öfverensstämde med de upprättstående matrosernas vana, och sedan de någon tid stöttat sina balanserande kroppar medelst fattande i hvarandra, föllo de snart alla tre, den ene dragande den andre efter sig, från farkosten ner i den mjuka sandiga gatan, till ej ringa åtlöje för så väl åskådare som sig sjelfva. Då i detsamma den fjerde ridande kamraten vände ansigtet tillbaka, för att se huru det gick med de öfverbordfallande, miste han äfven den eqviliber, som är nödvändig för en kavallerist; och antingen nu orsaken dertill får tillskrifvas dess egen rörelse med hufvudet, eller kanske snarare någon viss, afsittningen påskyndande, åtgärd från den rätta ryttaren, så följde han ögonblicket derefter sina följeslagares exempel, i det han, tumlade från den gallopperande kampen ner i gatan, lika skadeslöst som de, åter befann sig på fast mark, interpolerande deras skrattsalfvor med halfhotande svordomar öfver *"the damnéd black horseman,"* hvilken å sin sida redan modererat far-

ten af sitt åkdon, och nu, med piskan under armen, händerna i sidan, och ansigtet vändt åt de afsuttne matroserna, skrattade så högljudt och häftigt, att nära hälften af dess svarta fysionomie upptogs af tvenne rader hvita betar, som från öra till öra formerade parallela linier med de svulstiga läpparna.

Under det detta uppträde tilldrog sig i midten af gatan, saknades icke en mängd folk på sjelfva trottoirerna, hvilka väl kanske för ett ögonblick hade stannat och roat sig åt detsamma, men som snart åter fortsatte sin förra gång eller sysselsättning, och derigenom återgaf gatan sitt brokiga och lifliga utseende.

Här skyndade till exempel tvenne personer utmed hvarandra, hvilka, både för den lika farten de gjorde och samtalet de underhöllo, tycktes hafva ett gemensamt mål för sin gång, ehuru de föröfrigt, så väl till klädsel som utseende, syntes tillhöra ganska olika yrken och vistelseorter. Den ene, som, antingen af artighet eller blott händelse, gick till venster och på yttra sidan af trottoiren, var en blek välväxt yngling, klädd i den lätta drägt, som så väl passar till Indiens klimat, bestående af jacka och underkläder af hvitt bomullstyg, och en bredbordad halmhatt; samt syntes, så väl för den mindre uppmärksamhet han lånade åt föremålen på gatan, som den större han visade sin följeslagare, vara mera hemmastadd och agera som en slags ledsagare åt honom. Denne deremot, en medel-

ålderskarl med en, ehuru ej så smärt, likväl rörlig och lätt figur, samt ett rödbrunt, väderbitet ansigte, var klädd i blå klädesfrack, gula nankins-underkläder och svart castor-hatt, hvilken som oftast aftogs, för att svalka den hetta, han förorsakade hufvudet, och ge friare utrymme för en brokig silkesnäsduk att aftorka svettdropparna på pannan. Så väl dessa rörelser, som äfven det större intresse de omgifvande föremålen tycktes ingifva, röjde genast, i förening med den friska rödbrusiga hyen, att denne person var lika ovan vid klimatet som främmande på stället. Det behöfdes också icke mycken ovanlig erfarenhet i den vägen, eller färdighet att af okända personers utseende och fasoner ana deras yrken, för att snart gissa, att dessa tvenne från hamnen kommande personer, voro en Europeisk, nyligen anländ sjökapten och en Creolsk handelsbetjent på vägen till kommissionärens och principalens kontor.

De fortsatte också sin temligen skyndsamma gång utan något afbrott, till dess de kommo till ett gathörn, och voro just i begrepp att passera den afskärande gatan, då Creolen tvärstannade och fäste sin följeslagares uppmärksamhet på ett ekipage, som kom utför samma tvärgata med en fart, hvilken snart försatte den i närheten af dem. Det var nemligen ett lätt, af en häst draget, åkdon på tvenne höga hjul, af den sorten som i England undfått den abrevierade benämningen "*Cab*", i hvilket sutto tvenne manspersoner, som sjelfva naturen hade så starkt skilt

från hvarandra, att oaktadt de nu sutto så nära och jemte hvarandra, behöfdes icke något vidare yttre tecken, för att skilja herren från drängen: hvilket ändå påstås ibland icke vara någon så lätt sak för en obekant, i synnerhet vid de tillfällen, der båda personerna icke äro utmärkta af någon, deras respectiva roler närmare distinguerande kostym eller sysselsättning. Likväl var detta fallet här: och Européens fina blå frack och hvita castor-hatt skilde sig lika definitivt från Afrikanens jacka och gallonerade blankhatt, som den förstnämdes bestyr med piskan och tömmarna utmärkte sig från den sistnämdes med parasolens hållande öfver herrens hufvud. Ankomne till den större gatan, som utgör skådeplatsen för våra scener, och just i begrepp att svänga om hörnet, för att ila uppför densamma, hejdades nu farten genom vår förr nämde Creols hälsning, hvilken gått emot ekipaget, och nu pekande på sin följeslagare, gaf tillkänna dennes närvaro för herrn i kaben, hvilken å sin sida genast inhöll sin häst, under det han med glad mine vinkade sjökaptenen till sig. Så väl kontorsbetjentens respektfulla åtbörder, som Kaptenens ödmjuka hälsning, jemte den tillfredsställelse, med hvilken den åkande herren hälsade honom välkommen till Jamaika, förrådde temligen tydligt, att herren i caben ej var någon annan än den köpman, till hvilken vår Kapten var consignerad; på samma gång den parasol-bärande negren och den flämtande svett-

drypande hästen, i förening med tiden på dagen, vittnade om en något längre resa, än emellan husen i staden, eller att vår köpman just nu inkom från sin landtgård, för att sköta affärerna på kontoret.

Sedan några frågor voro gjorda och besvarade om passagen, ankomsten, med mera, och samtalet slutadt med tillsägelse att mötas på "*the Office*", fortsatte det eleganta ekipaget sin väg uppåt gatan, och båda fotgångarne sin, något långsammare, på trottoiren. Den lätta chäsen hade snart upphunnit den tunga last-kärran, tillhörig vår förut nämde svarta åkare, och, ehuru gatan var tillräckligt bred för dubbelt så många åkdon, och den körande herren redan gifvit sin häst en passerandet lättande riktning, kunde den livréklädde negren icke berga sig från att, lik de flesta af sina brokigt utklädda hvita embetsbröder, för tillfället visa sin inbillade öfverlägsenhet genom utropet till sin ridande landsman att hålla ur vägen. Denne, som antingen icke hört det efterkommande ekipaget, eller också lottsade icke höra det, och derföre fortsatte sin jemna åkning i midten af gatan, vände nu sin svarta fysionomi emot det trotsande utropet; och då han såg, att det kom från en lika svart mun som dess egen, samt att det främmande åkdonet redan ledigt passerade dess eget, besvarade han betjentens befallning blott med en lika stursk anmaning, att sjelf hålla ur vägen, om han så önskade;

skade; och något derefter, sedan caben hunnit väl förbi honom, bifogade han hånande förfrågningar, hvilken voro den förnämste, antingen den som i sin "Massas" livrée åkte i dess vagn, eller den, som i sina egna kläder, red på sin egen häst. Också besvarade han sjelf sina spörsmål med sådana jemförelser emellan det tjenande och det sjelfständiga lifvet, hvarmed de strängt arbetande lägre klasserna ofta trösta sig öfver oförskämdheten hos deras, i många fall bättre lottade tjenande medbröder; samt blef till slut sjelf så upprymd i sin fantasi derigenom, att han svängde piskan högt öfver hufvudet under glättiga utrop, liksom för att inge sin fyrbenta kamrat samma muntra sinnesstämning; hvilket likväl icke lyckades, antingen derföre, att denne icke ansåg det löna mödan göra någon ovanlig ansträngning för så litet, eller derföre, att han för tillfället icke förstod sin ryttares mening, utan helt makligt fortsatte sin vanliga långsamma gång uppåt gatan.

Emellertid hade vår ridande Afrikan genom sin högljudda monolog för andra gången dragit åt sig folkets ögon från närliggande delen af gatan, och i synnerhet från tvenne grupper, som, så väl för sin stillastående ställning, som äfven för sin dermed förenade gapande overksamhet, hade ej allenast tillfälle att observera, utan äfven en viss njutning i att betrakta, dylika gatuppträden. De tycktes också begge två vara,

om icke just så alldeles lika främmande för sjelfva landet och dess klimat, åtminstone ett slags främlingar tillhopa för staden och dess gator, ehuru de för öfrigt i allt annat voro så skilda från hvarandra, som de olika yrken, af hvilka de voro representanter. Den ena af dessa grupper var en hop negrer, hvilka, klädda i grofva linne-skjortor, och underkläder af samma tyg, samt höga, coniska halmhattar med breda, horizontela bord, hade hvar och en sin, af vidjor flätade påse på ryggen, som, nu tom, vittnade om, att de redan föryttrat de i den burna grönsakerna från landet, eller att dess bärare voro slafvar från någon närliggande plantage, hvilka nu njöto af den, någon gång dem gifna tillåtelsen att inkomma till staden, för att sälja afkastningarna af sina små, dem upplåtna jordbitar, och med detsamma begagnade tillfället att få bese staden. De voro också nu församlade utanför det stora fönstret af en prålande köpmansbod, barnsligt begapande de många grant uppstaplade varorna på andra sidan glaset, och, under grimacerade gesticulationer, yttrande sin glada förundran åt hvarandra, då deras enfaldiga uppmärksamhet vändes åt motsatt håll, genom den ridande landsmans högljudda soliloquium. Deras nyfikna blickar dröjde emellertid icke länge på honom, antingen derföre att de funno en angenämare sysselsättning i granlåtens betraktande bakom dem, eller ock derföre, att deras öron uppfattat något af åkarens tal, som för lifligt påminte dem om

sin egen beroende ställning hemma, för att icke mana dem till att så mycket möjligt njuta af den dispens, de för dagen fått derifrån; hvilket de också gjorde i det de snart voro allesamman lika ifrigt som förut sysselsatta med åskådandet af de lysande artiklarne i saluboden.

Den andra gruppen deremot, som stod midt öfver gatan, utgjordes af helt andra personer, nemligen en hop sjömän, hvilka alla för sin snygga och uniforma klädsel, bestående af blå jacka, hvita underkläder och låga, gula halmhattar med ett svart band omkring, syntes tillhöra besättningen på något örlogsskepp, på samma gång deras utmärkt vackra utseende och antal ingaf den förmodan, att de utgjorde slupgastar i någon vid quajen liggande båt. De stodo församlade omkring en negerflicka, som sålde cigarrer, och redan nedsatt sin korg på trottoiren, för att beqvämare kunna, ur sin lilla, af halm flätade börs, uttaga skiljemynt för vexlandet af den silfverpenning, hvarmed en af matroserna betalte sin handel. Denne väntade ändå icke derpå, utan sedan han placerat en af tobaksrullarne i sin egen mun, framräckte han genast den lilla köpta bundten, med en sjömans öppna frikostighet, åt kamraterna, hvilka också med lika lite krus mangrant försedde sig, under det den förstnämde hos en förbigående rökare påtände sin cigar. Just som de voro sysselsatte med att bringa sina rökmachiner i brinnande tillstånd, under muntert stoj och skratt, hvilket oskickligheten och ovanan att,

som de sade, agera *"smoking gentlemen"*, förorsakade, blefvo de öfverröstade af den ridande åkarens utrop till sin förbifarande landsman, att sjelf hålla ur vägen. Genast finnande billigheten häraf, och som vanligt omsmältande alla sina uttryck i den expressiva formen af deras älskade yrke, utropade de leende: *"By God! the black fellow is right in keeping a strait cours, both vessels running before the wind."*

Emellertid, under det de läto sina sysslolösa blickar följa de begge olika equipagen uppåt gatan, fästades de snart på ett annat föremål, som tycktes väcka mera intresse hos dem, och sedan de en stund med forskande ögon gapat uppåt den rörliga folkhopen, hördes från några af dem utropen: *"There he comes"* — *"It is he;"* — hvarefter alla på en gång med skyndsamhet förfogade sig bort i motsatt riktning, och, svängande ner i närmaste tvärgränd till sjön, snart försvunno från stora gatan. Kort derefter syntes en liflig, solbränd yngling, med hastiga steg ila utför trottoiren, klädd i en blå uniformsjacka, rund hatt med kokard, och en kort, lätt värja vid sidan, hvilken nätta drägt, på samma gång den tillkännagaf bäraren vara en Engelsk Midshipman, äfven förklarade slupgastarnes hastiga flykt till deras båt. Han fortsatte också sin brådskande gång i samma riktning som dessa, utan att låta den afbrytas genom närmare uppmärksamhet åt föremålen på gatan; och då den förr nämda unga negrinnan vid dess ankomst

med frågande blickar framstammade sitt "*Cigars Massa?*" skjöt han blott under passerandet den emot honom framräckta korgen tillbaka, utan att ge sig tid att yttra något mera bestämdt nekande svar.

Den svarta tobakssäljerskan var deremot mera lycklig i sin itererade utbjudning till tvenne, från motsatt håll kommande, Herrar, hvilka, ehuru den ena af dem redan var försedd med en rykande pendant till artiklarna i hennes lilla enformiga varulager, ändå icke ansågo sig förlora någon tid med att afbryta sin långsamma gång, för att närmare inventera detsamma, och derur förse sig med ny provision af denna nödvändighets-vara.

Den rökande Herren var af en snarare liten och spenslig figur, med ett starkt marqueradt, svartmuskigt ansigte, hvilket blott genom den brist på färg, eller rättare, genom den grågula blekhet, hvarmed det tropiska klimatet öfverhöljer alla hvita mennisko-racers kinder, skilde sig från de fysionomier, hvilka man i Europa anser vara identiska för invånarne i dess sydvestra länder; med ett ord, man behöfde knappast höra honom tala sin Spanska, för att på förhand anse honom för en Spansk Creol. Hans klädsel och hållning för öfrigt gåfvo icke dementi åt denna förmodan, då de buro en träffande likhet med dem af en bemedlad "*Caballero*" på andra sidan Caraibiska sjön, på samma gång de kanske voro något olika med dess vederlikars här på stället.

En fin svart klädesfrack och en likfärgad, något öfver pannan lutande kastorhatt, betäckte de öfra delarna af dess magra figur, och ett par vida, fast nästan något korta, randiga underkläder af bomullstyg, de nedra partierna, hvars extremiteter voro beklädda med hvita sidenstrumpor och svarta skor. Dess ställning var rak, utan att just vara värdig, och dess gång stolt, utan att derför vara imposant, under det åtbörderna voro kanske något för lifliga och uttrycksfulla, för att icke kallas gesticulerande. — Den andre personen, som gick till venster, var en Mulatt, hvilken väl för sin mörka färg och simpla drägt, tycktes höra till en lägre klass, men som ändå i andra fall syntes vara sin följeslagare öfverlägsen. Dess på en gång starka och smidiga figur, som var hufvudet högre än den andras, behöfde icke jemföras med denne, för att kallas skön, då den i sjelfva verket var idealisk, hvilket den korta jackan af randigt bomullstyg icke kunde förmycket dölja. Utom denna fysiska fördel, hade han också en intellectuel, då han talade både främlingens och landets språk, hvilket icke var fallet med Syd-Amerikanen, åt hvilken han också för tillfället tycktes agera både som tolk och vägvisare. — Sedan cigarrerna voro köpta och påtända med den karakteriska skicklighet, och de artiga åtbördor, som utmärka denna förrättning i för detta Spanska colonierna, fortsattes gången vidare uppåt gatan.

De hade icke hunnit långt, förr än de möttes af tvenne arm i arm gående herrar, hvilka

båda, klädda i olika uniformer, genast anoncerade sig som representanter af tvenne högst skiljaktiga grenar af samma stånd. Utom den stora skillnad som visade sig i deras klädsel, såg man också en, ej mindre i deras gång och öfriga hållning; och tillhopa gåfvo de kanske en karakteristisk tafla, af den både naturliga och affecterade contrasten i deras olika yrken. Då den ene bar sin galonerade skarlakansfrack så tätt hopknäppt, som skulle han dermed vilja skydda sig för köld, hade den andre sin med epoletter försedda blå, så ledigt öppen, att hvad man i annat land och klimat skulle kunnat invända mot en sådan ajustice, så kunde man icke neka till, att den åtminstone här i hettan var både naturlig och beqväm. På samma sätt, då det smala lifvet hos den förstnämde var hårdt omlindadt af ett karmosinrödt siden-schärp, från hvilket en tung värja i perpendikulärt tvång nedhängde, var den andras veka lif endast löst omgjordadt af ett smalt, blått gehäng, jemnt starkt nog för att uppbära det smånätta medium mellan värja och dolk, som lätt och ledigt dinglade vid bärarens sida. I samma smak hvilade på den enes hufvud en hög och tryckande tschacot, som i sin lodräta ställning formerade en harmonierande förlängning till hela den, under honom varande raka figuren, under det den andra var betäckt med en låg, trekantig hatt, hvilken med sin lätta och något bakåt lutande ställning, tycktes ge tillkänna, att om något studium alls blifvit iakttaget vid dess place-

ring, så var det synbarligen intet annat än det, att göra dess motstånd i luften så litet som möjligt. I fullkomlig öfverensstämmelse med allt detta var äfven bådas olika gång och ställning: på samma gång den ene, rak och kanske något för paradmässigt, för att icke gränsa till stelhet, uttog sina afmätta steg med samma bestämdhet, som han varit van att göra det på sitt terra firma, gick åter den andre ledigt och otvungen med dessa lifliga, elastiska steg, hvilka oftast utmärka dem, som äro vana att trampa en mera osäker och mindre orörlig grund, än en stenlagd trottoir. Med ett ord, man behöfde nästan icke närmare känna den distinguerande drägten hos dessa begge personer, för att genast gissa, att de voro tvenne officerare, af flottan och arméen, hvilka nu, tagande samma väg som Matroserna och Midshipmannen, tycktes ämna sig om bord på något af örlogsskeppen i hamnen.

Ändtligen hade vår så ofta nämde svarte åkare hunnit ett hörn uppe i ändan på gatan, och sedan han, medelst en något bakåt kastad sidoblick, öfvertygat sig att en person, som under hela tiden följt efter honom på något afstånd, nu observerade hans rörelse, svängde han sin häst till venster uppåt den här afskärande tvärgatan. Han hade icke tillryggalagt många steg på densamma, förr än han närmade sig mer och mer den ene trottoiren, var den så nära att, då han slutligen lät sitt equipage göra halt utanför porten till ett med en värdshusskylt försett hus,

kunde han med ens förflytta sin nakna, sporrbeprydda fot från stigbygeln till den lika högt liggande trottoiren, och sedan han svängt det andra långa benet öfver ryggen af sin svettiga kamp, och således fullbordat den nonchalanta afsittningen, vände han sig med ett tillfredsställt grin till den nyssnämde personen, under det han, pekande med piskan åt skylten, utropade: *"Her's d'hotel Massa!"* hvarefter denne, som det tycktes, en nyligen debarquerad resande, ingick i värdshuset, dit han snart efterföljdes af den med dess sakers inbärande sysselsatte Negren.

III.

EN PROMENAD PÅ JAMAIKA.

Om man i få ord ville uttrycka huru Jamaika i många hänseenden förefaller en nykommen resande, så borde man kalla det en Engelsk provins, förflyttad i ett tropiskt klimat. En dylik benämning skulle kanske kunna tyckas vara mindre definitiv, då den i många fall är gemensam för alla kolonier, hvilkas karakter i allmänhet alltid bör vara en produkt af moderlandets och dess egen ursprungliga; men ehuru detta visst är sant, eller att en sådan benämning skulle kunna gifvas åt de flesta kolonier, så kan man ändå göra det med mer och mindre skäl, efter det olika förhållande, som den förre af nyssnämde produkts factorer har till den sednare, eller, mindre figurativt, efter det mer och mindre inflytande, som moderlandets språk, seder och bruk haft, på koloniens egna ursprungliga. Detta olika inflytande åter, beror naturligtvis mycket af klimatet, hvilket alltid är en mäktig alierad till ur-invånarnes lefnadssätt, men ändå mera af nu varande befolkningen, och de olika elementer, hvaraf den utgöres, eller den olika grad, i hvilken moderlandet och kolonien gemensamt skattat till densamme. I desse afseenden kan Jamaika med fullt skäl kallas en Engelsk provins emellan tropikerne, ty dess befolkning, utom negrerna, hvilka, såsom slafvar, icke här kunna komma i beräkning, räknar, med un-

dantag af några få andra Européer, sitt ursprung från moderlandet, då intet tecken mera återstår af öns fordna inbyggare; och dess hela utseende har i allmänhet en så stor likhet med det gamla, trefliga England, som en ö mellan vändkretsarna kan ha med en i så mycket nordligare latituder. Det är också få nationer, så vida det finns någon, som utomlands så ihärdigt vidhänger sitt hemlands vanor och lefnadssätt, eller så söker omstöpa allting i dess former, som den Engelska; och ehuru det ibland tyckes gå till öfverdrift, och kanske ännu oftare ådrager sig andra nationers åtlöje, så torde det derföre icke alltid vara afgjordt, att desse hafva så rätt deruti, eller att en opartisk granskare icke oftast skulle vid närmare undersökande medgifva, att de besynnerliga öboernas sätt att lefva och handla, är i de flesta hänseenden både riktigt och förnuftigt. Huru det nu må förhålla sig dermed, så är det väl ändå säkert, att de, hemma i sitt eget land, framställa för den fördomsfrie främlingen en tafla af kloka, trefnad och beqvämlighet befordrande inrättningar och vanor, som i många fall väl vore värd att af andra copieras; och lika säkert är, att de här på sin förnämsta Westindiska besittning, i samma afseenden presentera sig för den resande ett godt stycke framom invånarne af samma klimat på terra firma.

Ehuru man redan vid första stegen på Kingstons lägre gator, kommit på dylika tankar, och sedermera på det snygga värdshuset, — ett

ställe, som i allmänhet, är för den resande en temligt säker termometer på ställets högre eller lägre temperatur i detta hänseendet — blifvit ännu mera öfvertygad derom, så får man ändå vida större och säkrare begrepp om dessa saker, under en promenad genom den öfre delen af staden, och utåt kringliggande nejder af landsbygden. Liksom för att ge en försmak af det behagliga under en dylik utfart, har man icke väl yttrat sin afsigt att göra en sådan, förr än värden frågar, huru snart man vill ha åkdonet beställt dertill; och om man då, van vid de transmarinska vehiklarne, mulåsnan och egna ben, något surprenerad kanske svarar: så fort som möjligt, så har man inom några ögonblick en lätt Cab för dörren, med en liflig häst framföre, och en snyggt klädd Neger inuti. Glad öfver att så oförmodadt få begagna ett beqvämt equipage, hvilket en så lång tid, på den midt öfver liggande continenten, hört till pia vota, är man snart vid sidan af dess svarte "*Driwer*", som efter en hyrkuskmässig förfrågan, hvart det skall gå, med lika skråmässiga piskklatchar sätter det lätta åkdonet i trafvande fart uppåt gatan.

Sedan man passerat ett ovanligt stort torg, som ligger ungefärligen midt i staden, kommer man till den öfra delen deraf, hvilken, ehuru upptagande de nordöstra qvarteren, ändå i anseende till sina vackra hus, och deras förmögenhet, som bebo dem, skulle kunna kallas Kingstons "*west end.*" Man ,behöfver verkligen icke

hafva sednast kommit från de mörka balcon-täckta, af smutsiga hus hopträngda, gränderna, i den midt öfver liggande förnämsta sjöstaden i den columbianska fristaten, för att med beundrande fägnad passera genom dessa rymliga, fria och glada gator, garnerade med stora, välbyggda boningar, hvilka, täflande med hvarandra i snygghet och skönhet, tillsamman formera rader af de trefligaste boställen för invånare inom en stads område. Då man på det förra stället endast ser grofva, med tunga tegeltak belastade stenhus, hvilkas rätta färg borde vara hvit, men som genom osnygg indolens blifvit uppspädd med andra mindre ömtåliga fördrifningar, ser man här både sten- och trähus, beskuggade af lätta tak af lika materialier, och anstrukna med glada färger, hvilka, ehuru olika de kunna vara, ändå äro fria från smutsens fritt klatchade schateringar, och gifva tillhopa de nätta boningarne ett leende pavillonlikt utseende. I stället för de glugglika, med tjocka trägaller befästade, surogater för fönster, som alltid sätta en viss fängelsestämpel på, äfven de bättre husen i de spanska kolonierna; äro alla husen härstädes försedda med större dörrlika öppningar, genom hvilka de brännande solstrålarne hindras att intränga, af nätt gjorda grönmålade jalousier, som efter behag kunna öppnas eller tillslutas, och således tillåta eller hindra de svalkande vindarna att spela genom rummen.

Längre upp i staden, der afståndet från den lifligare centern, med sina alltid mera hopträng-

da qvarter, tillåtit ett större utrymme, och i följe deraf gifvit bättre tillfälle att tillfredsställa den smak Engelsmännerne hafva för små landtlika omgifningar kring sina hus — hvilken man till och med finner i de små gräsplanteringarna på torgen och utanför husen på somliga gator i det öfverfolkade London — ser man också här dylika smärre terrasser, hvilka, prydde med tropikens lysande och doftande blombuskar, på samma gång formera en täck förgård till husen, som de skänka välluktande svalka åt dess invånare. Vid andra åter äro de planterade med Lianer eller andra af de heta klimatens många krypväxter, hvilka, espallierade uppåt väggarne, med sina rika, gröna bladmattor, ofta inväfda med bjertfärgade blommor, formera naturliga jalousier till de af dem nästan helt och hållet täckta fönstren. Ännu längre fram, mot ändan af staden, bli dessa små anläggningar betydligare och mera utvidgade, till dess de slutligen, lika mindre trädgårdar, omge hela husen, hvilka nu dels härföre, och dels för deras friare och mera varierade architectur börja antaga utseendet, snarare af en svit landtliga villor, än en stel rad hus i en reguliert anlagd stad. Somliga uppförda i den nätta Italienska smaken, med lätta balconer och svala verandas, hvilkas fina kolonner oftast äro omvirade med de smidiga, bladrika krypväxterna, ligga här omgifna af sina, med aromatiska blombuskar och beskuggande träd, planterade terasser, i en för detta heta klimat alldeles idea-

lisk trefllighet; och, liksom leende åt den passerande främlingen, tyckas på samma gång vänligt inbjuda honom under sitt tak, som frågande honom om han sett vackrare boställe.

På detta angenäma sätt utbyter man småningom stadens gator för en med dem sammanhängande landsväg, och, utan att knappast märka det, befinner man sig nu ute på fältet, som tillåter blickarne en mera utvidgad flygt öfver partier, väl något olika med de lemnade, men derföre icke mindre behagliga eller lockande. Ehuru sjelfva naturliga utseende af tvenne länder, med samma klimat och samma alster, väl icke kan af deras invånare förändras till en grad af olikhet, motsvarande den de kunna gifva de i dem uppförda städer och boningsplatser, så kan ändå icke den, från Magdalenas stränder, nykomne resande, underlåta att finna, det nejderna omkring hufvudstaden på Jamaika äro i samma mån olika environnerna till de af nyssnämde flod vattnade städerna, som de presentera en tafla i hög grad harmonierande med det städade och välhållna utseende som karakteriserade sjelfva staden.

Med nöje finner man här ändtligen något, som man lika länge som förgäfves sökt under resorne i de sköna men nästan vilda, skogfulla nejderna på den lemnade continenten: nemligen till hvad höjd af skönhet ett land skulle kunna bringas, som med den yppiga tropiska naturen förenade den omsorgsfulla hållning, hvarmed man i det mera befolkade Europa sköter sina land-

sträckor. Den, som icke sett något af de växtrika landskapen inom vändkretsarne, kan svårligen göra sig ett riktigt begrepp om jättekraften af deras vegetation, eller till hvad för ett chaos af storhet och rikedom, denne, åt sig sjelf lemnad, mäktar uppdrifva och mångdubbla deras alster. Under det ogenomträngliga buskmassor och oöfverskådliga gräsväxter trängas om rummet nere på den fuktiga jorden, täfla de ofantliga träden med hvarandra i att uppskjuta sina kollossala stammar, och utsträcka sina vidt omfamnande grenar, hvilkas rika löfkronor, lika tunga skyar, hindra solstrålarna att genomtränga och upplysa den halfdunkla labyrint af fantastiska figurer och prydnader, som de sjelfsvåldiga krypväxterna sammanväft mellan stammar, grenar, buskar och alla åtkomliga föremål. Då ett land med en sådan allt uppfyllande växtkraft, förenar en så gles och mot dess vidd knappt märkbar befolkning, som de af ofvannämde flod vattnade provinserna, så följer det nästan af sig sjelf, att röjningar och uppodlingar icke behöfva vara hvarken många eller stora, för att i ett sådant klimat uppfylla invånarnes behof, i synnerhet då deras indolenta lefnadssätt reducerat dessa till de alldra oumbärligaste: och af samma skäl, att den ojemförligt större delen af samma land skall ligga i sitt naturliga vilda tillstånd, eller, ofvanifrån sett, öfverallt presentera en tjock, ogenomskådlig skogsmatta, nästan på samma obe-

tydli-

tydliga sätt genombruten af bebodda och uppröjda fläckar, som ett af de stora verldshafvens enformiga yta är här och der bespridd med vidt skilda ögrupper. Också tillåtes den, i dessa slättland, resandes blickar sällan någon längre flygt, än den städernas och byarnas gator eller platan- och maisplanteringarnas uthuggningar kunna gifva; och ehuru de ofta med välbehag kunna hvila på dessa, så skulle väl njutningen derunder kunna lika mycket tillskrifvas den glädje, som åtföljer deras lössläppning från de krokiga gångstigarnes eviga löfväggar, som det nöje, man kan erfara under åskådandet af så i alla fall enformiga och inskränkta taflor. Det är således lika litet underligt, om man slutligen, utttråkad af dessa närmare och enahanda föremål, ofta i inbillningen föreställar sig huru helt olika utseende, dessa af naturen så öfverflödigt utrustade landskap skulle antaga, om de voro upplifvade och omskapade af en större och idogare folkmängd — som det är säkert, att man med glad tillfredsställelse skådar en nejd, som, i fullt mått förenade dessa tvenne vilkor för en dylik rik och liflig landskaps-vue, ändtligen tydligt realiserar den dunkla imaginationen derom.

Men det är derföre ej lika lätt, att för andra beskrifva ett sådant landskap, som det kanske varit möjligt för den vid dessa länders naturliga utseende vane resande, att på förhand göra sig en någorlunda idée om densamma. Ehu-

ru det möjligtvis någon gång kunnat lyckas honom, att genom i alla fall ofullkomliga berättelser ge en svag aning om utseendet af trakter, hvilka, så väl för sin starkt markerade karakter, som för sitt afstånd från åskådarnes ståndpunkt och dennes fria dominerande läge, på samma gång lättat landskapsmålares möda, som lockat resebeskrifvaren att fuska i dess handtverk, så blir det svårare, om icke omöjligt, att göra det med en nejd som denna, hvilken, utgörande en jemn slätt, öfver allt uppfylld med en stor mängd närmare och fjermare föremål, icke tillbjuder någon, hvarken så fri eller hög synpunkt, att man derifrån skulle kunna uppfatta något större parti, tjenligt till en tafla, föreställande det hela. Tvertom är man här tvungen att från sjelfva landsvägen i detalj uppsamla alla de mer och mindre inskränkta vuerna af detta varierade landskap; och då de olika föremålen deruti, under åkdonets fart, rulla fram och försvinna för den resandes blickar, ej olikt rariteterna i en camera optica, så behöfdes det nästan mera än en marktschreijers vana och förtrolighet med sin konst, för att, först i minnet kunna redigt fatta, och sedan i ordning beskrifva dem. Då det emellertid icke är så svårt att påminna sig utseendet af särskilta delar i ett landskap, som det är att komma ihåg den ordning i hvilken de följde efter hvarandra, liksom det är lättare att göra reda för de särskilta bitarne i en intagande tafla, än att efter dennes söndertagning åter inpassa

dem i den ordning, i hvilka de tillhopa utgjorde densamma — så skulle man kanske ändå kunna ge någon idée om ungefärliga utseendet af denna nejd, genom uppräknandet af de mindre partier den innehöll, eller, på samma sätt som i det nämde spelet, endast framlägga de skilda bitarna för läsaren, för att låta honom sjelf sammansätta dem till en landskapstafla, hvilken, ehuru ofullkomlig och mindre säker den måste bli, ändå kanske torde vara så mycket bättre än ingen, som den i alla fall bör få ett visst, om man får så säga, syskontycke eller familj-likhet med originalet.

Sålunda, under det man framåker på den jemna, breda och väl underhållna vägen, ser man kanske på ena sidan, en af de ogenomträngliga Cactus-bladen inhängnad, täppa, hvaruti de gröngula Platan- och Mais-planteringarna trefligt omgifva ett litet bamburörshus, hvars grågula palmtak beskuggas af några veftande cokospalmar. Det enfaldiga och ägta indiska utseende af denna lilla "*Roza*" skulle kunna göra den till ett passande motstycke till en på andra sidan kanhända liggande Villa, hvars vackrare architectur och skönare omgifning, förråda på samma gång en mera Europeisk smak, som bättre vilkor hos dess ägare. Genom en från landsvägen gående mörk allée af de lummiga Ceybas-träden, framtittar så mycket af ett gult, pavillonlikt hus, som ej är skylt af de omgifvande höga rosenbuskarne, hvilka pryda den af ett lefvande Lian-

staket begränsade, och med olika skuggifvande träd uppfyllda, omgifningar. — Längre fram på den nästan omärkliga sluttningen af en däld, kunde stå en liten lund af Mangoträd, hvilkas bladrika grenar äro belastade med den tunga, nästan äggformiga frukten, som, efter sin olika mognad, förändrar färgen på sitt tjocka, sega skal, ifrån ljusgrön till brandgul, och i samma mån förhöjer skönheten af det mörkgröna trädet. Från denna lund nedrinner kanske i dälden en liten bäck, hvilken snart försvinner emellan de täta stånden af en risåker, hvilken frodas bäst i en fuktig värma, och derföre oftast får sin plats i de vattensjuka dalarne. — På ett annat ställe åter framskimrar kanhända ett stort, hvitrappadt stenhus, bredvid en mängd mindre hyddor af bamburör, tillsamman nästan undangömda af en mängd, mellan dem planterade, citronträd, hvilkas mörkgröna, täta löfkronor, voro rikt besatta med de lysande frukterna. Så väl sjelfva byggnaderna, som de om de omgifvande, vidsträckta planteringarne af plataner, mais, ris, sockerrör och tobaksplantor, tyckas ge tillkänna, att de tillsamman formera en betydligare landtegendom, på samma gång ett, utanför corps-de-logiet, väntande, elegant equipage, ger anledning till förmodan, att dess ägare tillhör den förmögnare klassen. — På detta sätt framslingrar sig den, af höga, skuggifvande träd, oftast i allée förvandlade vägen, förbi en leende blandning af landtgårdar, skogslundar, hus, planteringar, villor,

åkerfält, kojor, blomsterbuskar, häckar, med mera; och då den någon gång höjer sig öfver sin vanliga jemna gång, tillåter den blickarna halka öfver dessa närmare föremål, antingen bort till de aflägsna, utsigten stängande, Blåbergen, eller ock till det, på andra sidan liggande, obegränsade hafvet.

Midt ibland denna täcka mosaik af landtliga scener, ligger ett ställe, som, ehuruväl det i sig sjelf är ett landställe, täflande med alla de kringliggande uti landtligt behag och skönhet, ändå är utmärkt med en så långt upp i landet lika ovanlig, som för sjön karakteristisk dekoration, nemligen en stor, röd Engelsk örlogsflagg, som, upphissad på en hög stång, långsamt vajar för den svaga vinden emellan de lummiga träden, liksom i motvillig förundran öfver att se sig omgifven af så främmande föremål. Det är nemligen befälhafvande Amiralens Villa, eller som det här kallas "*the Admiral's Pen*," hvilken på detta sätt är beprydd med tecknet af dess invånares värdighet; och ehuru ovanlig denna prydnad kanske förefaller på ett landthus, så gör den det oaktadt med sin bjerta, högröda färg, en ganska skön effect emot den omgifvande grönskan, på samma gång den under sina stolta svängningar, liksom förkunnar, att den kringliggande vackra nejden erkänner Englands herravälde.

Detta är ändå bättre både anonceradt och betryggadt genom en mängd större byggnader,

som något längre bort, på en friare slätt, innesluta en rymlig exercisplats för den härvarande talrika garnisonen, och, under namn af Champ-de-Mars, utgöra hufvudqvarteret för de på ön stationerade Engelska regementer. De långa, på den nakna jorden symetriskt lagda, kasernerna, gifva detta ställe ett stelt och regelbundet utseende, som kanske lika mycket kontrasterar mot det passerade landskapet, som det harmonierar med etablissementets natur och den styfva hållning, samt reglementariska ordentlighet, som karakteriserar dess invånare. För den, som kommer från den midt öfver liggande Syd-Amerikanska fristaden, förefaller det besynnerligt och främmande, att se de uppställda kompagnierna utgöras af hvita soldater, då man varit van, att i dem endast skåda svarta eller couleurta rotar, och ej funnit några hvita ansigten utom för fronten eller kanske flyglarna. Men denna vräkning af de mörka färgerna härstädes, förekommer ej allenast mindre besynnerlig, utan till och med ganska naturlig, då man eftersinnar för hvad slags tjenstgöring denna militär-styrka egentligen är beräknad, då den icke är så mycket ämnad att försvara ön för utvertes fiender, som att skydda den för de invertes oroligheter, den stora mängden slafvar skulle kunna åstadkomma; eller, att dessa soldater äro påräknade med sina vapen kunna någorlunda balancera den annars äfventyrliga underlägsenhet af fysiska krafter, i hvilken den bättre delen af befolkningen bör befinna

sig till den lägre, på en ö, som för hvarje hvit menniska räknar tio svarta. De härstädes garnizonerade trupperna utgöras också endast af Engelska regementer, hvilka emellanåt ombytas; och var här nu ett sådant, hvars *"higland bonnets"* och *"tartan trowsers"* gåfvo tillkänna, att de voro från Skottland, och att de bibehållit sin national-kostym, fast de förbytt sitt hemlands kalla bergstrakter för denna ös brännande slättbygder.

Sedan man passerat midt igenom nämde Mars-fält, hvilket vanligen utgör målet för aftonpromenaderna härstädes, svänger vägen till höger ner åt sjön, hvars strand man derefter på något afstånd följer under tillbakafarten till staden. Om denna hemväg kanske icke löper genom nejder, fullt upp så sköna och rika, som den, hvilken begagnats vid utresan, då den ibland går öfver en och annan mindre sandvik, som upptränger från det närliggande hafvet, så ger ändå granskapet med detta kanhända ersättning derföre i den friska sjöbrisen och den friare utsigten. Under det man med en, i våra tempererade klimat, obegriplig njutning inandas den svala uppfriskande blåsten från hafvet, vandra blickarne med angenäm villrådighet emellan de tvenne olika ämnen för deras sysselsättning, som vägen här oftast erbjuder. Till höger undfägnas de ständigt med en mängd olika, landtliga partier i samma smak och omvexling, som redan är nämdt under utresan, och till venster tillåtas de

ibland ila ut öfver det vidsträckta hafvet, hvars, af den nedgående solen, förgylda yta, oftast upplifvas af något segel, kommande eller gående, från det långt i detsamma utskjutande Port Royal, som med sin smala landttunga formerar den rymliga, skeppsbeprydda hamnen nanför staden Kingston, hvilken åter, med sina vackra kyrkor och hus, ligger midt i fonden af taflan, som ett passande råmärke emellan dess båda så olika delar.

På detta behagliga sätt framrullar man nu på den mjuka, sandiga vägen, som leder tillbaka åt staden, under det solen, skyndande ner till horizonten, börjar öfvergjuta det framförliggande landskapet med en svag purpurrodnad, hvilken småningom öfvergående i starkare färgspelningar, efter som det glödande klotet nedsjunker i hafvet, slutligen efter dess försvinnande fördunklas af de lätta schatteringar, hvilka föregå den från östern hastigt antågande skymningens mörkare skuggkastningar. Man är således genom det lika sköna som här korta skådespelet af solens nedgång snart förflyttad från ett klart skinande dagsljus, till den i dunkla skuggor insvepta aftonen; och om man genom dennes hastigt påfallande mörker, förlorar njutningen af en skön naturs betraktande, så ersättes den till någon del af den ljufva, vederqvickande svalka, hvilken gör aftonen, åtminstone för den promenerande främlingen, till den angenämaste delen af det eqvinoctiska dygnet, som ock kanske af den mängd, öfver träd

och buskar sväfvande, eldflugor, hvilka med sina meteorlika svängningar så mycket försköna aftnarne mellan tropikerna. Snart är man emellertid så nära slutet af denna behagliga utfart, att de skarpa profilerna af den närliggande staden börjar otydligt upptäckas emot den ännu ej fullkomligt tillmörknade vestra horizonten, och kort derefter börja de stillastående ljuspunkterna, hvarmed dess gator äro upplysta, uttränga de kringirrande ljuskulorna af de ute på fältet hvimlande insekterna, i samma mån det dofva sorlet af dess nu som bäst i rörelse varande folkmängd, efterträder den stilla tystnaden hos den redan till hvila gångna landsbygden. — Slutligen störes man oförmodadt i det drömlika tankspel, hvilket oftast rörelsen af ett beqvämt åkdon, i synnerhet under mörkret, föder hos den dervid ovande, af equipagets stannande utanför värdshusporten; och man ser sig med detsamma hafva återkommit till sitt temporära hem, som slutat en ovanligt angenäm utfart, hvilken blef af så mycket mera intresse, som det korta, en passant gjorda, besöket på denna ö, knappt medgaf någon sådan.

IV.

EN COPVARDI-PASSAGE.

Längre sjöresor, eller sådana, som icke kunna företagas med mindre farkoster, hafva bland andra olikheter med landtresor äfven den, att man icke lika lätt kan till de förra beställa ett fartyg från en hamn till en annan, som man till de sednare beställer skjuts eller extra-post emellan de olika stationerna. Hvilka och huru många olika orsaker det nu kan vara härtill, så är oftast effecten deraf den, att en sjöfarande passagerare, antingen får vänta på lägenheten, eller ock af denne tvingas att brådstörta sin afresa. Det sednare fallet inträffade nu, då, oaktadt den annars lifliga trafiken mellan Jamaika och Förenta Staterna, här för närvarande, till följe af politiska tvistigheter, eller rättare farhåga derföre, icke fanns mera än ett fartyg, som på längre tid ämnade sig härifrån till någon hamn på den Nord-Amerikanska kusten. Detta gjorde också, att en mängd resande nu önskade få en passage med detta fartyg, hvilket låg segelklart för New-York, och således erböd en önskad lägenhet, så väl för de passagerare, som direkte ämnade sig till den förnämsta handelsstaden i Amerika, som äfven för dem, hvilka föredrogo denna korta omväg till Europa, framför den direktare men kostsammare, med paketen till England. Kaptenen på detta Nord-Amerikanska handelsfartyg begagnade också denna ovanligt goda

conjunktur med den sluga industri, som oftast utmärker dess nation, och på samma gång han ökte frakten med ett "*half score dollars*" satte han sitt lilla skepp i tillstånd att taga den största, möjliga "*cargo*" af passagerare.

Ehuru detta fartygs afresa icke var bestämd förr än till påföljande morgonen, lemnade det kajen vid Kingston aftonen förut, och nedseglade till den yttre hamnen vid Port-Royal, för att derifrån vara klart, att vid solens uppgång kunna gå till sjös. De af passagerarne, som icke medföljt från bryggan, kommo efterhand om bord här; och sedan fartygets sidor hela aftonen och den större delen af natten varit belägrade af främmande båtar, och dess däck en oredig tummelplats för menniskor, koffertar, kappsäckar, bylten och alla de särskilta effekter, som vanligt helamra däcket på ett afseglande, med passagerare besväradt, fartyg, så blef det ändtligen mot morgonen så vida befriadt från denna otrefliga babyloniska förbistring, att det var möjligt för dess rätta besättning att börja de arbeten, som utmärka ett skepps tillsegelsgående.

Denna manöver gick också för sig kort efter solens uppgång, och åtföljdes af all den stojande oreda, som ej är så ovanlig på köpmansfartyg i samma kinkiga predikament med detta. Matrosernas högljudda sång vid vindspelet öfverröstades som oftast af Kaptenens och Lotsens täflande kommandorop; och under det en passagerare ropade på Stewarten, frågande honom efter

sin koffert, skrek en annan ett farväl till en från sidan roende vän. På samma sätt, efter det en matros uppe i tacklingen länge fruktlöst tillskrikit kamraterna på däck, att losskasta en ända, springa slutligen flera på en gång till densamma och stöta derunder i ifvern först till en, uppåt masten gapande, passagerare, så att han förlorade balancen, och sedan kasta, lika ovetande, bugterne af den losskastade ändan på fötterna af en annan, äfven i vägen stående. Men det är icke värdt vidare detaljera denna, på en gång löjliga och tråkiga villervalla, utan blott tillägga, att sedan ankaret uppkommit för bogen, skriket småningom afstannade, i den mån seglen blefvo utspända och ställda efter vinden; och att sedan de främmande båtarne efter hand aflägsnat sig, ändtligen äfven Lotsens satte af från sidan, så att då nu fartyget således var skildt från allt obehörigt, samt lemnat åt sig sjelf, det slutligen började antaga så mycket af den för sjömän både behagliga och nödvändiga ordning, som var möjlig om bord på ett ej större coopvardi-fartyg med så många olika passagerare.

Men innan man skrider till uppräknandet af de sednare, är det kanske ej orätt, att ge en närmare föreställning af den farkost, på hvilken de nu voro embarkerade; eller liksom i de nyare romanerna först ge en förelöpande beskrifning på nejden eller ock en målning af lokalen för handlingen, innan man börjar införa de personer, som deltaga i den. Det var nemligen ett

fartyg om ungefär tvåhundra Tons dräktighet, med det slags tackling, hvilken i sjömännens besynnerliga nomenclatur kallas Hermafrodit, då den framter en, om man så vill, androgynisk blandning af brigg och skonert. På den främsta af de tvenne lika höga masterna syntes nemligen fyra, mot toppen i storlek jemt aftagande, råsegel, uppburna af samma slags undermast och stänger, samt stöttade med samma olika mängd tågstumpar och linor, som karakterisera fockmasten på en brigg; äfvensom det med tvenne trekantiga snedsegel försedda bogsprötet, med sin något uppresande ställning och svåra tackling, liknade fullkomligt samma rundhult på nämde slags fartyg. På den eftersta masten deremot såg man endast ett stort bomsegel, med ett öfver detsamma hissadt gaffeltoppsegel, hvilka, i förening med deras rundhults långa dimensioner och enkla tackling, gåfvo denna mast det lätta utseendet af stormastens på en skonert. Sjelfva det välbyggda skrofvet med sin bruna, fernissade sida, sina många, smala, hvita och svarta ränder, sin med bilthuggeri-arbete beprydda galjon och sin gröna kopparbotten, visade att det var bygdt i Norra Amerika, på samma gång den från gaffel-nocken blåsande rödhvit-strimmiga flaggen med sin blå stjernuppfyllda fjerdedel intygade, att det tillhörde Förenta Staterna. Under det det yttre, eller skrofvet och tacklingen, på detta sätt framställde för sjömansögat de omisskännliga dragen af ett väl hållet köpmansfartyg, mot-

svarade utseendet inombords de fordringar, man i detta afseende kan göra på dylika farkoster; och om icke de grönmålade relingarna inneslöto en sådan mängd olika föremål, eller det hvita, med svarta nåt tätt randade däcket var uppfyldt med så många särskilta effecter, som finnas om bord på en örlogsman, så framtedde ändå det hela en tafla af den enkla och trefliga hållning, som karakteriserar en väl utrustad copvardi-man.

Sålunda såg man backen, eller den rymliga delen af däcket, som ligger för om fockmasten, till en betydlig del upptagas af det stora horizontelt liggande vindspelet, rundt om hvilket låg lindadt, på ena sidan det tjocka ankartåget, och på den andra en rostig jernketting, hvilkas båda ändar förlorade sig åt ena hållet i klysen, och åt det andra i en lucka på däck. Tätt för om denna grofva mekaniska machin, eller från foten af bogsprötet, uppreste sig tvenne korta, tjocka stolpar, i hvilkas undra ändar voro fästade de pallar, som hindrade spelet att gå tillbaka, och deras öfra formerade en liten klockstapel, i hvilken hängde en blankt polerad metallklocka. Akter om nyssnämde mast stod ett litet nästan kubiskt hus, hvilket dels genom den rykande skorstenen, och dels genom de köksaparater, som ornerade detsamma, genast anoncerade sig som kabyssen eller skeppskockens residens. Emellan denna köksbyggnad och stormasten upptogs nästan hela rummet af den stora skeppsbåten, hvilken liksom tjente till foderal åt en annan min-

dre slup, som stod jemt inpassad deruti, och å sin sida åter var uppfylld med en mängd åror, handspakar, läsegel och mindre dylika persedlar, hvilka antingen blifvit här instufvade, för att icke skräpa på däck, eller ock ditlagde, för att vara bättre till hands, då behofvet under seglingen påkallade dem. Under det den väl fastsurrade storbåten sålunda ofvantill var förvandlad till ett beqvämt receptakel för liflösa effecter, tjenade den undertill som ett tak för en nästan ej mindre mängd lefvande varelser, då den, jemte lätta trädgaller emellan däcket och dess sidor, formerade tvenne provisionela boningsplatser, på ena sidan för ett halft dussin små grisar, och på den andra för ett mångdubbladt antal ankor. Emellan akterspegeln af nämde farkost och stormasten, var inpassad en upprättstående tunna, hvilken, försedd med lås för locket, uppfyllde, den under en lång passage med många passagerare, så maktpåliggande bestämmelsen af dagliga åtgångs-kärlet för sött vatten. Då på detta sätt, däcket mellan båda masterna var så upptaget, att det blott lemnade gångborden, eller de smala gångarne mellan nyssnämde saker och relingarne, öppna, var deremot halfdäcket, eller den akter om stormasten liggande delen af skeppsdäcket, betydligt rymligare. Midt på detsamma uppreste sig likväl en låg, fyrkantig byggnad, hvilken, öppen framtill genom tvenne dörrar och ofvantill medelst en skjutlucka, tjente under namn af kapp, såsom en sorts bislag vid nedgången af

kajuten. På sidorna om densamma voro anbragta tvenne bänkar, hvilka ej allenast med sina säten tjente som soffor åt passagerarne, utan äfven med sine spolförsedda undra sidor och gaflar formerade burar åt ett annat slags medresande varelser, nemligen en stor mängd tuppar, hönor och kycklingar, hvilka här fått sina familjehyttor anvista. Något akter om denna kapp, stod en liten nätt möbel, i form af ett tempel, inom hvars åtta glasväggar, syntes compass-lådan, och i hvars cupol hängde en glaslampa, hvarmed nyssnämde vigtiga instrument under nätterna blef upplyst. Tätt bakom detta Nachterhus, svängde sig också drillhjulet med sin handtagsförsedda hjulring och sin tjocka axel omlindad med drilltågen, hvilka, härifrån ledda genom blocken i däcket och relingarne, samt slutligen fästade i rorpinnen, styrde på samma gång rorets rörelser som fartygets. Andra ändan af rorpinnen förlorade sig i en bred bänk eller kista, hvilken, anbragt vid sjelfva akterspegeln, döljer rorhufvudet och tjenar dessutom till ett förvaringsrum för signal-flaggorna på krigsskepp; hvilket också gifvit den en allmän benämning af flaggkistan, ehuru den här så mycket mindre gjorde skäl för namnet, som den i stället för en mängd mångfärgade flaggor hyste några nästan lika brokiga dufvor, som utstucko sina små hufvud genom spolarna på främre sidan af detta deras dufslag. Båda ändarna af denna kista skil-

des

des från sjelfva aktersta hörnen af fartyget genom tvenne högre, ända upp till relingen gående, skåplika byggnader med stora dörrar, af hvilka den ena, förvarade åtskilliga navigations-instrumenter, såsom kikare, pejl-compassen, octanter, lodlinor, loggrullar och räkentaflor, med mera, utgjorde ett slags kontor åt Styrmännen, och det andra deremot med inga inventarier, så vida man icke dertill kanske får räkna en ensam nagelfast möbel, tjente till ett allmännare bruk. Slutligen såg man också på hvar sin sida af halfdäcket tvenne kanoner, hvilka likväl, dels för sin lilla kaliber och dels för det mindre starka sätt, hvarpå de voro fästade vid skeppsidan, gåfvo tillkänna, att de snarare voro der till prydnad, eller för den nytta de möjligen kunde göra med blotta smällen, än för ett mera allvarsamt bruk. Om man till alla dessa saker lägger en, akterut hängande joll, hvilken, ehuru på sitt sätt icke hörande till däcket, såsom hängande helt och hållit utombords under sina däfvertar, ändå derifrån syntes som en förlängning af detsamma, nästan fylld upp till relingarne med en mängd friska tropikfrukter och grönsaker, tjenliga till skeppsprovision och bäst förvarade i fria luften — så har man kanske någorlunda idée om däckets utseende på vår Hermafrodit-skonert.

Detta däck var nu upplifvadt af en så väl till antal som till beskaffenhet ovanlig samling menniskor, då icke allenast fartygets besättning,

som utgjorde tolf man, utan äfven alla dess passagerare, hvilka med qvinnor och barn uppgingo till ej mindre än tjugefem personer, mangrant befunno sig derpå; de förra sysselsatta med de särskilta arbeten, som alltid åtfölja ett skepps tillsjösgående; och de sednare åter, ditlockade af det vackra vädret och den nästan stilla sjön, voro fördelta i sådana särskilta, små inbördes bekanta grupper, hvaruti man oftast ser passagerare sluta sig, af hvilka de flesta ännu äro främmande för hvarandra. Dessa sistnämde syntes ock på olika sätt sysselsätta sin uppmärksamhet, antingen med betraktandet af de många främmande föremålen inom fartygets relingar och matrosernas ovanliga arbeten, eller ock med en förlåtlig nyfikenhet kasta sina blickar på hvarandra, liksom för att fråga, hvilka de kunde vara, som nu under en längre tid skulle vistas så nära dem. Bland dessas antal var det en, som valt den bästa utvägen, att både se och lära känna sina medpassagerare, derigenom, att han valt sin plats uppå en af de omnämde små hyttorna akter ut, bredvid den der sittande Kaptenen, hvilken sednare, under det han emellanåt corrigerade den, vid roret stående matrosen, eller utropade någon befallning till den på backen sysselsatta delen af besättningen, med tillhjelp af det papper, han höll i handen, gjorde den förre reda för de åtskilliga medlemmarne af detta resande sällskap.

Längst för ut på gångbordet i lowart stodo nemligen tvenne personer uppmärksamt följande

matrosernas arbete med ankarets uppläggande på relingen; och, ehuru blott passiva åskådare deraf, ändå icke kunde underlåta att ibland, liksom ovetande och af gammal vana, uppmuntra de arbetande eller råda den dermed sysselsatte Styrmannen. Dessa voro, enligt Kaptenens utsago, tvenne Amerikanska Sjö-kaptener från Boston, hvilka, sedan de sålt sina fartyg i Valparaiso, nu voro på återvägen öfver Panama och Jamaika till Förenta Staterna. Midt emot dem i lä syntes fyra mindre välklädda personer, af hvilka tvenne, drifna af den håg att frivilligt deltaga i ett för handen varande arbete, som man oftast ser hos unga, raska medlemmar af de arbetande klasserna, hade fattat tag i yttersta ändan af tackellöparen, hvarmed några matroser upphissade ankarflyet öfver relingen; de andra tvenne voro deremot sysselsatta utanför den öppna skjutdörren till kabyssen, med tillagandet af en rätt, som, att dömma efter deras samtal med de förstnämde, förmodligen skulle bli frukost åt alla fyra. Dessa voro tillhopa, efter Kaptenens namnlista, "*Steerage-Passengers*" eller sådana passagerare, som för en mindre frakt bodde i en afdelning i sjelfva lastrummet, och ej hade tillträde till kajuten eller halfdäcket. På andra sidan, eller i lowart, promenerade tillhopa på gångbordet tvenne herrar, hvilka voro stadda i en liflig conversation, som det tycktes, om fartygets tackling, ty de kastade som oftast sina ögon upp åt topparne, under det de med kän-

narlika blickar utpekade åtskilliga delar deraf. De stördes ändå ibland häruti af en person med mustacher, som fattat posto vid fallrepstrappan, och ofta, vid deras omsvängning härstädes, frågade dem, om vinden vore god, huru länge resan skulle räcka, och dylika landmansfrågor, hvilka de besvarade med en småleende förtrolighet, som tycktes tillkännagifva en närmare bekantskap emellan dessa trenne personer. Kaptenen förklarade dem också vara, den ene en hemresande Engelsk Commander, som fört en nyligen förlorad örlogs-brigg, tillhörande Jamaika-stationen; den andre en vid samma station nyligen utnämd Lieutenant, som efter vanligheten genast efter promotionen återvände till England; och den tredje en Kapten vid garnisonen på nyssnämde ö, som på permission öfverreste till Skottland. Midt emot den sistnämde stodo på halfdäcket i lä trenne personer, hvilka, så väl för utseendet som deras åtbörder och brutna dialekt, tycktes tillhöra den så lätt igenkända Judiska nationen, ehuru den yngste af dem, med sin moderna klädsel, sökt likna, eller, som oftast är fallet, outrera incroyabilitéen hos våra Christna petitmaitrar. De voro också Judar och köpmän, så vida det icke är onödigt att tillägga det sednare, sedan man nämt det förra. Vid sidan af dem, sutto på ena soffan vid kappen en karl och ett fruntimmer, omgifna af trenne barn och en piga, hvilka allesammans tycktes tillhöra en familj af nyssnämde nation. Under det mannen, obser-

verande den äldre flickans rörelser, deltog i sina landsmäns conversation, delade frun sin uppmärksamhet emellan det yngre barn hon höll i knäet, och en på andra sidan om kappen sittande familj, hvaraf den qvinliga delen tycktes vara föremål för hennes synnerliga nyfikenhet. Pigan, deremot, hade nog att göra med att, som hon sade, hindra gossen från att springa i sjön, och att fruktlöst skräma honom för de på backen skrikande matroserna. Den andra familjen, som satt på kappsoffan i lowart, var af en ljusare extraction, och dess hela utseende tycktes förråda en högre plats i samhället; hvilket Kaptenen också bekräftade, då han, med en viss förnöjelse, gaf sin frågande passagerare tillkänna, att det var en rik köpman från New-York, som dit återvände från en resa till West-Indien. Denne satt nu och läste på en "*Jamaika-Gazette*," under det hans fru med sina blickar följde barnens rörelser, hvilka stodo och roade sig åt den granna compassen, hindrade att vidröra densamme af den i deras händer, hållande pigan, hvilken, å sin sida, tycktes vara mera road af att conversera med den vid roret närstående matrosen, än att betrakta det instrument, efter hvars rörelser han rättade sina. Längst akter ut på flaggkistan satt återigen en annan välklädd herre, och lyssnade till samtalet mellan Kaptenen och den närsittande passageraren. Så väl dess gulbleka hy, som de på Spanska språket gjorda frågor, han emellanåt adresserade till den sistnämde, gåfvo anledning

till den förmodan, att han var någon Creol från Terra Firma, äfvensom att han var närmare bekant med denne, hvars blonda complexion ändå tycktes förråda ett helt olika och mycket nordligare hemland. Då den förra vände sig om, för att betrakta något föremål i lä, hördes också den sednare underrätta Kaptenen, att den Spanske herren var en Colombian, hvilken i en diplomatisk beskickning afgick till Förenta Staterna. Slutligen fylldes passagerarnes antal af en mulatt-pojke, hvilken kom från kabyssen med eld och cigarrer åt de nyssnämde akter ut sittande personerna.

Emellertid aflägsnade sig fartyget mer och mer från land, och då det låg bidevind för att kryssa sig upp emellan Jamaika och Domingo, började det snart få känning af den dyning, som den ständiga passad-vinden förorsakar i Caraibiska sjön. I samma mån dess gungningar tilltogo, minskades också antalet af passagerarne på däcket, och efter hand försvann den större delen genom kappen, antingen neddrifna af känningen af annalkande sjösjuka, eller ock för att tillse och emot rörelse försäkra sina effekter i kajuten.

Sedan man, till den ändan, nedkommit utför trappan i kappen, befann man sig i ett slags förstuga med en skjutdörr på hvardera sidan till tvenne hyttor, eller *"Staterooms,"* hvilka nu occuperades af de tvenne familjerna. På främsta skottet bakom trappan befans en tredje dörr till

Penteriet, eller Hofmästarens skafferi, och midt framför trappan ledde tvenne dubbeldörrar till sjelfva kajuten. Detta rum, som upplystes af tvenne fönster i akterspegeln och ett i taket, var väl af en betydlig storlek, jemfördt med sjelfva fartygets, men ganska litet i anseende till den mängd personer, som nu bodde i detsamma. Emellan fönsterna på den rundade panelning, som betäcker roret eller rättare hjertstocken, hängde en spegel, och nedanför den stod en birå, hvilken, medelst den dubbla skifvans utslagning, kunde förvandlas till ett temligen stort bord. Emellan denna möbel och sängställena på sidorna af rummet, voro höga och breda afsatser, hvilka, uppgående från golfvet till fönstren, betäckte skepps-hvalfvet, och formerade på hvarje sida tvenne soffor öfver hvarandra, som, med tillhjelp af madrasser, voro förvandlade till lika många provisionela sofställen. Båda sidoväggarne upptogos helt och hållet af de egentliga sängarna eller fasta kojerna, af hvilka funnos trenne på hvardera sidan, då kajutens höjd för ut medgaf tvenne öfver hvarandra, men icke mera än en akter ut, der de omnämde afsatserna öfver hvalfvet betydligt förminskade rummets höjd. På den fjerde väggen, eller kajutskottet, voro emellan dörren och sängställena placerade tvenne stora väggskåp, hvaraf den nedra delen utskjöt så mycket att den formerade en slags soffa, och den öfra, som gick till taket, var försedd med glasdörrar, inom hvilka man såg di-

verse effekter, hörande till Stewartens skänk. I taket och under *"Skylightet"* hängde en lampa, och den större delen af golfvet upptogs af en blandad mängd koffertar, kappsäckar och sammanlaggda tältstolar, hvilka sednare blifvit utträngda och succederade af de förra.

Man behöfver väl knappt hafva gjort någon sjöresa, för att kunna föreställa sig hvad för en oordning och otreflig trängsel, det skulle råda i detta af så många, för hvarandra främmande, personer bebodda rum, ej allenast nu utan äfven så länge till dess passagerarne dels hunnit vänja sig något vid sjön och hvarandra, och dels funnit nödvändigheten af att iakttaga de lagar och underkasta sig de skyldigheter, utom hvilka intet samhälle, af hvad egenskap som helst, och allra minst ett, hvars vistelseort är så inskränkt, någonsin kan njuta någon trefnad. För den åter, som någon gång utgjort en medlem af ett dylikt sjöresande sällskap, förefaller det ej mindre tydligt, att det hufvudsakligaste beror på fartygets chef, att, så väl i början af resan etablera denna trefliga ordning, som att under längden af passagen hålla densamma vid makt. Detta är emellertid en sak, hvari kanske mängden af coopvardi-kaptener icke kan skryta af att hafva så fullkomligt lyckats, då den mer och mindre framgången af deras bemödanden i den vägen så betydligt dependerar af det inflytande, de genom sitt mer och mindre bildade umgängessätt kunna förskaffa sig bland sina passagerare, hvilka i all-

mänhet, med rätta, ej anse sig ovilkorligt hafva underkastat sig skepparens auktoritet, på samma gång de embarkerat hans fartyg.

Ehuru Kaptenen här om bord, till en början, ej var så synnerligen omtyckt, i synnerhet bland den egentligen sjöfarande delen af dess passagerare, till följe af den ovanligt stora mängd menniskor, han tagit om bord på sitt lilla fartyg, så återställdes likväl småningom det goda förståndet emellan honom och dem, så väl genom nödvändigheten för de sednare att finna sig i en sak, hvilken nu icke kunde hjelpas, som äfven genom den förres kloka bemödanden att befrämja ordning och beqvämlighet, hvilka vittnade om både tackt och vana i sådana fall. Detta, tillika med det milda klimatet och den vackra, ehuru ej gynnande passad-vinden, som åtföljde nära hela första hälften af resan, och som tillät ett nästan beständigt vistande på däck under soltältet, bidrog lika mycket att snart nog införa så mycken trefnad, som man kunde vänta inom relingarne på ett så beskaffadt fartyg.

V.

EN HÖNSNING.

Seglingen fortsattes i den Westindiska Archipelagen, väl något långsamt, men utan några minnesvärda äfventyr; och, gående lowarts passagen emellan öarna Jamaika, Domingo, Cuba och Crooked Island, under kryssande mot en merendels svag passade, sällan afbruten af någon starkare regnby, befann sig, efter fjorton dagars segling, ändtligen vår hermafrodit på höjden af ön Rum och afskar kräftans vändkrets på samma dag vid middagstiden. Då vädret var vackert, voro nästan alla passagerarne på däck, som vanligt spridda i grupper under soltältet, och på olika sätt sysselsatta med läsning, conversation, schackspelning, eller ock, mera overksamt, blott njutande af den friska, behagliga vinden, under betraktandet af den sistnämde ön, hvilken passerades ganska nära.

På en gång afbröts den, hittills endast af vindens susning i tacklingen och sjöns sorl framför bogen störda, tystnaden inom relingarna af ett doft rop för ut, som tycktes komma från någon under bogsprötet; och då allas blickar vändes dit åt, möttes de af en, från galjonen långsamt uppkommande, hisklig figur, hvilken, klädd i en af vatten drypande kostym, tycktes hafva uppstigit ur hafvets sköte. Dess bistra, af djupa fåror korsade, ansigte, framstack vildt emellan de grofva, tåglika lockarna, som våta och okamma-

de nedhängde på dess breda axlar, hvilka, liksom de grofva armarna och benen, voro alldeles nakna, under det den öfriga delen af den stora kroppen var fantastiskt omlindad med en mängd röda, hvita och blåa tygstycken i den mest bizarra smak. I ena handen höll han en lång, treuddad gaffel och i den andra en ropare, genom hvilken han, efter att hafva prejat fartyget, tillkännagaf sig vara hafvets Gud, jemte sin önskan, att lära känna de för honom obekanta personer, som nu för första gången passerade tropiken. Efter honom uppkommo tvenne andra, lika groteska personager, hörande till Gudens svit, af hvilka den ene, som höll en stor kikare under armen, förklarades för dess Constapel, och den andre, som var en lång, svart figur, med en spak i handen och en stormropare, hängande i en trossända omkring halsen, presenterades som dess Högbåtsman.

Med gravitetiska steg skred detta, synbarligen ur hafvet nyligen uppstigna, sällskap förbi matroserna, som vördnadsfullt lemnade rum för dem på backen och gångbordet, bort till halfdäcket och Kaptenen, hvilken Neptunus nu gratulerade att ega en så vacker och välhållen skuta, som dess Constapel redan på morgonen hade igenkänt för en gammal "*Trader*" på Westindien, och dessutom tillhörande en nation, som var en af Gudens synnerliga favoriter. Sedan Kaptenen vederbörligen besvarat denna artighet, tillsade han Styrmannen att upphämta folk-pas-

set och passagers-listan, för att läggas under Hafsgudens ögon; hvilket denne sistnämde likväl förekom med förklaran att det vore onödigt, då, oaktadt mängden af passagerare, han ändå igenkände de flesta såsom förut presenterade, och med de få återstående, som icke voro i detta predikament, hoppades han bekantskapen snart skulle vara gjord.

Derpå vände han sig, efter ett ögonkast på de honom begapande passagerarne, genast till vår förut nämde Judiska petit maitre, hvilken, med sin kurjösa min och förundrande åtbörder, visade sig vara bland deras antal, som icke förr hade sett detta spektakel, och derföre med så mycket större intresse deltog i detsamma. Efter att hafva helsat honom med ett familjärt slag på skullran med sin grofva hand, tillkännagaf Guden sin förundran öfver att finna en sådan liten grann herre här om bord, och frågade honom derjemte, hvad som kunde förmått honom, att nu våga sitt dyra lif på sjön, och utsätta sin granna kostym för att bli nedsmutsad om bord på ett fartyg — hvarunder han förtroligt fingrade det lysande sidenband, som en collier uppbar sprättens lorgnette. Denne, förbryllad så väl af Neptuni familjära språk och fasoner, som ock af de omkringståendes illa återhållna löje, svarade endast med en stum förlägenhet, hvilken icke minskades derigenom att Guden nu befallte sin Constapel låta den nybakade passageraren inskrifva sitt namn i förteckningen på sådana.

Denne framdrog, till den ändan, ur de yfviga vecken af sin våta drägt, ett sammanrulladt ark groft karduspapper, jemte ett oformligt stycke rödkrita, hvilka båda persedlar buro synbarliga märken af deras fuktiga gömställe. Då vår förlägne Jude emellertid icke syntes benägen att verkställa den anmanade inskrifningen, antingen af en viss medfödd motvilja för att teckna sitt namn på ett blankt papper, eller ock kanske blott surprenerad af de mindre beqväma skrifmaterialierna, befriades han ändtligen från sin vånda genom Gudens nedlåtande försäkran, att han kunde slippa egenhändigt teckna sitt namn, så vida han genom en douceur åt dess Constapel kunde förmå denne att göra det. Ytterligare härtill uppmanad af en bakom stående landsman, hvilken troligen af egen erfarenhet kände, att ingenting annat hjelpte eller egentligen åsyftades med detta uppträde, upptog vår Israelitiske incroyable långsamt sin börs, och på samma gång han med nationel afsaknad förflyttade en blank castilianare från dess gömma i Neptuni Constapels nerbeckade hand, befriade han sig äfven från vidare besvärlig gemenskap med Hafsguden och dess svit.

Emellertid hade Hans Oceanliga Majestät vändt sig åt en annan passagerare, den redan nämde Colombianen, hvilken han, med något mera aktning, helsade utmärkt välkommen från ett land, som förr, under den Spanska flaggan, hade sändt så många rika laddningar öfver hans rike, och på så många olika sätt bidragit att rik-

ta hans skattkammare, samt öka hans drabanters inkomster, och som äfven nu började bidraga till lifligheten på dessa farvatten, om icke så mycket med sin egen, åtminstone med andra nationers flagger. Denne, som ganska väl förstod Engelska, men som antingen icke kunde eller icke ville tala det med den munvige Hafsguden, och derunder troligen utsätta sig för åtlöje, valde ett annat mera universelt språk, under det han lät en liten gul talisman falla från sina fingrar ner i den förres hand. Neptunus, som icke ansåg under sin värdighet, att sjelf emottaga denna gyllene gåfva, nickade blott ett nådigt tack derföre, och, låtande den ligga i den öppna handen, hvarest den gjorde ett glänsande afbrott mot den bruna botten, förde den närmare upp till sina ögon, under det han förnöjdt utropade: "Ack! se min Kungliga cousin Ferdinand! — Det finnes väl få porträtter, som äro så utspridda och så välkomna som ditt, ehuru man icke kan neka till, att de flesta tycka mera om dessa små, väl infattade copierna, än sjelfva ditt lefvande original; och bland dessas antal tror jag mig med dubbelt skäl kunna räkna Señor" — hvarvid han vände sig till Colombianen — "som jag förmodar icke är intagen af någon synnerlig kärlek för Kung Ferdinand i Spanien?"

Med detsamma vände sig hafvets Monark åt en tredje passagerare, åter en medlem af Levi slägte, hvilken han förmodligen hade goda skäl tro äfven gjorde sin första sjöresa, och som han

derföre helsade välkommen till tropiken, med en förfrågan, huru den gungande färden bekommit hans dervid ovana mage; hvarvid han gaf honom en lätt klapp på nyssnämde temligen proeminenta del af den lilla Judens feta lekamen. Denne åter, som nyss varit vittne till prejandet af en medbroders pung, trodde sig kunna undvika en dylik aftvungen utgift, derigenom att han besvarade helsningen med försäkran, att han mådde så mycket bättre, som det icke var första gången han passerade vändkretsen. På Neptuni invändning, att han icke kunde påminna sig förut haft den äran göra bekantskap med honom, svarade den synbart förlägne passageraren, att han, det oaktadt, för några år sedan gjort en resa öfver oceanen i ett Engelskt fartyg. Ehuru den sluge Hafsguden väl studsade något vid detta oförmodade svar, så fann han sig ändå ögonblicket derefter, och sedan han vexlat ett skälmsk ögonkast med sina följeslagare, sade han, liksom efter ett nogare påminnande: "Ack ja, ni har rätt min herre, jag kommer nu ihåg det — ni var visst med i ett Engelsk skepp, som vid den tiden afskar tropiken under en så svår storm, att jag icke kunde komma om bord, och som för den hårda kultien hade alla sina stora undra segel beslagne och blott de små bramsegeln tillsatta, samt dessutom flaggen hissad på bogsprötet för att tillkännagifva sin svåra belägenhet. Jag ber er om förlåtelse min herre — förhöll det sig icke så?" — Hvad den listige

skälmen väntat, inträffade också: ty Juden, som aldrig gjort någon sjöresa förr, och ej misstänkte någon list, utan trodde, att den narrade Neptunus, genom sin fråga, blott ville urskulda sitt eget misstag, och betäcka reträtten, svarade genast, utan minsta betänkande, att förhållandet var precist sådant, och att han sjelf just passerade vändkretsen i detta skepp, samt tillade, i sin glada ifver öfver att nu hafva sluppit för så godt köp, att fartyget var i en svår belägenhet och förde precist samma segel och flaggen på sådant sätt som var nämt. Han hade också icke väl slutat denna, som han trodde, all förlägenhet slutande förklaring, förr än en högljudd skrattsalfva från, ej allenast Neptunus och hans drabanter, utan äfven de omkringstående matroserna och en stor del af passagerarne, öfvertygade den stackars Israëliten, att hans svar frambragt en helt motsatt verkan, eller att han genom detsamma kommit, som man säger, ur askan i elden. Han blef ock snart förvissad härom, då den ännu skrattande Neptunus vände sig till Kaptenen och passagerarne, och vädjade till dem, om icke den, som hade förklarat sig varit om bord på ett skepp, som i en storm länsat för blotta bramseglen med flaggen på bogsprötet, antingen genast borde kastas öfver bord, såsom förmodligen hörande till besättningen på "*the flying Dutchman*," eller ock förbunden till erläggande af dubbla inskrifningspenningar, såsom

den

den der, med en all laglig sjömanöver stötande osanning, ville inbilla Hafvets Gud, att han förr än nu passerat en af dess rikes demarkations-linier. Ett allmänt, af fortsatt löje beledsagadt, bifall härtill, tvingade den utnarrade Juden att öppna på pungen, och under det Neptunus tog afsked af honom, lofvade han förmå sin svarte Högbåtsman, att, mot en liten "discretion" ge honom lectioner i seglens namn, bruk och ställning, till undvikande af dylika ledsamma felsägningar för en annan gång.

Derefter adresserade sig vår näsvise Neptunus till den ena af fruarna, som han komplimenterade för dess raskhet att öfverlemna sig åt de sjelfsvåldiga vågorna, hvilka han likvist lofvade hålla i styr, åtminstone så länge, till dess de hunnit framföra en så dyrbar börda — frun hade en liten embonpoint — till sin bestämmelse. Han beklagade jemväl, att han icke kunnat förmoda ett så litet fartyg hysa så förnäma damer om bord, annars hade han visst medtagit sin kära Amphitrite, hvilken alltid låg öfver honom att få göra visiter på skeppen, dit han likväl så mycket mindre gerna lät henne medfölja, som hon ej allenast belamrade giggen med sina kammarjungfrur och hattaskar, utan äfven förlängde dessa besök genom sitt oupphörliga prat och frågor om moder, nyheter, med mera dylikt. Han trodde också, att, om han fått det nöjet presentera henne denna gången, skulle herrskapet å

båda sidor varit mycket belåtna och trakterade af hvarandras sällskap. Den stackars frun, som, redan vid Gudens första helsning, upptagit sin lösen, och sedan med förlägenhet afvaktade lägligt tillfälle, att genom dess framlemnande afbryta adressen, lyckades icke deri förr än nu, då Neptunus ändtligen stannade med sitt prat, för att tacka för gåfvan, hvilken han sade sig endast kunna emottaga med det vilkor, att han finge öfverlemna den åt sin kära hälft, såsom en souvenir af en dame, med hvilken han önskat hon fått göra en personlig bekantskap.

Slutligen vände sig den sluge Sjöguden till en af pigorne, hvilken under hela tiden följt det våta triumviratets rörelser, med af förundran gapande blickar, hvari nöjet att betrakta de besynnerliga personagerna löjligt blandade sig med farhågan, att möjligtvis befinna sig så nära lifslefvande hafstroll. Också spratt hon väl tillbaka ett steg, antingen af rädsla, eller blott modesti, då Neptunus klappade henne på kinden, under det han helsade henne, men sträckte likväl icke reträtten längre, då den galante Hafsguden bifogade med sin karess en smickrande artighet öfver hennes vackra ansigte, liksom vore det henne omöjligt, att icke med välbehag lyssna på dylika granlåter från en mansperson, han måtte nu vara troll eller menniska. Neptunus frågade henne derefter, hvad som hade tillskyndat honom lyckan att få göra hennes bekantskap, hvilken var så mycket mera angenäm, som det så sällan

unnades honom få formera connoissance med fruntimmer, och än mindre med unga ogifta, hvilka högst sällan togo vägen genom hans stater. Då han emellertid icke fick något svar härpå, besvarade han sjelf sin fråga, med den förmodan, att hon säkerligen icke vågat sig på sjön för någon ting mindre, än att söka sig en man på andra sidan hafvet; och ehuruväl han icke fruktade, att en sådan skulle snart infinna sig der, så tyckte han ändå, att hon icke behöfde göra en så lång resa i detta ändamål, ty, fastän han sjelf icke kunde tillbjuda henne sin hand, såsom varande redan förmäld, så skulle han gerna se sin Constapel gift med en så vacker flicka, och fick derföre nu äran presentera denna såsom en ung, rask sjöman, med hvilken han hoppades hon skulle finna sig ganska lycklig. — Hvad nu också den, synbarligen mera förlägna, än stötta, pigan tänkte om detta frieri, så afbröts detsamma genom hennes husbondes mellankomst, hvilken, under det han släppte en penning i friarens hand, förklarade, att flickan nu icke kunde engagera sig, då hon var i hans tjenst; hvarpå den retirerande Guden småleende svarade: "Ja så hon tjenar er min herre" — och tillade, under det han drog sin dröjande Constapel med sig: "kom min gosse, flickan kan ju icke tjena två."

Ändtligen vände sig Neptunus åter åt Kaptenen med förklaran, det han nu icke kunde upptäcka flera personer om bord på dess fartyg, hvilka voro honom främmande, och att han således

vore färdig att lemna den vackra skonerten, samt tillsade derföre sina drabanter, att gå för ut och se till att giggen vore klar. Kaptenen böd honom nu stiga ner i kajuten, för att dricka ett glas, innan han satte af, men derpå svarade han, att han nu icke hade tid dertill, då han redan tyckte sig se en seglare i lowart, hvilken han, tillika på stenkolsröken, luktade att det var en Engelsman, som kom nedseglande med passaden, och som säkert medförde många, för honom okände passagerare till Westindien; och att han således finge skynda dit om bord, men att han i alla fall skulle, om Kaptenen så behagade, taga en grogg på fallrepet. Då Stedwarten till den ändan upptagit rom-flaskan och vatten-karafinen, bad Guden honom också genast tillaga en sådan "*not too weak;*" och sedan han tillönskat Kaptenen en lycklig resa, hvartill han i sin mån skulle bidraga så mycket som stod i hans makt, störtade han på en gång den starka groggen i sig. Derefter skyndade han för ut på backen, der han och hans kamrater i ögonblicket försvunno under bogsprötet, hvilket i detta afseende kunde kallas en kuliss, bakom hvilken gömde sig aktörerne i denna farce, hvilken uppföres på olika vis om bord på nästan hvarje fartyg, som passerar tropiken eller eqvatorn, och gifves med mer och mindre framgång och bifall, allt efter som antalet och beskaffenheten af novitier, samt qvickheten hos hufvudpersonen, ger ämne till löje och munterhet.

VI.

EN STORM.

Efter vändkretsens passerande förändrade sig seglingen i tvenne afseenden: de hittills ständigt sedda Westindiska öarna voro redan andra dagen ur sigte, och med detsamma allt land på denna sidan första landkänningen af Norra Amerika; äfvensom den hittills blåsande ostliga passad-vinden började draga sig mer och mer åt norr, till dess den ändtligen, efter några dagars förlopp, och lika många graders framträngande norr om tropiken, hunnit upp till nord-ost, då den småningom utstillnade och utträngdes snart af en lätt syd-ost karring, hvilken, efter hand dragande sig till full sydlig, slutligen åtföljd af regnbyar kom friskt blåsande från syd-vest, och således i sin alldeles motsatta riktning med passadens sista flägtar, liksom bekräftade ankomsten till de variabla vindarnas emporium. Under tiden erböd seglingen ingenting mera märkvärdigt, än alla dylika i dessa farvatten, och ehuru angenäm resan kunde vara, åtminstone för de mera sjövanda passagerarne, så gaf den just icke ämne af något mera allmänt intresse, hvarken för beskrifvaren att utveckla eller för läsaren att inhämta. Sålunda, under det loggbokens upplinierade folio-sidor presenterade den vanliga mosaiken af dag, datum, vind, väderlek, miltal, longitud, latitud m. m., upptecknade i en sådan concis abreviations-stil och med så tekniska

termer, att denna volum, för ett profant öga, snarare liknade ett hieroglyfiskt manuskript, än en Journal, tjenlig till att upplysa en landman om resans händelser, kunde passagerarnes dagböcker, under samma tid, i detta afseende icke innehålla annat än matta variationer af de vanliga themata: vackert väder, regn, blåst, sjögång, hajar, delfiner, seglare, flygfiskar o. s. v. Vi skola derföre nu göra ett åtta dagars hopp i berättelsen, och öfver hälften så många hundrade mils språng i resan, så att vi på en gång befinna oss på 38 graders latitud, eller ungefär på höjden af Cap Hatteras — en låg udde med ett utskjutande ref, som anses för ett af de farligaste på hela den långa Nord-Amerikanska kusten — och så nära land, att vi hade god känning af Golfströmmen, eller den beständiga hafsström, som sätter längs kusten af Norra Amerika, och förorsakas af den beständiga ostliga passad-vinden, hvilken forserar vattenmassan från Atlantiska Oceanen in i Caraibiska sjön, der den, motad af Panama-näset och Mexikanska kusten, måste taga en nordligare riktning, och sammanprässad mellan Cuba och Florida, slutligen rusar upp längs kusten af Förenta Staterna, och vid vissa tillfällen kännes, ehuru svagt, till och med ända upp till New-Foundlands bank.

Som denna ström naturligtvis mycket befordrar seglingen från Westindien till mera nordliga latituder, så söka vanligtvis fartyg, som ämna sig åt detta håll, att så fort som möjligt komma

i åtnjutande deraf, derigenom att de, sedan de äro väl fria för de låga, med farliga grund infattade, Bahama-öarna, styra nordvest, till dess de genom skillnaden i vattnets temperatur finna sig vara inom den, mellan tropikerna upphettade Golfströmmens vattenmassa. Den stora lättnad, navigationen härigenom erhåller, förminskas ändå något af den stormiga och osäkra väderlek, som granskapet med Nord-Amerikanska kusten oftast medförer under höst- och vintermånaderna, då ej sällan vinden med ovanlig hastighet förändrar sig från de blida och fuktiga syd-ostliga hafsvindarna till kalla och torra nordvestliga, hvilka komma på en gång utblåsande från land med hela styrkan af en häftig storm. Då vi nu voro i November, en månad, som icke gerna utledsnar sjömannen med för mycket stiltje, hvarken på Östersjön, Nordsjön eller den del af Atlantiska hafvet, som ligger på denna sidan om norra vändkretsen, så hade vi också icke skäl att förmoda, det vår skonert skulle slippa fram för bättre köp, än alla andra fartyg, eller att den, ehuru hermafrodit, skulle mindre hårdt bli anfäktad af Eolus, än fartyg af de andra genera. Vi hade också icke seglat länge under Golfströmmens inflytande, eller väl hunnit höjden af ofvannämde Cap, förrän vi fingo på samma gång en liflig öfvertygelse om motsatsen, som erfarenhet af den hastiga förändringen i väderlek på detta farvatten.

Det var sent på eftermiddagen och solen hade redan närmat sig så mycket vestra horizonten, att dess strålar nu började intränga mellan relingen och undra kanten af de lägre seglen, och på detta sätt upplyste däcket, hvilket annars varit för det mesta beskuggadt af dessa segel. Vinden kom friskt blåsande från sydost, eller något akterligare än tvärs in på fartyget, som, makligt rullande emellan de måttliga vågor den uppreste, hade nästan alla sina segel tillsatta, och med lösa boglinor och utsläppta skot, liksom under en ledig nonchalance, lät sig framföras öfver åtta mil i timmen. Den beständiga massan af skum, som under ett jemt forssande buller framvältrades för bogen, ökades och minskades allt efter som denne del af skeppskroppen sakta sänktes eller lyftes af de upphinnande vågorna, och sönderskars derunder idkeligen af förstäfven, i tvenne långa och smala drifvor, som, följande hvar sin sida af fartyget, slutligen, tillika med det af otaliga små hvirflar och bläddror bestående kölvattnet, formerade trenne parallela linier, hvilka för en längre tid marquerade skeppets väg genom vattnet. Med undantag af ett och annat lätt stänk, som ibland yrde öfver lowarts-bogen in på backen vid någon ovanligt djup dufning af förskeppet, och som snart upptorkade igen, syntes ingen vattendroppa på det torra däcket, hvilket i snygghet och hvithet kunde täfla med ett renskuradt salsgolf. En mängd af passagerare syntes också nu, promenerade ef-

ter hvarandra fram och tillbaka, på detsamma, hvaribland de flesta voro stadda i ett allmänt, och, som det tycktes, af de täta skrattsalfvorna, muntert samtal med hvarandra, och några andra deremot, mindre högljudt och mera allvarsamt, fortsatte sina jemna slag längst akter ut, synbarligen mindre inbegripne i någon underhållande konversation, än observerande väderleken och gifvande hvarandra tillkänna sina tankar derom. Dessa sednares gång stördes också ibland, antingen af de halter som gjordes, för att mera beqvämt kunna betrakta den del af himmelen, från hvilken vinden kom, eller ock af de afvikningar från promenaden, som gjordes ned till relingen i lä, för att under den utfirade bommen kunna mera beqvämt observera solnedgången, eller rättare den nord-vestra delen af himmelen, hvilken nu började antaga ett hotande utseende.

En mängd lätta strömoln, hvilka af vinden blifvit drifna till nyssnämde del af horizonten, hade nu på någon tid börjat här samla sig, och, liksom af någon motande kraft hopade på hvarandra, begynte de uppstappla sig mera kondencerade, och formerade sig snart i en svartgrå molnmassa, som, tung och hotande, började utsprida sig emellan horizonten och den nedgående solen. Denne åter, som redan antagit ett blekrödt utseende, sänkte sig allt mattare och blekare ned mot den ojemna kanten af det mörka molnet, till dess den slutligen försvann bakom detsamma, och kunde nu endast spåras på

de ljusa, käggelformiga strålkastningar, med hvilka den här och der i olika direktioner genomträngde, och som visade, att skymassan antingen icke varit hel, eller ock redan börjat att fördela sig. Detta syntes snart ännu tydligare, då åtskilliga af dess öfra delar, liksom lösryckta af någon häftig kraft, började åtskiljas och med tilltagande hastighet sprida sig uppåt himmelen. Emellertid hade äfven den nedra kanten småningom lyft sig så mycket öfver horizonten, att då solen slutligen, lik en matt glödgad eldkula, nedgick, hann den jemt mellantränga sina sista hemska strålar, liksom för att i sista ögonkastet varna för den kommande hastiga förändringen i väderleken.

Denna varning var också icke fruktlöst gifven, ty uppmärksamma ögon hade länge följt, så väl den nedgående solen, som de hastigt uppstigande molnen; och den förstnämde hade icke förr sjunkit under horizonten, än Kaptenen, efter en hastig blick uppåt topparna, ropade: "alle man på däck, att berga segel." Snart voro också alla lä-segel och de mindre lätta segeln borta, och då derefter en röst från förtoppen frågade: "skola vi refva eller berga toppseglet," hördes straxt Kaptenens stämma, med den hastiga ifver som så väl markerar, huru mycket skyndsamhet är nödvändig: "berga och beslå hvar enda lapp, annars får vi snart den som gör det." På detta sätt drog det ej länge, förrän alla seglen, med undantag af klyfvaren, voro bergade; och, i stäl-

let för att styra den gamla kursen undan den ännu blåsande goda vinden, lades skonerten bidevind för styrbords halsar, så att den nu låg med akterspegeln vänd åt solnedgången, klar att på detta sätt emottaga den från nord-vest kommande stormen.

Under det fartygets utseende uppe i vädret sålunda af dess besättning förändrades, började äfven dess däck antaga ett annat utseende i anseende till de derpå varande passagerarna. De flesta af dessa blefvo oförmodadt uppskrämda af Kaptenens befallning att berga segel; ty, ehuru de icke varit nog mycket på sjön, för att af luftens utseende kunna förutspå den kommande förändringen i väderleken, hade de ändå nu varit tillräckligt länge om bord, för att finna, så väl af hastigheten som tonen, hvarmed Kaptenen befallte sitt folk intaga seglen, att någonting ovanligt var å färde. Deras jemna promenad på däcket blef också i samma ögonblick afbruten, och i stället för det muntra samtalet, började nu deras frågande blickar vandra, under stum villrådighet, emellan matrosernas arbete och Kaptenens ansigte, i hvilket sednare de likväl icke läste något annat svar, än det, dennes forskande ögonkast på molnet vid solnedgången, möjligen kunde anvisa. Deras rädda och förlåtliga nyfikenhet blef likväl snart nog tillfredsställd, då Kaptenen, som nu kom ihåg sin dubbla befattning, af Skeppare och Värd, vände sig till dem med en uppmuntrande försäkran, att det var in-

genting farligt, och att vi blott finge en liten blåst från ett annat håll, som snart gick öfver. Han tillade emellertid, under det han vände sig åt fruntimren, som sutto på soffan vid kappen, att det kanske vore bättre om de, som icke vore desto mera roade af att betrakta ovädrets utbrott, gingo ner i kajuten under tiden, der de voro mindre generade af manövern. Denna anmaning åtlyddes också, af så väl alla fruntimren och barnen, som äfven af en del af de manliga passagerarna, af hvilka sednare likväl en och annan med sitt osäkra dröjande på däck och i kajutgången tycktes vara i rädd villrådighet, om han borde bli uppe eller nere, under den fruktade katastrofen.

Under tiden hade den emellan norr och vester liggande del af himmelen betydligt förändrat sig, så att, i stället för ett tjockt, tungt moln, såg man nu endast en mängd tunna, lätta skyar, hvilka kommo jagande emot oss med en fart, som skulle de vilja täfla om att först hinna fram. Ännu kändes emellertid ingen skillnad i väderleken om bord, utan den ljumma syd-ost-vinden blåste nästan lika friskt och fyllde jemt det enda seglet, som var tillsatt; så att skonerten sakta och tyst skred fram genom böljorna, liksom under motvillig förundran öfver att nu finna sig vänd emot dem. En djup tystnad rådde inom relingarna, ty både besättningen och passagerarna stodo under en stum väntan på ovädrets utbrott, liksom fastnaglade på sina platser,

med spända blickar på himmelen och sjön akter ut.

Ändtligen stördes denna hemska tystnad af ett slag från klyfvaren, hvilken redan började sakna vind för att stå full, och slog snart emot staget för hvarje sjö. Nu kändes icke den ringaste väderpust på däcket, och om man haft ett bart ljus tändt på detsamma, skulle lågan hafva brunnit med lika perpendikulär stillhet, som i ett stängdt rum. Detta djupa lugn räckte likväl ej många sekunder, ty nu hördes redan en susning liksom af en ström, under det en fradgande hafsyta kom flygande emot oss; och just som Kaptenen, hvilken stod längst akter ut på flaggkistan, skrek till rorgängaren: "upp med roret! här kommer han!" flög hatten af hufvudet på honom, och med detsamma rusade stormen in från bagbords låring med ett hest skrän öfver skeppet, åtföljd af ett öfverröstande, gällt hvinande i tacklingen; och i samma ögonblick lade skonerten öfver så mycket, att hela gångbordet lades under vattnet. Allt, hvad som ej var desto fastare försäkradt på sin plats, ramlade härunder utför däcket åt lä, och deribland voro äfven några passagerare, hvilka troligen, att dömma efter deras fysionomi, ty deras rop kunde icke höras, ansågo sig redan förlorade.

Det första menskliga ljud, som trängde sig fram genom stormen, var: "Hal an klyfverts skot!" hvilket kom från den mot storbommen liggande Kaptenen; och då nu matrosen vid roret

fått rorpinnen upp i lowart, med tillhjelp af sin egen kroppstygd, hvilken nästan hängde i lä om drillhjulet, så började fartyget så måningom att på samma gång uppresa sig, som det genom det anskotade förseglets kraft begynte att göra fart, och med detsamma falla af från vinden. Denna fart ökades också så mycket, att inom några ögonblick flögo vi åstad för den rasande vinden med en fart, som troligen öfvergick tio mil i timmen, ehuru vi icke hade mera än ett litet snedsegel tillsatt.

Innan saken hunnit derhän, eller under det fartyget ännu låg på sidan, tilldrog sig en scen i kajutgången, som för åskådaren var så löjlig, som det i alla fall allvarsamma af hela skådespelet möjligen kunde tillåta. En mängd af de förut nedgångne passagerarne hade nemligen vid den svåra öfverhalningen ganska förlåtligt blifvit så uppskrämda, att de, troende ingenting mindre än att fartyget höll på att kantra, genast skyndade att komma upp på däck. Detta blef dem ändå svårare att verkställa än de trott; ty de kunde icke få upp kajutdörren så hastigt som de önskade — hvilket ofta är händelsen med dörrar om bord på ett fartyg, som kränger mycket, då de ofta bli så inklämda af skotten, att de ibland icke kunna upplåtas förr än öfverhalningen är förbi. Häraf blefvo de naturligtvis ännu mera förskräkta, så att, då de ändtligen kommit igenom, och i sin förtviflade brådska klättrat öfver hvarandra på den starkt lutande trappan

hunno de ändtligen med sina bleka, förfärade ansigten öfver kappen, just som fartyget hade börjat uppresa sig igen; och, sedan de först öfvertygat sig om att fartyget icke låg alldeles under vattnet, började de med sina vilda blickar efterse, om det ännu funnes några menniskor qvar på däck. Då de äfven härom blifvit öfvertygade, och dessutom af de många åt dem leende ansigtena funno, att här väl icke vore mera någon fråga om att gå till botten, så repade de snart mod och uppkommo på däcket, småningom efterföljda af de flesta kort förut nedgångna passagerarne, hvilka, försäkrade om att det värsta nu var öfver, åter vågade sig upp, för att med den glada talträngdhet, som alltid åtföljer en lyckligt öfverstånden fara, meddela hvarandra sina känslor och belägenhet under öfverhalningen.

Ehuru de flesta af vårt resande sällskap på detta sätt gratulerade sig, att hafva undsluppit en, i alla fall onödigt fruktad, kantring, hade de väl ändå varit mindre frikostiga på sina glada utgjutelser, om de vetat hvad som återstod dem, eller att denne förfärlige by, i stället för att, efter Kaptenens uppmuntrande utsago, vara en hastig vindsförändring, ej var annat än en förelöpare till en svår storm. Oaktadt vi nu, länsande undan densamme, icke kände den så mycket, då den tjutande blåsten kom rätt akter ifrån, och ännu icke kunnat uppröra sjön nog mycket, för att göra fartygets rörelser svåra, så kunde ändå hvar och en, som icke gjorde sin första sjö-

resa, snart nog finna, att detta behagliga tillstånd icke kunde räcka särdeles länge.

Också hade vi icke rusat så der åstad, genom den öfverallt uppfradgade sjön, ungefär en halftimme, under hvilken väl byen kanske saktat sig något, jemförd med dess första choc, men deremot sjögången och mörkret tilltagit i en vida känbarare proportion — förrän Kaptenen, under en med löje blandad ovilja, utropade: "*No, by God! we can't scud back again to the Westindies!*" — hvarefter han började gifva befallningar till den snart förestående upplofningen till vinden. Utom de preparativer, matroserna gjorde till denna manöver, medelst rårs och stängers nedtagning, samt ett stormsegels klargöring, blef äfven Stewarten befalld att se till, det de lösa effekterna i kajuterna blefvo försäkrade på sina ställen; hvilket var så mycket mera vödvändigt, som de troligen ännu lågo kullbytterade om hvarandra efter den starka öfverhalningen.

Innan alla dessa förberedelser hade hunnit slutas, var det alldeles tillmörknadt, eller rättare så mörkt, som det kunde bli på ett så upprördt och så salt haf; ty, oaktadt solen nu, nära tvenne timmar efter sin nedgång, redan var så långt under horizonten, och himmelen så mörk, att vi i detta afseende hade full natt, så spridde ändå den nästan öfver allt skummiga sjön ett matt, månlikt sken öfver fartyget, som betydligt lättade matrosernas arbeten i tacklingen.

Det

Det var också en bland de mest imponerande scener, man kunde tänka sig, att se det nästan segellösa skeppet med pilens fart flyga öfver ett, liksom af silfvermassor bestående haf, hvilka, under det de insvepte den mörka tacklingen i ett magiskt sken, läto dunkelt framskymta de rörliga figurerna af de i vädret arbetande matroserna. Dessas högljudda rop till kamraterna på däcket bortfördes som oftast af den häftiga vinden, eller öfverröstades af dess tjutande hvissling genom tacklingen och de idkeliga slagen af ändarne mot masterna. Häftigheten af dessa många olika ljud tillät sällan det dofvare bullrat af sjöns brusning höras, ehuru det jemt förstärktes af den skarpare, hväsande forssen framför skeppsbogen.

Midt under denna högljudda strid, emellan de upprörda elementerna, hördes ändtligen en genomträngande menniskoröst från fören af fartyget utropa, att det var klart för, hvilken väntade underrättelse genast från halfdäcket besvarades med befallningen, att hala ner och beslå klyfvaren. Så snart detta var verkstäldt, fick rormannen tillsägelse, att så småningom lägga roret om styrbord; och kort derefter började skeppet afvika från sin kurs på samma gång det med förstäfven långsamt närmade sig upp mot vinden. I och med detsamma begynte en allmän förändring kännas så väl i sjelfva fartygets rörelser, som i vindens och sjöns verkan. I stället för att det förra hittills rusat åstad, utan nå-

gon slingring eller krängning, nästan så jemt och rätt upp, som om det legat i hamn, så började det nu luta öfver åt styrbord, på samma gång de mer och mer tvärs kommande vågorna begynte göra tvärskeppsrörelserna betydliga, i samma proportion fartyget lofvade upp åt bagbord. I lika förhållande tycktes vindens kraft tilltaga, hvilken, ehuru stark och bullrande den hittills varit, nu ökade sig jemt till den grad, att, då anlofningen var slutad, kunde ingenting höras för det ihåliga tjutet i tacklingen, den skärande hvisslingen genom blocken och de gälla smällarne af tågen emot masterna, hvilka tillhopa nu instämde i ett det mest förfärliga chorus, hvilket icke förlorade något i disharmoni derigenom, att det förändrades från forte till piano efter fartyget olika öfverhalningar från lowart till lä.

Emellertid hade fartyget icke förr kommit till vinden, förr än matroserna började hissa det stormsegel, hvilket de redan förut gjort klart att tillsättas: detta bestod af storseglet med stora refvet intaget, eller på det betydliga sätt förminskadt, att endast den öfre lilla trekanten af det annars så stora seglet var qvar, hvilken ändå nu var tillräcklig för sin bestämmelse, att, utan afseende på någon framfart, endast hålla fartygets aktra del från vinden, eller rättare dess främre emot sjön, i hvilken ställning det lättast arbetar emot densamma.

Innan detta arbete var slutadt, och alla ändar uppskjutna, samt alla effekter försäkrade på

sina ställen, eller innan man fått allting i det ordentliga, och för sjömän behagliga tillstånd, som om bord kallas "*Snug ship,*" var redan klockan öfver åtta på aftonen, eller första vakten ingången; så att sedan vakten nu var satt, och Stewarten dessutom underrättadt om att théet var serveradt, så blef däcket snart temligen tomt på folk, då passagerarne småningom efter hvarandra nedgingo i kajuten, och besättningen till det mesta försvann i det dunkla mörkret för ut på backen, för att äta sin qvällsvard och derefter antingen intaga sina kojer, eller ock bättre bereda sig till första vakten genom mera kläders påtagande. På detta sätt stannade Styrmannen ensam vid roret, till dess, efter några minuters förlopp, man såg en matros komma balanserande långs gångbordet med kavajen ännu under påtagning, öfver hufvudet, samt munnen ifrigt sysselsatt med instufvandet af den tobaksportion, som borde bli dess kära sällskap under rorturnen. Han hade just hunnit sluta dessa värf, då han anlände till sin post vid drillhjulet, som Styrmannen lemnade åt honom, med tillsägelse, att endast låta roret ligga i lä, hvilken befallning besvarades med ett "*Ay Ay Sir!*" hvarefter båda åtskiljdes: den ene intagande sin ställning i lowart om drillen, och den andre förfogande sig akter ut till flaggkistan, hvarest han valde sig en beqväm plats uppe i lowart, från hvilken han, sittande, kunde hafva en fri öfversigt af däcket och tacklingen.

Som fartyget var en af dessa välbyggda farkoster, hvilka manövrera lika väl som de berga sig för sjön, eller, med andra ord, en god sjöbåt, så låg hon nu ganska makligt på vattnet, ehuru sjön redan hunnit den höjd, att rörelserna började bli temligen betydliga. Detta märktes likväl icke så mycket uppe på däck, som mera under detsamma, eller i kajuten, der ordningen ännu icke hunnit så etableras som på däck. Ehuru de flesta af det resande sällskapet redan intagit sina respectiva kojar, funnos det ändå flera uppe, hvaraf några voro sysselsatta med att dricka thée, och andra med att ställa sina saker i ordning för den oroliga natten, eller ock afklädande sig, men alla, i mer eller mindre mån, sysselsättande det stackars inventarium om bord, som skulle kunna kallas ett perpetuum mobile under storm, men som i vanligt tal kallas Stewart. Sålunda, sedan en ropat Stewart! slå på mera vatten i kannan, hade denne syndare icke väl hunnit balansera sig fram, under fartygets häftiga slingringar, emellan koffertar och kullfallna stolar, med sin théekittel, förr än en annan bakom honom ropar: Stewart! hvar är min Sac-de-nuit? För att vinna tiden, sätter han den till hälften uttömde kitteln bredvid sig på däck, stöttad emellan benen af en kullagd tältstol, och börjar framleta den begärde kappsäcken ur det chaos af dylika och andra slags byllten, som, likt drifved i en storm, samlat sig i lä-hörnet af kajuten. Just som han är bäst sysselsatt härmed, ropar en

tredje uppe i en af lowarts kojer: Stewart! tag hit mina tofflor; hvilken befallning, denne likväl knappt fått utskrika, och Stewarten ännu mindre uträtta, förr än en häftig öfverhalning rycker vår toffellöse gynnare loss från sin plats i lowart och sätter honom i drift öfver kajutgolfvet ner på Stedwarten och kappsäckarne. Denna färd hade ändå icke varit så farlig, om icke olyckan velat, att thée-kitteln just, likt en undervattensklippa, stått i farvattnet för vår barfota passagerare, hvilken, stötande kull den i farten, fick en stor del af dess varma laddning öfver fötterna. Det tumult och oväsende, som nu uppstod, var verkligen nog för att sätta hela kajuten i rörelse, och uppväcka äfven den mest hårdsöfde passagerare; ty utom skriket och svordomarne mot Stewarten från den olycklige — som icke var någon annan, än den förr nämde Judiske sprätten — så hade thée-kitteln, till råga på farcen, genom den förenade kraften af stöten och skutans krängning fått en sådan fart, att den flög in i den undra kojen i lä, hvarest den genast uppväckte en der liggande passagerare. Denne, lika uppskrämd af skriket utanföre, som af den oväntade sängvärmaren, flög upp af sängen, och, fattande corpus delicti med båda händerna, åter utkastade den under en hjertlig ed, så att den — antingen man får betrakta det som ett lyckadt kärnskott eller som en förflugen kula — träffade vår stackars Jude, som nu var på god väg hem, stretande med armar och ben

upp till sin säng i lowart, midt i det likväl minst ömtåliga, fast mest prœminenta partiet af dess framåt lutande, i djup negligé varande kropp, hvarest den sotige bomben lemnade en stor, svart träff efter sig. Som ett larmskott blef detta nu signalen till en general skrattsalfva, hvilken genast bröt ut från alla vrår i rummet, till den höjd, att den öfverröstade så väl de båda agerande passagerarnas svordomar, som Stewartens ursäkter, hvilka också snart följde med strömmen och förvandlades till lika hjertligt skratt med de öfrigas, så mycket hellre som thée-kittelns innehåll ej var så hett, att någon skada derigenom tillfogades hvarken den enes kropp eller den andres fötter.

Sålunda slutades detta uppträde ganska glädtigt och muntert, och något derefter upphörde äfven all oreda och buller i kajuten, sedan nemligen de souperande herrarna slutat dricka sitt thée, och Stedwarten fått afduka bordet, samt hunnit ställa alla passagerarnes saker i ordning för natten; hvilket icke aflopp utan en proportionerad mängd rop på denne stackars uppassare, hvilken, på ett så litet fartyg, med så många passagerare, verkligen hade en så kallad hundpost, då han åt ett dussin personer måste spela de hvar för sig besvärliga rolerna af hofmästare, taffeltäckare och betjent.

Andra morgonen väcktes man af det vanliga gnisslandet och brakandet, som alltid medföljer en biliggning under hårdt väder och svår sjö-

gång, på samma gång fartygets häftigare rörelser gjorde uppstigandet och påklädningen, om icke just äfventyrliga, åtminstone besvärliga; hvilket också orsakade att större delen af de mindre sjövande af kajutens invånare, bibehöllo sina platsar i kojerna. Uppkommen på däck, fann man också, att stormen fortfor ännu oförminskad, och att böljorna vuxit till en förfärlig höjd sedan gårdagens afton. Ehuru ingen sjö gick öfver bogen, så röko ändå idkeliga vattenskurar öfver relingen, och högt upp på tacklingen, hvilka, tillika med vattnet från lä, som vid öfverhalningarne sköljde upp åt lowart, försatte däcket uti ett jemt flytande tillstånd. Luften var gråblå och alldeles molnfri, utom några små, tunna smutsfärgade, likasom trasiga skyar, hvilka här och der flögo åstad öfver himmelen, liksom nu och då utsläppta, endast för att visa stormens fart och direction. Solen, som nyss var uppstigen, hade en matt, ljusgul färg, och kastade sina svaga November-strålar öfver den upprörda sjön och det gungande skeppet, der inga segel hindrade dem från att nedtränga på det våta däcket; och, reflekterade i de vattenskurar, som jemt yrde öfver lowarts-bogen, formerade de beständiga regnbågar öfver backen, hvilka idkeligen förändrade sin form och färgbrytning efter fartygets olika dufningar. Stormen tjöt genom tacklingen och anslog vilda accorder på strängarna af den stora Eolsharpan, som dånade starkare och svagare efter fartygets olika öfverhalningar, un-

der det den jemt accompagnerades af hvisslande löpningar genom blocken och gälla stacatto slag af ändarna på masterna. Med undantag af några ensliga fiskmåsar, som under ängsliga skrik svängde sig omkring skeppet, gungade detta fram i svårmodig ensamhet på den ödsliga oceanen, öfver allt omgifvet af den nakna horizonten, på hvilken hvarken land eller fartyg kunde upptäckas.

De beständiga och häftiga rörelserna af fartyget hindrade all promenad på det oroliga däcket, hvilket höjde, sänkte och vände sig efter sådana invecklade och oberäkneliga rörelse-lagar, att det äfven för den mest studerade, eller rättare praktiserade, i detta slags mekanik, var omöjligt att företaga någon promenad på detsamma; hvilket annars i en så hög grad bidrager till en sjömans trefnad om bord, och skulle kunna kallas en oumbärlig omständighet för ett behagligt sjölif under en längre resa. Det är också ingenting, som kanske så genast och säkert skiljer folk af det gungande yrket från dem af andra, som just denna benägenhet, och i de flesta fall äfven förmåga, att trampa fram och tillbaka på ett skeppsdäck; hvilken vanligen snart nog förråder sig på hvilket passagers-fartyg som helst, sedan det kommit ut i sjön, der man då nästan alltid ser en del personer, med en, för de andra obegriplig, ihärdighet och med en, troligen i dessas ögon till dårskap gränsande, evishet, sträfva fram och tillbaka, balanserande mot

fartygets rörelser, endast för det besynnerliga nöjet att få komma fram till fören och sedan under samma exercis komma tillbaka akter ut, och så fram och tillbaka ouphörligt. Under allt detta synes på samma tid ett vanligen större antal personer, hvilka trängas om de få beqväma sittplatser, som kunna erbjudas på ett vanligt skeppsdäck, eller i brist deraf fatta fixa poster på någon kanonlåda, vattentunna eller hvad som kan erbjuda ett, äfven det obeqvämaste sittställe, utan afseende på, om det är i lä eller lowart, utsatt eller icke för vind, drag, stänk, hindrande eller befordrande någon utsigt, med mera, och hvarest det således icke är underligt, om de snart ledsna vid det enformiga af sin ställning, och derefter med jäspningar och olustiga blickar betrakta föremålen omkring sig, till dess de slutligen begifva sig under däck, under önskning att resan snart vore slut, åtföljd af funderingar, huru det väl är möjligt, att man af fri vilja, eller utan att vara prässad, kan välja ett så tråkigt, onaturligt och besvärligt lif som sjömanslifvet.

Då, som ofvanföre sades, häftigheten af fartygets rörelser hindrade den vanliga promenaden på däck, återstod ingen annan sysselsättning för den, som ändå föredrog det öppna fria däcket med sin friska blåst framför den trånga kajuten med dess tunga, qväfvande luft, än att välja sig en någorlunda beqväm plats akter ut, och der, ostörd öfverlemnande sig åt det tankspel, som åskådandet af de båda elementen befordrade,

meditera öfver sjölifvet och dess så olika bedömmande af olika menniskor; hvilket, som nyss nämdes, går så långt, att den ene skulle till och med anse som ett syndastraff det, som den andre likväl valt till sitt ständiga yrke.

Utom det, att sjelfva det egentliga sjölifvet, likt alla andra lefnadssätt, genom vanan vinner ett ökadt behag, så måste man väl ändå medgifva, att det äfven i sitt yttre, eller i sina många karakteristiska accessoirer, äger någonting eget raskt och lifligt, som i lika hög grad harmonierar med, som det är lockande för, en mängd unga menniskors lifliga och lekande inbillning. Blott detta har troligen skaffat den Navigerande orden många adepter; men lika många, om ej flera, hafva säkerligen blifvit indragna deruti, genom det lockande uti sjömännens berättelse om sina vidlyftiga resor och om de många olika länder och saker, de hafva sett under sina långväga färder. Detta är väl också någon ting så retande för hvarje liflig menniskas imagination, att man icke just behöfver vara någon Robinson, eller någon allt för obetänksam yngling, för att fastna på den lockande kroken; ty troligen ligger inplantadt i hvarje ung och frisk menniskosjäl ett frö till kunskapsbegär, hvilket visserligen i de flesta fall genom omgifvande omständigheter kan dö bort, men som hos andra deremot uppväxer till den höjd, att det icke kan mera qväfvas, utan måste på ett eller annat sätt tillfredsställas. Detta kan visst ske på olika vis, efter

de olika riktningar, detta begär genom uppfostran och ynglingens närmare omgifning antager; men icke gör man derföre alltid rätt i att säga om en sjölifvet väljande ung man, att han icke dugde till något annat än sjöman, och derföre flyger han nu verlden ikring: hvilket likväl ofta är refrainen på den visa, hemmavarande anhöriga sjunga, då frågan är om någon medlem af familjen, som emot deras önskan valt sjölifvet i stället för något annat, hvilket icke så öfverensstämde med den liflige gossens håg att, som man säger, se sig om i verlden och, åtminstone på detta sätt, få mätta sitt begär att lära känna andra länder och menniskor än fädernebygdens. Derföre får icke, å andra sidan, nekas till, att många välja, eller rättare tvingas att välja, sjöyrket, derföre att de icke duga till något annat; eller liksom man, mera qvickt än sant, svarade någon, som frågade, hvarföre nu varande Kungen af England uppfostrades till sjön: att det i hvarje talrik familj merendels fanns någon vild pojke, som icke passade till något annat, och derföre måste man göra honom till sjöman. — Så mycket för möjligheten af att *bli* sjöman, men dermed är icke frågan besvarad, huru man kan *fortfara* att vara det; ty det ena är verkligen icke någon ovilkorlig följd af det andra.

Innan man skrider närmare in i saken, är det kanske icke så öfverflödigt att anmärka, det här icke kan bli frågan om de lägre, ehuru talrikaste, af yrkets medlemmar, eller med andra

ord dem, som mera mekaniskt deltaga deruti, och hvilka, sedan de en gång valt detta handtverk, icke gerna kunna eller vilja gå tillbaka till ett annat, då de icke passa för något sådant — utan endast om dem, som genom sin mera bildning, eller åtminstone bättre uppfostran, icke äro hindrade att lemna sjölifvet och välja någon, faror och besvärligheter mindre underkastad, plats i samhället.

Ehuru, som nyss sades, sjölifvet vid första påseendet har mycket lockande för en ung och rask gosse, så torde det väl ändå hända, att ej så många skulle fortfara dermed, om det berodde af dem sjelfva, att just under den första storm de äro med uti, kunna med ens försättas tillbaka på land; eller med andra ord, om man vid detta tillfälle uppriktigt frågade dem hvad de tyckte om det seglande lifvet, så torde kanhända af tio de nio gifva ett för sjövännen föga tillfredsställande svar. Detta beror likväl, naturligtvis, så mycket af omständigheterna för tillfället, äfven som af debutantens fysiska förhållande derunder, att i det hela taget, ingenting bestämdt derom kan sägas: men, vare härmed huru som helst, så vore det kanske för yrkets bestånd icke rådligt att göra denna fråga, så vida dess uppriktiga besvarande skulle afgöra ett fortfarande deruti eller icke. Detta är likväl så mycket mindre fallet, som vanligen den första lusten återvänder, om icke med första vackra väder, åtminstone med landgången i första främmande

hamn; och har man blott hunnit en gång så långt, då kan icke någon slags kultje rygga beslutet, ty nu börjar redan novitiens starkaste fiende, sjösjukan, att bli mindre farlig, och med detsamma begynner han att efter hand anse stormar och alla andra sjölifvets obehagligheter för, ehuru oundvikliga, ändå öfvergående, eller såsom en skuggsida, hvilket detta lif har gemensamt med alla andra, och som intager ett ganska litet rum, jemförd med de många ljusa sidorna af detsamma. Dessa sednare åter framglänsa med hvarje resa allt starkare, och bestå efter hvar och ens olika tycken uti nöjet att se så många främmande ställen, att med en god vind flyga åstad öfver den lifliga sjön, att under den starkaste storm kunna trotsa de rasande elementen, uti behaget af den ordning och snygghet som råder om bord, uti beqvämligheten af att vid alla besöken på de olika ställena af jordklotet alltid medföra samma rum, sällskap och omgifning; uti nöjet att umgås med raska, lifliga menniskor, uti hvilkas karakter merendels uppriktighet och menniskokärlek äro de rådande dragen, att så ständigt vistas ute i fria naturen, hvilken under alla sina olika former alltid blir ett intressant sällskap för den som älskar att söka det, och slutligen den helsa, friskhet och muntra sinnesstämning, som vanligen åtfölja sjölifvet, med mera. Man kan väl icke neka till att blott några få af dessa uppräknade saker äro tillräckliga för att balansera en stor del af de mindre vedermödor, som

oftast besvära den sjöfarande, bland hvilka må nämnas storm, motvind, dåligt vatten, enahanda föda, med mera. Hvad de större olyckorna beträffar, såsom skeppsbrott, vattenbrist, hungersnöd eller eldsvåda, så inträffa dessa lyckligtvis så sällan, att många under hela sitt sjölif icke bevittnat någon sådan; och kunna således här så mycket mindre upptagas i räkningen, som de egentligen höra till listan på de många olyckliga sällsamheter, för hvilka menskliga lifvet kan vara utsatt, så väl på landet som på sjön.

Hvad åter behagen af sjölifvet beträffar, så kan icke nekas till att de både kunna och måste bli helt olika för de olika individerna, allt efter den rôl hvar och en af dem spelar i detsamma; ty efter all sannolikhet måste, till exempel, chefen på ett örlogsskepp kunna påräkna flera njutningar, under sin befattning, än Jungmannen på ett coopvardi-fartyg. Om så verkligen förhåller sig, ty säkert är det ändå icke, så är det icke mer än rätt och billigt; och man kan icke lasta yrket för en sak, som det har gemensamt med alla andra, hvaruti högre och lägre grader förekomma. Deremot kunna förhållanden vara så olika för samma fartyg, att hela besättningen, så väl manskap som befäl, nästan lika lifligt känna skillnaden deruti: och det är ganska säkert, att matrosen lika så väl som Kaptenen är känslig för ombytet, till exempel, från en kryssning vintermånaderne i Nordsjön till en dylik några månader längre fram i Medelhafvet, eller från en

station i Westindien till en på andra sidan polcirkeln.

På samma sätt kunna tvenne fartyg, äfven på samma farvatten, vara mycket olika lottade, och i samma förhållande, till en del, äfven deras besättningar: det ena till exempel, kan vara en dålig seglare, det andra deremot snällseglande; det ena bemannadt med ett knappt tillräckligt antal manskap, det andra med en öfverflödig mängd deraf; det ena torftigt försedt med lifvets förnödenheter, det andra deremot utrustadt med så många beqvämligheter, att man snart sagdt icke saknar land, eller tycka sig hafva förlorat något på bytet; det ena bundet emellan tvenne eller högst några få gifna hamnar, det andra deremot ej inskränkt till några vissa farvatten, utan besökande alla haf och länder; på samma sätt kan det ena fartyget, oberäknadt att det medför nästan alla upptänkliga effekter för att underkufva oceanen och möta de faror, hvarmed naturen hotar, äfven inom sig sjelf äga medel att trottsa de våldsamheter, hvarmed menniskorna, äfven på detta element, hota hvarandra — då tvertom det andra fartyget, i detta afseende och under dylika omständigheter, ilar åstad värnlöst och under ständig farhåga att blifva upptäckt, då det, likt villebrådet, ej har något annat försvar, än det flykten möjligen kan förskaffa.

Alla dessa olikheter tillsammantagna formera oftast de karakteristiska grunddragen af örlogs-

och köpmansskepp och i deras allmänna tillämpning ligger också den hufvudsakliga skillnaden emellan lifvet om bord på handelsfartyg och krigsskepp; ehuru derföre icke med detsamma alltid är sagdt att vistandet på den sistnämde sorten farkoster nödvändigt måste vara det trefligaste, eller på den förstnämde tvertom; ty helt andra saker, än de hittills uppräknade mera materiela, komma nu i beräkning, nemligen den personliga egenskapen af de menniskor, med hvilka man så länge, så nära och så ständigt måste umgås. Så vida det i allmänna lifvet står fast att nästan ingenting inverkar så mycket på en menniskas trefnad och goda lynne, som den någorlunda öfverensstämmelsen uti seder och lynne, med de personer, i hvilkas umgänge man måste befinna sig, så kan det väl icke nekas till, att denna sanning måste uppträda i en ännu starkare och mäktigare dager om bord på ett skepp, der nödvändigheten att ständigt vistas så nära tillhopa med samma personer, är förenadt med omöjligheten att välja sig ett annat sällskap, hvilket ändå i de flesta fall nästan alltid är en sista resurs i land. Det är väl sant att de flesta menniskor, inom den krets i samhället, hvilken redan är utstakad såsom inneslutande dem, om hvilka här endast är frågan, i allmänhet äga så mycket umgängsvett, att man i detta fall icke äger något skäl eller fog att deröfver beklaga sig, allraminst i land; men, utom det att detta icke

all-

alltid är händelsen, kan det rätt ofta hända, att menniskors olika bildning, lynnen och vanor blifva om bord på ett skepp, genom den alltför nära och ofta beröringen med hvarandra, satta på ett så hårdt prof, att de icke kunna utstå det. Huru det nu också förhåller sig härmed, så är det i alla fall säkert, att man om bord på ett örlogsfartyg är för dylika olägenheter mindre utsatt än på copvardie fartyg, hvartill orsakerne kunna vara flere, men kanske i synnerhet den, att sällskapet der vanligen är större, och, i samma proportion, hvarje individs personlighet mindre maktpåliggande för den inbördes trefnaden.

Ehuru resultatet af dessa reflektioner tyckes blifva, att i allmänhet seglingen på örlogsfartyg skulle vara den behagligaste af alla, så är ändå tycket och smaken, både genom natur och vana, äfven häruti så olika, att ingenting derom kan sägas. En, till exempel, anser det som ett non plus ultra af angenäm navigation, att ständigt få, som passagerare, gå fram och tillbaka med de förträffliga Nord-Amerikanska paketterna emellan New-York och Liwerpool: en annan att ständigt få segla med passad vinden emellan tropikerna: den tredje åter, att på en egen lustjagt, besöka alla möjliga hamnar i Medelhafvet: en fjerde att segla på upptäcktsresor i Söderhafvet: och så vidare. Till alla dessa olika sätt att vistas på sjön, hvilka alla kunna vara rätt angenäma, och troligen hafva mycken atraction för

de flesta sjöfarande, så kunde man väl ändå kanske öka listan med ännu ett Petum optimum, hvilket i vår tanka något mera närmade sig idealet för all behaglig navigation; nemligen att på ett väl utrustadt, snabbseglande och med en rask och väl disciplinerad besättning bemannadt örlogsfartyg, som vore försedt, icke allenast med ett fullkomligt bildadt befäl, utan äfven några få, ej ensidigt riktade vetenskapsmän, få göra en resa kring jorden, och derunder ej hafva allt för brådtom, utan tvertom tillfälle, att uppehålla sig tillräckligt länge, för att få en någorlunda kännedom om menniskorna, naturen och dess olika alster på de besökta platserna. På detta sätt skulle några år af en menniskas lefnad ej vara så illa använda på det vilda hafvet, och troligen skulle detta sätt att "*flyga verlden ikring*" ej ogillas så mycket af hemmavarande eller lusten att blifva sjöman och beslutet att deruti framhärda, synas så alldeles obegripliga för våra förr nämde passagerare, i synnerhet sedan de nogare, och kanske allra bäst i land, öfvertänkt saken.

Men det är tid att rycka sig från inbillningens behagliga excursioner till verklighetens icke alltid så angenäma; eller återvända från de ideala fartygen och resorna till vår Nord-Amerikanska Herm-afrodit-skonert, hvilken ännu ligger bi för en Nord-vestlig storm ute på Atlantiska Oceanen. Vi skola så mycket hellre göra det, som vår svarta Stewart just nu kommer upp ur kappen och, sedan han en stund med sin breda mun

och stora betar grinat emot den häftiga blåsten, liksom hotande den för de många besvärligheter, den förorsakade honom, tillkännagaf att frukosten vore färdig. Vi skola emellertid icke vidare försöka att beskrifva hvarken denne eller de för några dygn derpå följande måltiderna under stormen, ty de hade från hvad synpunkt de också betraktades, ingenting behagligare eller intressantare, än det — hvilket i alla fall är allas sådana största förtjent — att de, som deltogo deri blefvo mätta; fastän det kanske icke skedde så ordentligt och regelbundet, som man skulle kunna önskat, och ej på så långt nära så mycket, som vid de redan omtalade måltiderna på Engelska Paketten, der bättre arrangementer och beqvämligheter gjorde saker möjliga, hvilka här om bord, då man betraktar fartygets egentliga bestämmelse, förenadt med det mindre utrymmet, och stora antalet passagerare, nästan närmade sig till omöjligheter. Vi skola derföre anse frukosten slutad, och blott tillägga, det den derpå följande förmiddagen tycktes vara den längsta, som ännu blifvit passerad om bord, af den orsak, att man icke med något nöje kunde vara på däck, och under däck var man nästan icke bättre deran, då de medhafde böckerna redan voro genomlästa, och hvarken bord eller stolar stodo så säkra, att man kunde taga det parti vingt-un, hvilket vanligen spelades på aftnarna, när väderleken eller andra omständigheter gjorde vistandet nere i kajuten behagligare än på däck, i synnerhet sedan

man börjat komma upp på högre latituder, der kölden redan började blifva kännbar. Eftermiddagen hotade med att bli ändå tråkigare; och då det icke var möjligt att sofva middag ända till natten, måste man ändå bibehålla den liggande ställningen i sin säng, såsom ändå bättre än den sittande uppå en stol, på hvilken man jemt måste hålla sig fast under öfverhalningarne. Under denna ledsamma period var det ingenting, som afbröt det eviga oharmoniska brakandet och gnisslandet, hvilket likväl ibland försvagades och derefter kanske dog bort för några ögonblick, liksom för att hämta nya krafter, under det sjön mindre oroade fartyget, men kom snart tillbaka och bröt ut med förnyad styrka, på samma gång alla synliga föremål återbegynte sitt jemna sväfvande fram och tillbaka. Det var i synnerhet den i taket hängande lampan, som under sin enformiga ringdans bäst angaf skeppets rörelser, och med sina menuett-lika svängningar liksom följde den tråkiga musikens långt uthållna finaler, hvilka alltid lågo uppe i diskanten, då lampan slängde öfver åt lä, men antogo mera bas-artade toner, på samma gång denna närmade sig upp åt lowart.

Detta i längden lika enformiga som tråkiga tillstånd började ändå så småningom förändras, i samma förhållande den ene efter den andre af kajutens invånare började uppvakna från sin middagsömn; ty ehuruväl den ängsliga musiken till en början icke afbröts af annat, än antingen kor-

ta förfrågningar, huru man mådde på sina särskilta liggställen, eller olika svar derpå efter hvar och ens olika öde att hafva sin plats i lä eller lowart, så började ändå dessa laconiska frågor och svar att utträngas af muntra infall öfver det mindre angenäma af vår nuvarande belägenhet, åtföljda af längre och kortare betraktelser öfver densamma, hvilka åter snart förvandlades i mera underhållande samtal, som väl till en början mest vände sig omkring de mer och mindre häftiga stormar, hvar och en varit ute före, men som derefter antogo en mera varierande natur, så att de slutligen tillsammanstagne kunde sägas innehålla alla de äfventyr och händelser, hvar och en af det resande sällskapet varit utsatt för, under sitt vistande på sjön. Då flera af dessa kanske hade ett mera varaktigt intresse, än det momentela, som de i alla fall frambragte under berättelsen om bord, så skola vi utleta några få deraf, hvilka troligen kunna intressera, åtminstone lika mycket, som beskrifningen af det enformiga lifvet om bord under den tråkiga motvind-stormen.

RESA

MELLAN

SÖDRA OCH NORRA AMERIKA.

DEL. II.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS P. A. NORSTEDT & SÖNER,
1832.

RESA

MELLAN

SÖDRA OCH NORRA AMERIKA.

EN SKETCH-BOK PÅ SJÖN.

AF

CARL AUGUST GOSSELMAN, K. M. F.

FÖRFATTARE TILL "RESA I COLOMBIA."

Det är lustigt på stormande haf.

TEGNÉR.

SEDNARE DELEN.

STOCKHOLM.

MDCCCXXXIII.

INNEHÅLL.

RESA MELLAN SÖDRA OCH NORRA AMERIKA.

VII.

EN COPVARDI-KAPTEN.

Det var den ene af de tvenne förutnämde Nord-Amerikanske Sjö-Kaptenerna, som, under det han i sin tur berättade sina öden på den äfventyrliga Oceanen, omtalade sin första resa med en gammal sträng skeppare, och derefter vistande om bord på en kapare, hvilket, så väl för det intressanta i sjelfva berättelsen, som äfven det sätt, på hvilket den gjordes, ådrog sig passagerarnas synnerliga uppmärksamhet.

Nämde Kapten, som, i förbigående sagdt, var en liflig och gladlynt man, på afviga sidan af fyrtiotalet, var född i nord-östra delen af Förenta Staterna, eller den delen deraf, som ännu ofta utmärkes med namnet Nya England. Utom det inbyggarne i dessa Stater utmärka sig på flera andra sätt från sina landsmän, längre söder och vester ut, påstå de sig äfven vara de bästa sjömän i Unionen; och att dömma af de många väl hållna copvardi-skeppen, på hvilkas akterspeglar man så ofta ser namnen Boston, Salem, New-Port, &c., så torde de kanhända häruti med mindre skäl kunna beskyllas för skryt, än i de många andra fall, der denna Nord-Amerikanska arfsynd så oblygt yttrar sig. Huru det

nu förhåller sig härmed, så var, som sagdt är, vår Kapten från någon af de ofvannämde städerna, der den stora mängden af fartyg redan tidigt lockade honom från fäderneshuset eller rättare skolan, ut på detta ostadiga element. Vid fjorton års ålder, då han just var återkommen från sin första resa, låg han med sitt fartyg i Bostons hamn, då Kapten Hull inkom med Fregatten United States, efter att hafva tagit och förstört Engelska Fregatten Guerriere. Den allmänna förtjusning, som denna händelse så rättvist uppväckte öfver alla Förenta Staterna, men i synnerhat i staden Boston, der den äfven yttrade sig i en mängd feter och tillställningar för ej allenast befälet, utan äfven besättningen på Fregatten — gjorde ett så djupt intryck på vår unge sjöman, att han icke kunde emotstå frestelsen, att, sin Kapten oåtspord, förbyta sin kajutsvaktspost på det goda skeppet Franklin emot en skeppsgosse-plats på den gamla "*jernsidan*" — ett tillnamn som Amerikanarne gifvit deras älsklings Fregatt, hvilken de visa främlingar med lika national-tillfredsställelse, som Engelsmännen deras *Victory*. Kaptenen på det förstnämda skeppet fick emellertid snart veta hvart rymmaren tagit vägen: och då det förmodligen lika litet öfverensstämde med hans egna, som med fadrens planer för gossens framtid — hvilken sednare satt honom om bord på detta fartyg, för att, efter slutadt apprenticship, en gång sjelf bli en välbeställd skeppare — så gjorde han genast

en visit hos Kapten Hull, hvilken tillskyndade vår nyvärfde örlogsman ej allenast den opåräknade hedern att bli inkallad i sin Chefs kajuta, utan äfven den mindre angenäma att bli befalld göra sin gamle Kapten den äran och följa med honom om bord på hans fartyg. Hvad der om bord vidare passerade, eller med hvad för ceremonier han åter installerades i sin förra kajutvakts värdighet, förmäler icke historien, men väl att gossen derefter fattade ett fast beslut, hvilket icke det ringaste skakades, utan tvertom ännu djupare rotfästades, då han andra morgonen, just under det han lagade i ordning frukosten åt kajuten, fick höra musiken på fregatten, hvilken accompagnerade uppvindandet af ankaret, och kort derefter fick se det stolta skeppet med fulla segel och uthalta kanoner flyga ut ur hamnen, för att lik en välbeväpnad riddare söka nya äfventyr på den vidsträckta oceanen, under det han sjelf som bäst var sysselsatt med att rentvätta thekopparne, bagbord om kabyssen på det trefliga skeppet Benjamin Franklin från Salem.

Några dagar derefter uppvindades äfven ankaret på nyssnämde skepp, fast icke efter en fullstämmig instrumentalmusik, utan efter en grof vocal solo, hvars afmätta stanzas jemt accompagnerades af jernpallarnes slag emot vindspelet, och emellanåt afbröts af Styrmans utrop att stoppa afhållet, hvarmed vår kajutvakt och några jungmän uppmuntrades att af alla krafter draga till det tjocka tåget omkring spelet. Detta ar-

bete var icke väl slutadt, förrän vår apprentis måste upp i tacklingen, för att göra loss bramseglet, och sedan nu ingenting vidare var att göra på däck eller i tacklingen, påmintes han genast om sin skyldighet under däck eller i kajuten, der han måste borsta och inlägga Kaptenens kläder, hvilka nu icke nyttjades förr än vid nästa landgång. På detta sätt sysselsattes han nu jemt under sin dubbla befattning af skeppspojke och betjent åt Kaptenen, hvilka tvenne sysslor, olyckligtvis för så väl detta som så många andra yrkens och handtverks framgång, nästan alltid äro förenade, och nästan lika ofta hindra bättre uppfostrade barn att välja de såkallade närande yrkena. Huru det nu förhåller sig härmed i allmänhet, så började denna blandade tjenstgöring blifva af en högst vidrig natur för vår unge sjöman, hvilken, så väl för sin ålder, som den bildning han redan fått i sina föräldrars hus, fann den lika litet passande som befordrande en skyndsam kännedom af det yrke han valt. Denna ovilja för sin närvarande ställning ökades ändå mera af Kaptenens uppförande, hvilket efter det nyssnämde misslyckade försöket att utbyta rederiets tjenst för Republikens, hade antagit en mera odräglig natur, så väl genom mera stränghet, som ständiga hånande jemförelser emellan lifvet om bord på örlogs- och handels-skepp, hvarmed mängden af dylika copvardi-Kaptener så gerna fägna sig och sina underhafvande.

Men vi skola icke längre uppehålla oss med förhållandet mellan Kaptenen och hans kajutvakt, utan blott i förbigående nämna, att större tyranner icke gerna kunna finnas än nyssnämde sort skeppare, hvilka, ehuru drägliga de kunna vara i land, ofta förbyta helt och hållet sin natur efter det de äro väl komna till sjöss, der de på visst sätt med rätta anse sig suveräna, eller, som det heter, skeppare på sin egen skuta. Odrägligheten af deras umgänge tyckes också stå i ett vist förhållande till distancen från land, ty den växer vanligen under det man lemnar det, och minskas åter, då man börjar närmas detsamma, till dess det i hamn ibland alldeles tyckes försvinna. Åtminstone är detta rätt ofta händelsen; och, ehuruväl orsakerna dertill kunna vara flera, tro vi, att en bland de största är den, att de fleste af nämde befälhafvares egen uppfostran blifvit gjord i råa matrosers sällskap, och under ledning af en lika så rå kaptens dagg.

Pådrifven af en frisk nordvestlig vind, ilade emellertid vårt Nord-Amerikanska skepp med en god fart söder ut, och hade, efter något öfver en veckas förlopp, hunnit så långt på sin bestämmelse, som var Bahia, att det redan afskurit Norra tropiken, och låg nu med alla segel till styrande bidevind för den jemt blåsande passaden. Under hela denna tid hade det icke mött eller sett någon annan seglare, hvilket under dåvarande krig med England var en stor

lycka; och Kaptenen gratulerade sig nu, att redan hafva ackter om sig det haf, som mest var oroadt af Engelska kryssare, äfvensom att hafva hunnit inom de latituder, der den ständiga ostliga vinden gör beräkningar på resans längd mindre omöjliga, eller de såkallade bänkbesticken mindre osäkra.

På detta sätt fortsattes seglingen lika ostördt äfven någon tid emellan vändkretsarna, och ingenting hvarken syntes eller hördes med undantag af flygfiskar och delfiner eller andra invånare af det våta elementet. Middagssolen nalkades för hvarje dygn ett par grader närmare zenith, och värmen tilltog äfven, om icke i samma mån, åtminstone känbart. Både befäl och besättning tycktes också i lika hög grad njuta af den behagliga resan, fast de förre gjorde det kanske mest i hopp om en lycklig passage, och de sednare deremot mera i känslan af det närvarande, då det beständigt vackra vädret och samma vindar gåfvo dem en frihet från strängare arbete, och tilläto dem ibland en lugn sysslolöshet, hvilken annars ganska sällan faller på sjömännens lott.

Det var i synnerhet en afton, just dagen förr än de skulle passera Eqvatorn, som den annars tväre Kaptenen var vid ett ovanligt godt lynne, och sedan han länge promenerat fram och tillbaka på däcket, satte han sig akter ut på flaggkistan, under det han ropade sin kajutvakt, hvilken fick befallning att upphämta groggmate-

rialierna jemte tvenne glas. Då dessa vore uppkomna och placerade på flaggkistan, fick styrmannen, som var sysselsatt med något fram på backen, tillsägelse att komma akter ut till Kaptenen, hvilken nu böd honom sitta ner och taga en grogg; hvarefter, sedan glasen voro fyllda, och Styrmannen med öflig respekt i första klunken druckit Kaptenens skål, denne fortfor: "Nå väl Styrman, hvad tror ni om vår segling? — Jag hoppas vi skola göra en snäll resa. Vi hafva nu icke varit i sjön mer än aderton dygn, och, om icke någon olycka händer oss, eller vi råka ut för någon af Jon Bulls förbannade kryssare, så *gissar* jag, att vi inom en vecka äro i Bahia."

"Ja Herr Kapten, jag tror detsamma. Hon gör nu sex mil på loggen med sina boglinor uthalta; hvilket är så mycket ett skepp kan göra i så laber cultie; och jag *calculerar* hon skall göra närmare åtta, då vi får lätta henne ett par streck och klappa på våra bram- och öfver-läsegel akter och för. Jag gissar vi hafva ej så långt härtill, eller när tänker ni hålla af Kapten?"

"Jo — med denna farten äro vi klockan tio i morgon förmiddag under Equatorn; och sedan vi tagit vår middags-höjd skola vi genast styra ett streck lättare. Jag tycker icke om att komma för nära Amerikanska kusten, ty ehuruväl vi efter vår räkning stå fem grader från Cap de Roque, så kan det väl hända, att vi äro vestligare, då sista longituds-observationen icke

var så säker, och strömmen i alla fall bör sätta stark vest-vart på denna latituden och med en så frisk passad. Huru det nu är härmed, så är det bättre att ha något att ge, än att tigga; och vi skola derföre, för det första, icke hålla af mera, till dess vi komma på tio grader syd, då vi med ens falla till vest syd vest, och göra an kusten på vår latitud, som alltid är säker."

"Ay ay Sir! — som Ni behagar. — Första gången jag seglade på dessa farvatten, var det med en ung Kapten, som icke var så rädd för land som Ni — ehuru väl jag tror, att han sedan blef det. Vi skulle till Rio, och hade haft en lång och besvärlig segling från New-York, med hårdt väder, och motvind nästan hvarje dag, till dess vi ändtligen, efter vårt bestick något vest om longituden af Cap-Verds Öarna, fingo tag i passaden, och nu bar det af med hvarenda lapp på henne, och tvenne streck i seglen, rätt syd hän, till dess vi en vacker morgon, just vid soluppgången, fingo se ett lågt land rätt för ut, hvilket uträckte sig styrbord och bagbord hän, så långt man från toppen kunde se det. Det blef ett vackert väsende: Kaptenen, som sjelf sprungit till roret, skrek: bärga läseglen, giga boven bramseglen, hala lä brassar, om hvartannat, under det han i den brådskande ifvern lagt roret dickt i lä, så att briggen, som gjorde sina styfva sju knop, körde upp i vinden med alla segel back. Det var lyckligt, att det icke blåste hårdare eller gick svårare sjö, ty då ha-

de vår timmerman fått mera att göra med rundhulten, än nu, då blott några läsegelspiror ströko. Sedan vi väl fått våra småsegel i hål, vände vi och lade bi för styrbords-halsar ut ifrån landet öfver natten, samt stodo åter in på dagvakten; och på detta sätt fortforo vi nu att kryssa under en veckas tid. . . ."

"Utan att komma i lowart om det låga landet, gissar jag" — inföll Kaptenen skrattande, som nu redan hunnit öfver hälften af sin andra *fourwater*-grog. — "Nej, nej, min unga Herr Kapten Rumskot, det gick icke så lätt att förbättra Er stora dumhet att hålla lätt, innan Ni var säker på Er longtiud. Den som skall kryssa sig upp emellan Amazon-floden och Cap-de-Roque, måste antingen hafva en Westindisk skonert under fötterna, eller ock en af landets lotsar vid roret; i annat fall är det så godt han vänder om till variabla vindarne, för att der komma ostwardt och sedan bättre hushålla med sin longitud. Jag förmodar Er nybakade Kapten blef tvungen till denna lilla omväg."

"Ja, i sanning gjorde han det; och på detta sätt kommo vi slutligen i rätta farvattnet igen; ehuru det kostade oss sju veckors kryssning, utom nötning af segel och tågvirke."

"Till stor vinst för Rederiet" — afbröt den halfrusige Kaptenen — "Skål för alla unga glopar till skeppare, som på detta sätt segla öfver styr och risquera skepp och gods. Måtte de ofta bli straffade med . . . ."

"En seglare akter ut i lä!" skallade det nu från toppen, och afbröt på en gång den gamle Kaptenens philantropiska önskningar och dess muntra lynne; ty hvad också han höll på att tillönska sina yngre medbröder, så var det troligen ingenting obehagligare, än det han nu erfor vid det oväntade utropet om en seglare akter ut; hvilket, då man intet sett någon sådan förut på hela dagen, förutsatte, att han vore jagad af ett bättre seglande fartyg. Huru det nu förhöll sig härmed, så hade det för ögonblicket den effekten, att vår groggige skeppare blef temligen nykter, och sodan han satt glaset ifrån sig och inpassat en qvadrat-tum negerhead i sin mun, började följande dialog:

"Förtopp der! — Hur' har du seglaren?"

"Rätt på låringen i lä!"

"Hvad kurs styr han?"

"Han ligger åt oss, ty solen lyser emot hans segel!"

"Hur' är han tacklad?"

"Jag kan icke säga det precist, men han tyckes icke vara någon råseglare."

"Aha! "— mumlade Kaptenen — "säkert någon af de der förbannade skonertarne från öarne, hvilka icke sjelfva fan kan kan segla om, så länge skoten äro anhalta. Nå — det går an, att här fins öppen sjö och en skuta, som kan segla, blott hon får lösa boglinor och litet upphalta brassar. — M:r Smith! låt dem göra läseglena klara: vi få kanske hålla af något förr, än vi ämnat. Det

må vara hvem det vill, så är jag icke road af hans sällskap."

"De äro redan klara, Herr Kapten! Hur' många streck skola vi falla?" — frågade Styrman, som redan fattat i drillhjulet.

"Åh stopp med det så länge! Vi hafva icke så brottom ännu. Låt henne ligga samma kurs så länge dagen skiner. Kunna vi styra ett halft streck högre, så är det så mycket bättre, till dess solen kommit väl under horizonten. Loff! Loff! till dess liket lefver på storseglet!"

"Loff är det!" — upprepade matrosen vid roret, under det han vred drillhjulet en spak åt venster.

"Väl det! — Stött så! — Se så, nu är det tid att hålla en liten examen. — Styrman! Hvilka ha eftermiddags-vakten?"

"Styrbölingarne, Herr Kapten!"

"Hvem har haft utkik ifrån åtta glas?"

I stället för att svara, gick nu Styrman fram på backen, för att få reda härpå. Emellertid få vi underrätta om att, ehuruväl det om bord på ett örlogs-skepp, och i synnerhet under krigstid, är en sak af betydlig vigt att hålla en god utkik på toppen, så är denna i många hänseenden nyttiga försigtighet oftast uraktlåten på copvardiskepp. Vår Kapten, som var, hvad man kallar, en gammal äkta sjöhund, hade emedlertid så ofta funnit nyttan af denna post, att han sällan seglade utan en man på förmärssrån, aldraminst då han, som nu, fruktade

fiendtliga fartyg. Matroserna, hvilka i allmänhet om bord på köpmansskepp väl kunna med villighet uträtta alla de arbeten, som vanligen förekomma på sådana fartyg, äro deremot icke nog disciplinerade, för att alldeles blindt lyda de befallningar, hvilka antingen äro ovanliga för dem, eller ock, med deras sätt att se saken, mindre nödvändiga. Som nu den ofvannämde posten just var af denna dubbla natur, och dessutom ganska tråkig i sig sjelf, så sökte de också att komma ifrån den, så mycket likväl, som respekten för den stränge Kaptenens befallningar tillät; och det var således icke underligt, att den ene af matroserna, hvars utkiks-turn det var från åtta glas, eller klockan fyra på eftermiddagen, gerna vilfor den unge kajutvaktens begäran, att få i hans ställe sitta uppe på förmärssrån, ehuru dennes ålder, eller kanske rättare dess öfriga befattningar under däck, annars frikallade honom från denna tjenstgöring. Utom det att det roade den raske pojken, att på detta sätt sväfva uppe i luften under det vackra vädret, så bidrog väl också till hans begäran den önskan, att på detta vis, för någon tid åtminstone, undandraga sig Kaptenens blickar, hvilken, utgående från den, hos sådane menniskor ej ovanliga, principen, att, så snart en pojke är ledig, tänker han på skälmstycken — aldrig tillät honom vara sysslolös, utan ständigt gaf honom något att göra, om det också icke blef annat än att plocka drefmát eller lägga platting.

Vår

Vår unge sjöman gungade också till en början rätt trankilt i lä på förmärsrån, hållande med ena armen om förstäng-stagögat och låtande benen nedhänga på den elastiska buken af seglet: en ställning, som, i förbigående sagdt, är så behaglig, att den, under vackert väder, kan roa äfven en äldre person. Dess tankar sväfvade härunder så långt bort i framtidens dunkla men behagliga rymder, som åsynen af det omätliga hafvet kunde föra dem hos en fjorton-årig pojke, med dess begrepp och erfarenhet af lifvet. En långväga sjöfarande lefnad utgjorde sjelfva föremålet för den tafla, han nu betraktade, uti hvars ljusa lointain syntes matta contourer af åtskilliga skepp, och i fonden en af solen upplyst svår fregatt, som, med sina hvita segel och bjärt randade flagg, gjorde en skön contrast emot den mörka förgrunden, bestående af den svartmålade akterspegeln på ett handelsskepp, genom hvars öppna fönster man kunde se en äldre person med en bister hotande uppsyn, med ena handen nedsätta en ringklocka på bordet, och med den andra fatta i en alns lång tågstump, som hängde på väggen. Illusionen af denna tafla var så stark, att partierna i förgrunden i synnerhet utförda med sådan skicklighet och så efter naturen, att vår liflige åskådare just tyckte sig höra den väl kända klockans ljud, och vände sig instinkts-likt akterut, för att öfvertyga sig om han verkligen hört rätt, och i sådant fall

snart skulle, efter vanligheten, få höra ett mera forte da capo, åtföljdt af flera munnars ropande af dess namn. Ingen af dessa obehagliga ljud mötte ändå dess lyssnande öra, men deremot öfverraskades hans ögon af ett annat föremål, då, under det han åter vände hufvudet tillbaka, han fick se ett segel, som mot aftonsolen glänste på horizonten, just der denne afskars af lä-liket på stormärs-seglet. Sedan han nogare öfvertygat sig om att han icke äfven häruti drömde — och till den ändan flyttat sig längre ner i lä på rån, för att, oberoende af fartygets rörelser, kunna alltid se seglaren utanför stormärs-seglet — hade han just munnen öppen, för att med den gröfsta baston, hvaraf hans lungor voro mäktiga, triumferande utropa sin upptäckt ner till däcket, då en hastig tanke trängde sig emellan, och hindrade utropet. Det föll honom nemligen in, att det skulle bli rätt roligt att få se den der seglaren på närmare håll, så vida han kunde upphinna dem, och då det i alla fall berodde af hans fria vilja att ge honom tillkänna eller icke, då ingen kunde begära, att han skulle kunna se genom märsseglet, hvilket döljde seglaren, då han satt på sin rätta plats invid racken, så beslöt han att tiga dermed. Huruvida ett begär att hämnas litet på sin förtryckare, hvars ordres han nu ostraffadt kunde gäcka, äfven bidrog till detta beslut, vilja vi icke bestrida: nog af att det fattades; och för att rätt säkert kunna utföra detsamma, satte han sig nu i lowart om

stången, der han ännu mindre kunde se den upptäckte seglaren.

Han hade likväl icke länge bibehållit denna positon förrän Kaptenens röst kallade honom, som förut är nämdt, för att upptaga dess aftondryck från kajuten; och innan hans namn hade hunnit blifva åter upprepadt af alla de röster, som vid sådana tillfällen pläga skrika öfver hvarandra, hade han lika tyst som hastigt nedfirat sig på läståNgbardunen i däck, så att hvarken Kaptenen eller någon annan, akter om storseglet, kunde se honom eller märka att han kom från någon annan plats än folkrummet för ut. Samma rop, som nedkallade kajutvakten från toppen, var också signalen till matrosen att åter äntra upp på sin utkikspost; och han hade suttit der en god stund, innan en girning af fartyget lät honom upptäcka den af aktersegeln hittills dolda seglaren: hvilket i alla fall bevisade hvad ofvan är sagdt, att matroserna icke skötte denna del af deras tjenstgöring på sätt sig borde, eller så, som det vanligen sker på örlogsfartyg. Så snart han fick se det främmande fartyget, utropade han genast sin upptäckt ner till däcket, hvarest den uppväkte den consternation, vi redan omtalat.

Emellertid hade Kaptenen skickat efter sin kikare, och då Styrmannen återkom med den begärda underrättelsen från backen, fann han Kaptenen stående på flaggkistan, långsamt förande det långa synglaset efter horizonton från

höger till venster, till dess det slutligen stannade i den från toppen angifne direktionen, utåt hvilken man, äfven med obeväpnade ögon, kunde se en hvit något lutande figur, hvilken blef ännu tydligare, genom det starka sken, den nu nedgående solen kastade på densamma.

Sedan Kaptenen några ögonblick uppmärksamt fixerat detta föremål, under det han otydligt mumlade: "Jo Jo! — Svåra gaffelsegel! — inga råsegel! Jag kunde väl tro det. — Gaffeltoppsegel och flygande jagare! — allting i sin ordning för att lägga ett hederligt skepp i lä — sköt han in kikaren, och under det han nedsteg från flaggkistan, tillade han med mera ifver: "Anfägta alla medseglare och dem, som sätta sådan tackling på andra fartyg än lotsbåtar och fiskare!" — —

"Nå Styrman, har ni fått reda på hvem som skaffade oss denne förbannade göken så nära på hälarne! Men det är nu icke tid, hvarken att ransaka eller dömma. Vi skola uppskjuta det till i morgon, då jag hoppas vi kunna göra det litet mera ogeneradt. Tag nu kikaren och gå upp på stor-bramsalningen, och varsko, det första ni icke kan för mörkret urskilja seglen på den gunstig Herren; hvilket jag hoppas icke dröjer så länge, då solen nu redan är nere, och skymningen, icke plär vara lång under eqvatorn. — Hör, hit John! Tag ner groggen och purra andre Styrman! — Båtsman der! Låt dem skära in läsegels-fallen, hala ut spirorna och tackla wa-

terbommen i lowart! — Pass på styrningen der! Fall ej af en enda tum, så länge den gynnaren kan se oss! — Knip allt hvad du kan! — så der! — Tag ett tag i magerman derpå backen!"

Under det Kaptenen på detta sätt var sysselsatt med att, som han sade, lura sin efterföljare, satt Styrmannen uppe på stortoppen, nu och då med kikaren observerande seglet akter ut; och, ehuru den equinoctiska skymningen utträngde dagen med en sådan hastighet, att man, straxt efter solens försvinnande under horizonten, icke kunde längre från däck upptäcka den främmande seglaren, så dröjde det ändå någon tid, innan man fick höra den af Kaptenen så ifrigt väntade underrättelsen, att den med kikaren icke kunde längre urskiljas från masttoppen. Styrmannen hade också icke hunnit nedkomma från tacklingen, förrän Kaptenen sjelf tagit roret och befallt dem hala upp på akterbrassarne, så att man redan var under full afhållning, då han nedkom på däck. Det drog också icke långt om, förrän man hade alla rårna ställda efter vinden, som nu kom in litet akterligare än tvärs; och sedan man under en half timme halat, sjungit och skrikit om hvarandra, låg ändtligen det goda skeppet Benjamin Franklin i full drägt, eller med boven-bramsegel, under-, öfver- och bramlä-segel, för en slör hän.

"Se så!" — sade Kaptenen, under det han lemnade roret åt en matros. — "Rätt som det går. Gira icke en tum. Tag märke så länge på

den stjernan, du ser der för emellan fockehals och stampdäfverten. — Nå väl, Styrman, låt oss se hvad hon gör på loggen. Jag gissar hon tar ut sina sju med denna farten."

"Jag tror hon gör närmare åtta" — svarade Styrmannen, under det han insatte pinnarne i loggsjäddan. — "Men det skola vi väl snart få se . . . Klart der? . . . Turn!"

"Stopp!" — ropade snart en annan röst, och kort derefter skrek Styrmannen: "Styfva sju och en half!"

"Jo, jo," — inföll åter Kaptenen — "jag känner igen henne: hon lunkar igenom, blott hon får några streck i seglen. Jag hade väl lust att se, om icke den der vindätande skonerten skulle sticka tåg, i fall han låg samma cours, men jag hoppas han i alla fall ligger med sina styfhalta skot, för att i morgon bittida kunna vara på vår lowarts låring. Åh ja — nog skall du komma i lowart tillräckligt, min gosse, men om det icke blir något för långt och något för akterligt, så är du slugare än jag."

Straxt härefter klämtades sex glas, eller klockan sju på aftonen, och sedan Kaptenen befallt Styrmännerna att noga passa på styrningen, samt se till att icke något ljus syntes öfver relingen, och ändtligen att låta purra sig något före fem på morgonen, gick han ner i sin kajuta, der vi skola lemna honom för natten, och emellertid lysna till ett samtal emellan trenne personer, hvilka vid medlet af första vakten stodo framme på gångbordet i lowart, luta-

de öfver relingen och betraktande de många små eldklot, som rullade långs med sidan.

"Hvad det ändå är lustigt" — yttrade den ene med en ung röst — "att flyga å stad så här: och hvad det måtte vara roligt att vara sjöman på ett fartyg, der man slipper passa upp en sträng Kapten."

"Eller ständigt vara utsatt för förargelse och värre, om man icke efterkommer alla dessa månda nycker" — inföll den andre med en gröfre stämma — "Hvad tror Ni, till exempel, han gör med mig i morgon, för det jag icke höll riktig utkik på eftermiddagsvakten, och förr varskodde den sakramenskade Bidivindaren akter ut, allrahelst om han får någon ledsamhet af honom?"

"Jag hoppas ni icke skall ha någon olägenhet deraf; ty om det går derhän, så säger jag, att det var mitt fel. Men hvad ledsamheter kan väl Kaptenen få, som Ni säger, häraf. Vi hålla ju af nu, och skonerten fortsätter ju sin gamla cours bidevind?"

"Ja, gör han det, så är allt bra. Men derpå kan ingen vara så säker, ehuru Kaptenen var slipad nog, för att kanhända narra honom. Hur det går, så är jag beredd att lemna skutan vid första tillfälle, ty jag är lika nöjd med att på detta sätt allt jemt hafva att frukta Engelsk fångenskap utom bords och en djefvul till Kapten inom bords, som jemt monökar, och knappt lemnar folk så mycken ledighet, att man kan lappa ett par byxor."

"Vet du Tom, jag har föresatt mig att göra detsamma, blott det gick bättre än med fregatten. Tror du att det kan ligga något af våra örlogs-fartyg i Bahia; ty jag ville ändå helst komma med ett sådant fartyg, som kan segla duktigt och har kanoner och folk att försvara sig med."

"Ja, jag håller nästan med er om det, under dessa ofredstider, då prispenningar ofta vanka. Likväl vet jag icke, om någon af våra kryssare håller sig så långt söderut, då de hafva så mycket att göra längre i norr. Men i alla fall fins det andra än kronofartyg, som kunna segla hårdt och hafva tillräckligt folk och kanoner om bord, för att både försvara sig och anfalla. Emellertid skall jag råda Er, att, nästa gång Ni vill försöka er lycka på en annan köl, icke gå om bord, förrän just som den seglar. Hade Ni vetat detta förut, så hade Ni nu säkert varit om bord på Jernsidan, och kanske varit med om att knipa ännu en af Engelska Kungens fregatter."

Tanken härpå frampressade en suck hos gossen, som just var i begrepp att yttra något, då matrosen — som under sednare delen af sitt tal hade vändt sig om, för att se efter, om någon vore så nära, att han kunde höra hvad som sades — tog honom i armen och hviskade: "Tyst, om jag icke bedrar mig, såg jag gubben krypa der nere i lä emellan kabyssen och storbåten."

Så var också händelsen, hvarom våra begge samtalande öfvertygade sig, genom det de smögo sig fram på backen, der de kunde se en person, som stod i lä om fockmasten, men vid deras ankomst drog sig tillbaka och försvann i mörkret på halfdäcket. Denne person var ingen annan än den gamle, vaksamme Kaptenen, som sällan sof en hel vakt i sender, utan var uppe på däck flera gånger på natten, fast dylika nattbesök vanligen aflades så tyst och obemärkt, att den, som icke var van dervid, icke gerna kunde märka dem. Insvept i en kavaj, och i tofflorne, brukade denne gamle, sluge skeppare ofta smyga sig så tyst upp genom kajutkappen och, ofta utan att någon märkte det, sakta begifva sig ner i lä, der vanligtvis ingen person fanns, som kunde observera, huru han långs relingen smög sig, först akter ut, för att spionera huru rormannen gjorde sin skyldighet, eller på hvad sätt Styrmannen var sysselsatt; och sedan långs gångbordet, bakom båtarne, fram på backen, för att obemärkt se och lyssna på matrosernes förehafvanden. Om han vid sådane tillfällen märkte någon ting, som ej var såsom han önskade, lät han sällan märka sig, utan kröp lika tyst ner igen i kajuten; men på följande dagen lät han på flerahandasätt förstå, att han visste hvad som passerade. Ehuru han ofta fick höra hårdsmälta saker om sig sjelf, då han tillfälligtvis blifvit upptäckt under dessa nattbesök, men man icke låtsade märka honom, så kunde han ändå icke afhålla sig

från dylika spionerier, troligen lika så mycket för den egentliga kännedom, han derigenom inhämtade om sakernas gång på däck, som äfven för den helsosamma vaksamhet och uppmärksamhet, hvaruti osäkerheten för hans hemliga nattvisitationer, försatte både Officerare och besättning.

Skeppet forsatte emellertid sin tysta vandring i den mörka natten, utan att något hvarken hördes eller syntes, som kunde störa dess jemna fart. Med undantag af det dofva sorlet framför bogen, var det ingen ting, som ohelgada nattens högtidliga tystnad, utom då hvarje halftimme skeppsklockans klämtningar och derpå följande loggnings-termer för några ögonblick gjorde det. Vakthafvande Styrmannen gick fram och tillbaka på halfdäcket i lowart, och dess tysta promenad afbröts endast för att i nackterhuset se efter styrningen, eller ock af bestyret med loggningen. Utom honom syntes ingen rörlig menniska på halfdäcket, ty rormannen stod alldeles stilla, åtminstone med den nedra synliga hälften af dess kropp, hvilken upplystes af kompasslampan, och resten af vackten var för ut på backen, der mörkret icke tillät att se om de voro gående, stående eller sittande. På detta sätt förflöt hela första vakten, eller till klockan tolf på natten, då andra hälften af besättningen utpurrades till hundvakten, hvilkens fyra timmar på samma enformiga sätt passerades, så att dagvakten, eller, som den rättare borde kallas, morgonvakten åter emottogs af andre Styrmannen, utan att

något förändrats, sedan han vid midnatten lemnade däcket. Vid ett glas, eller klockan half fem, tycktes likväl brisen vilja öka sig, ty hon gjorde nu på loggen sju och tre qvart mil, äfvensom ett matt, knappast märkbart ljustecken började visa sig på östra horizonten, men ännu icke mäktig nog, att fördela det mörker, som förenade himmel och haf.

Kort härefter, fick kajutvakten, som var i bagbords vakt, befallning att tända en lanterna, för att purra Kaptenen, hvilken, oaktadt han troligen kunde väcka sig sjelf vid hvad tid som helst, eller åtminstone icke behöfde väckas af andra på den vanliga tiden om morgonen, ändå alltid tycktes sofva ganska hårdt, då man kom ner för att purra honom. Det var också icke förr än efter flera ruskningar i armen, och lika många temligen höga utrop: "ett glas Herr Kapten," som han vände sig om och under en högljudd gäspning frågade:

"Huru är vädret der uppe?"

"Vackert, Herr Kapten!"

"Hvad fart gör hon?"

"Sju och treqvart för ett glas, Herr Kapten!"

"Aha hon har friskat på morgonqvisten, märker jag. Godt, John, tag hit ett morgonpill."

Under det Kaptenen hade börjat stiga ur koijen, hade gossen satt lanternan på kajutbordet och öppnat den så kallade "pillerburken," hvilken icke var något annat än en stor tobaksdosa,

ur hvilken han uttog en af de der liggande tobaksbitarna, som han ordentligt hvarje afton måste söderskära och ditlägga för följande dagens konsumtion: och var detta bland de skyldigheter, som kajutvakten hade svårast att afbörda sig; ty då hans instruktion var, att de skulle göras omkring en qvadrat tum i storlek, så var det lika svårt för gossen att så noga afpassa dem, som lätt för Kaptenen att finna dem antingen för små eller för stora, allt efter som hans dåliga lynne förestafvade.

Denne gången var han emellertid lycklig att kunna framlemna "pillet," utan att med en örfil eller dess vederlike bli ombedd att nästa gång göra det mindre eller större; hvilket annars ej så sällan inträffade. Han hade också icke väl slutat detta äfventyrliga värf, förrän den nu nästan påklädde Kaptenen temligen mildt befallde honom laga till choklad, hvilket åter var ett ord, hvarmed vår besynnerlige Skeppare menade något helt annat, än hvad folk i allmänhet förstå dermed. Kajutvakten, som var hemma i språket, begrep också genast hvad som menades, och öppnade till den ändan ett koffortlikt flaskfoder, hvilket, enligt Kaptenens terminologi kallades "apotheket," samt framtog en thekopp, hvaruti slogs en del bäska droppar och en del vhiskij, hvilken förträffliga blandning här om bord kallades "choklad," och sällan tömdes af Kaptenen, utan en billig gärd af tacksamhet åt den Svenske skeppare, hvilken lärt honom kon-

sten; hvarvid han likväl beklagade, att han, i stället för det sköna "Baltiska bränvinet," måste nyttja vhiskij.

"Se så — fortfor den nu fullkomligt tacklade och provianterade Kaptenen — tag hit apotheks-nyckeln, och långa mig kikaren, så skola vi se till, huru det står till uppe på taket," — hvarefter han förfogade sig från kajuten upp på däcket.

Denna gång smög han sig icke ner i lä, utan gick genast upp i lowart och akter ut till vakthafvande Styrmannen, hvars hälsning han fryntligt besvarade med ett: god morgon Styrman, jag hoppas ni haft en vacker natt. Jag åtminstone har sofvit som en sten, ända sen utpurrningen till första vakten; hvilket alltid händer mig, då vi ligga för dessa halsarne, och jag har lä koj. Väl, jag ser hon har friskat. Nå, Ni har icke sett till vår skonert sedan, hoppas jag."

"Nej, Herr Kapten! jag tänkte just vänta till två glas, för att be er, om att få låna kikaren och försöka, om han från stortoppen möjligen kan upptäckas akter ut; men ännu är det väl mörkt dertill."

"Ja, det har ni rätt uti. Ännu kan man icke se någonting — inföll Kaptenen, under det han förde kikaren fram och tillbaka långs den nordöstra horizonten, hvilken ännu icke var fullkomligt marquerad af den svaga morgongryningen, och ännu mindre så upplyst, att man på

den kunde upptäcka något så litet föremål. ”Emellertid, fastän vi nödvändigt böra se honom förr än han oss, så vida vi äro inom kikare håll, då han ligger mellan oss och solen, så är det icke förmycket att vara försigtig, och vi skola derföre icke dröja länge med att purra ut, för att berga vår granlåt uppe i vädret, och derigenom göra oss ännu några mil osynligare.”

”Ay ay! — skola vi börja genast plocka ner? Vi kunna gerna berga våra bofven bramsegel och bramlä-segel med vakten.”

”Nej, stopp der!” — afbröt Kaptenen — ”ännu är det icke så bråttom. Detta småplock hjelper oss ändå ett par mil i timmen med denna brisen; hvilket icke är att förakta. Vi skola låta solen morgna sig litet först, ty ännu ligger hon för djupt nerbäddad för att vara oss farlig. Låt dem hellre sticka upp store hals, så få vi bättre vind i focken; och låt dem klappa en talja på förmärsskot i lowart, samt skota det dikt för.”

Med ett, ”skall bli Kapten!” förfogade sig Styrmannen för ut, för att efterkomma befallningen. Emellertid slog klockan fem, och sedan matroserna väl slutat arbetet med seglen, samt Styrmannen loggat för två glas, var den delen af horizonten, som låg akter och på sida af fartyget, så till-ljusnad, att man med tillhjelp af en god kikare borde, åtminstone från toppen, kunna upptäcka om det fanns någon seglare derpå. Sedan Kaptenen derföre en stund fåfängt spejat åt detta håll, lemnade han kikaren till Styrman-

nen med befallning att äntra upp på stortoppen, för att der se bättre efter. Denne hade också icke väl intagit sin plats på salningen och börjat sin sökning, förrän den, nu i glädjen talträngde Kaptenen ropade till honom:

"Nå väl, Styrman! kan ni se något deruppe? Jag gissar det fins icke mera af skonerten deruppe än här nere. Eller huru?

"Nej Kapten! Jag kan icke upptäcka någon seglare, ända från kranbalksvis i lowart till låringsgvis i lä."

"Nej, Nej — utropade Kaptenen triumpherande — jag kunde väl tro, att jag skulle locka den der kaparmässige skonerten upp i lowart, der han vid detta laget troligen ligger och svärj . . ."

"Pang!" dånade ett kanonskott genom den tysta morgonluften och ögonblicket derefter flög en kula genom stormärsseglet, hvisslande ut i lowart, der den tvärs ut från skeppet slog några ricochetter på det af morgonrodnaden violättfärgade hafvet.

"Hvad var det?" — stammade Kaptenen, sedan förvåningen öfver detta oväntade afbrott i dess tal ändtligen tillät honom yttra något.

"En svår skonert tvärs i lä! — skrek Styrmannen från toppen.

"Säg hellre en svår djefvul tvärs i lä, så kommer ni närmare sanningen" — återskrek Kaptenen, under det han sprang ner till lä re-

ling, för att med ögonen öfvertyga sig om en sak, hvilken han väl anade, men ändå tyckte vara nästan omöjlig.

I den dunkla morgongryningen i lä om skeppet, och endast några kabellängder från detsamma, framskimrade nu, spöklikt för den förvånade Kaptenens blickar, den grå gestalten af ett tvåmastat fartyg, som låg samma cours med hans eget. Sedan han en stund med stirrande blickar betraktat detsamma, under det han ömsom runkade på hufvudet, stampade i däck eller ref sig i håret, allt efter som osäkerhet, förargelse eller fruktan för ögonblicket hade öfverhanden — kom han slutligen i håg, att han icke hade sin kikare, och ropade derföre till Styrmannen att genast komma ner med den samme. Denne, som ända hittills oaflåtligt fixerat det främmande seglet, svarade att han kom, men rådde Kaptenen, att genast brassa back, emedan han såg en lunta blänka om bord på skonerten, hvilken tycktes betyda, att man hade att vänta ett nytt skott från samma håll. Styrmannen hade också icke hunnit längre ner än till märssen, och Kaptenen mumlat några ord om, att han först ville se flaggen, förrän en eld-colonn utrusade från det främmande skeppet, och åtföljd af en häftig knall, hven en kula genom mesanen endast några fot öfver Kaptenens hufvud.

"Vid Gud, den herren har brottom" — skrek denne i en bitter och ifrig ton — "som icke har

tid

tid att vänta till dess man får se hvad han sjelf är för en landsman. — *Bear Hands* der, gossar. — Stick upp store skot! — Lossa stor-brassar i lä! — Kasta stormärs-seglet på stång. — Spring ner efter flaggen, John! — Purra ut vakten, Styrman! — Berga lä-seglen, och lowa till vinden, medan jag går ner och sorterar mina papper, så vida den satans besten frågar efter några sådana."

VIII.

EN PREJNING.

Under det Kaptenen på det upphunna skeppet var sysselsatt nere i sin kajuta, och dess besättning arbetade med brassarne och seglens bärgande, ljusnade det till mer och mer, så att man slutligen kunde se den främmande seglarn och dess manöver. Det var nemligen en lång och svår skonert, af det slaget, som i Westindien kallas "*Klipper*," hvars karakteristika tackeldrag äro ofantliga, akter öfver stupande undermaster med små stänger, hvarpå inga rår finnas. Deras egentliga segelaria ligger också i de fyra underseglen, bestående af tvenne svåra gaffel-segel, så breda nertill, som fartygets dimensioner, i förening med en långt utskjutande bom, möjligen tillåta, men deremot i proportion mycket smala upptill vid gafflarne; samt tvenne snedsegel, hvilka likaledes äro så stora som rundhulten medgifva. Fördelen af denna enkla tackling är i synnerhet att kunna ligga nära vinden och segla bidevind bättre än med hvilken annan som helst; hvilket också kan sägas vara dessa fartygs force, ty somliga, och i synnerhet de större af dem, besitta dessa goda egenskaper i en så hög grad, att det icke är möjligt för till och med en välseglande fregatt, att taga lowen af dem. Utom det denna lätthet, att fort arbeta sig upp till lowart, gör dessa fartyg utmärkt passande för Navigationen emellan Westindiska

Öarne, der den ständigt blåsande passaden gör att hela resor måste företagas alldeles emot vinden, så medför den äfven så många fördelar för det slags seglare, hvilkas förnämsta syftemål är att lika lätt kunna undvika som upphinna ett fartyg, att denna sort skonertar företrädesvis blifvit begagnade till kapare; då man utgått från den ganska riktiga principen, att man kan endast komma fort upp emot vinden, så kommer man nog tillräckligt hastigt undan den samme.

Denna sats var också den i lä liggande skonerten ett ögonskenligt bevis på; ty, oaktadt skeppet hela natten, eller under nära tolf timmar, legat för en slör hän, hvilket åter är den segling, som råseglare i synnerhet äro starka uti, så blef det ändå upphunnet af denna snedseglare, hvilken också för tillfället hade försett sig med ett par råsegel, som, ehuru de icke i vanliga fall syntes, eller egentligen kunde sägas ingå i dess tackling, ändå både för deras storlek och efekt ganska tillräckligt sallldererade den annars svåra balans i segelaria, som alltid blir till favörer för råseglaren, då affärerna gå undan vinden. Hade Kaptenen på vårt skepp blott gifvit sig tid, eller rättare haft köld nog, att med kikaren observera sin förföljare, innan han nedgick i kajuten, så skulle han haft lättare att begripa, huru det var möjligt, att en skonert kunde hinna hans skepp med utsläppta boglinor; ty då hade han sjelf fått se, hvad nu Styrmannen observerade, att skeppet icke väl hade börjat minska

segel, förrän tvenne stora fyrkantiga segelmassor liksom nedsjönko i däck på skonerten, och försvunno från dess fockmast, på hvilken de förut varit hissade, som en ofantlig bredfock och ett svårt toppsegel.

Emellertid sköt skonerten framom det nu uppbrassade skeppet, och sedan den hunnit tillräckligt för ut, vände den och passerade tätt i lowart om det samma. Då den kom rätt tvärs, flög en Engelsk flagg upp under gaffelnocken, hvarefter en kort prejning på samma språk begynte, hvilken slutades med befallning att Kaptenen skulle komma om bord. Denne, som redan vid första anropningen uppkommit i kappen, der han förblef, under det Styrmannen besvarade prejningen, befallde blott att jollen skulle firas i sjön, hvarefter han åter förfogade sig ner i kajuten, sedan han likväl först ropat på sin kajutvakt, hvilken, inkommen, fick tillsägelse att gömma undan det så kallade apotheket och sjökorten, jemte något silfver och andra pretiosa, hvilka han förmodligen icke ansåg vara så alldeles säkra i det granskap han nu kommit. Under det pojken var sysselsatt med undanstufningen af alla dessa effekter, fick han se Kaptenens klocka, som hängde inuti dess koj, och i den brådskande ifvern undfallit ägarens uppmärksamhet.

"Skall Kaptenen icke taga sin klocka på sig"? — utropade gossen„ glad att få någon anledning att våga börja ett samtal med sin strän-

ga herre, hvilket han förgäfves sökt, ända sedan skonerten upptäcktes. "Klockan? Ack! jag hade så nära glömt den, i denna förbannade brådskan. Det var bra du påminte derom, John" — fortfor Kaptenen i den mildaste ton, han nogonsin nyttjat till sin kajutvakt — "Tag hit den! . . . Fast nej. . . . Det är bättre, du gömmer den i den lilla lönnlådan vid fötterna under kojen, som du väl vet. Man kan icke vara nog försigtig med detta slags kapare."

"Är det då en riktig sjö-röfvare, Herr Kapten?" — fortfor pojken, begagnande ögonblickets dispens från den vanliga strängheten hos Kaptenen.

"Sjö-röfvare?" — upprepade denne — "Åh ja, du kan icke ha så orätt i det; ty skillnaden emellan en sådan och en kapare i dessa farvatten, är ofta så fin, att de sjelfva icke ha så noga reda derpå, och en annan ännu mindre. Men hvad står du och pratar för, pojke! och icke lägger in klockan, som jag sagt dig?"

"Ack jag tänkte blott på om vi nu haft fregatten *United States* med oss, så behöfde vi icke frukta så mycket för hvarken kapare eller sjöröfvare."

"Fregatten?" — upprepade Kaptenen, flat och oviss om han borde taga denna anmärkning som en simpel reflexion af pojken, eller kan hända rättare, som en slags pique på hans egna många sarkasmer emot örlogsmän — "Fregatten säger du? — Ja, du må mena dermed hvad

du vill, men det vet jag, att, om jag nu hade den gamla "Jernsidan" inom kikaren, så ville jag ge mycket, och dig till på köpet för att bli en krutapa der om bord, som du passar bättre till, än stå här och prata i min kajut sakramenskade pojkbyting. Fort! skynda dig upp på däck och säg Styrmannen att han kommer ner, jag vill tala med honom — annars skall jag lära dig hålla munnen en annan gång."

Innan Kaptenen slutat, var också gossen genom dörren, rädd att få dyrare betala den glädjen, att ha förargat sin Kapten och slagit honom med sina egna vapen; och kort derefter inträdde Styrmannen i kajuten med tillsägelse, att båten nu var klar på sidan.

"Det är bra, Styrman; ehuru det vore bättre om han hade fått hänga under sina däfvertar akter ut. Nå väl, då vi icke kunna hjelpa det, hvad tror ni väl om den der Herren, som vi på detta sätt råkat ut för?"

"Jag tror, att det är den snällaste seglare, jag sett plöja sjön och den vackraste skonert, som kan flyta på vattnet; men för öfrigt är det icke godt att säga hvad det är för en landsman, ehuru han nu för Engelsk flagg."

"Deri har ni rätt," — inföll Kaptenen — "Ty att han hissade Engelsk flagg, då han prejade ett Amerikanskt skepp, är icke underligt. Likväl är jag nästan säker på att det icke är någon Engelsman, utan snarare en Fransos eller någon af de här Sydamerikanska Fristaternas kapare,

hvilkas många nymodiga flaggor icke sjelfva fan känner, i fall de hissade dem som lotsgös, för att bli inlotsade till helvete, dit de ändå komma — och om det är en sådan, hafva vi icke så mycket att frukta för skepp och last, hvilka i alla fall äro assecurerade för uppbringningar, men destomera för vår besättning, våra instrumenter och sjökistor, ty dessa gynnare pläga vara lika fallna för en utskrifning bland de förra, som en visitation af de sednare, och derföre har jag redan, som ni ser, gömt undan hvad jag kan, och jag vill råda er att göra detsamma. — Men det är väl icke värdt att dröja här nere längre, ty annars kunde vi snart få en kula genom kajuten från denna best, som tyckes vara lika litet road af dröjsmål som lösa skott. — Farväl derföre, så länge! — Skulle någon komma om bord, under min frånvaro, hvilket är temligen säkert, så traktera dem så godt Ni kan af romankaren för besättningen. Dylikt folk hålla till godo hvad de få: och det är i alla fall bättre att lotsa vara vän än fiende med dem."

Under denna förmanande tillsägelse skyndade Kaptenen, åtföljd af dess närmaste man upp genom kajutkappen på däck, hvarest redan var fullkomlig dag, ty solen hade just nu uppskjutit sin glödande skifva öfver den violett-färgade Oceanen, och öfvergöt med sina gyllende strålar tacklingen på skeppet, hvars master, segel och tågvirke glänste emot den höga azurfärgade himmelen i denna förklarade fägring, hvari

alla föremål försättas under soluppgången inom de förtjusande tropik-regionerna. Det var likväl icke på dessa föremål, som de uppkomne sjömännens blickar hvilade, ty de riktades genast åt ett annat håll utombords, eller på det tvärs ut liggande fartyget, hvilket nu låg så nära och syntes så tydligt, i all sin skönhet, till både tackling och skrof, att det i alla fall vore förlåtligt, om hvilket sjömansöga som helst deraf fängslades och sysselsatte sig med dess beskådande, ehuru känsligt det annars kunde vara för naturens skönheter.

Det var, som förut är nämdt, en skonert med den slags enkla och svåra tackling, som förut är beskrifven, hvilken, i förening med de smidiga formerne i sjelfva skrofvet, antydde en så utomordentlig grad af lätthet, styrka och snabbhet hos hela maschinen, att den, i jemförelse med andra fartyg, skulle för sjömannen framställa samma ömisskänliga drag af öfverlägsenhet i dessa egenskaper, som Ornithologen genast upptäcker hos falkslägtet, jemfördt med de andra fogelslagen. Samma karakteristika proportioner — så vida det är tillåtet, att längre begagna en för philosophen kan hända besynnerlig likhet mellan natur och konst, eller längre utsträcka en för naturforskaren förarglig jemförelse emellan en fogel och ett skepp — samma proportioner, som råda mellan kropp och vingar på de nyssnämde roffoglarne, tycktes också finnas emellan skrofvet och seglen på denna Oceans

roffogel: och likasom de förres anfallsvapen förnämligast består i den stora näbben, likaså hade denne koncentrerat sina i en enda ofantlig kanon midt i fartyget, under det fyra på hvardera sidan, af en mindre kaliber, tycktes mera ämnade till försvar, och kunde kanske bäst liknas vid de förres lika många klor. Liksom de nämde foglarne vanligen sakna de glada färger, som oftast utmärka de befjädrade djurslägterna, så hade denne icke heller någon af dem, som vanligen pryda andra fartyg; ty han var svart helt och hållet och, med undantag af de snöhvita seglen, fanns icke något, som gjorde afbrott från denna mörka, hotande färg. — Men vi skola sluta med denna jemförande beskrifning — ej af brist på materialier att utsträcka den längre, utan derföre, att den i alla fall förefaller oss blott såsom ännu ett prof på de många misslyckade försöken, att för andra än sjömän eller dem som närmare intressera sig för yrket, specielt beskrifva ett fartyg — och hellre lyssna till ett samtal, som uppstått emellan båda Styrmännen på vårt gamla skepp, sedan Kaptenen gått ner i sin båt och redan var på väg bort till kaparen.

"Ja, Ni har rätt i det. En sådan seglare är icke så lätt att undvika. — Många fartyg har jag sett, både örlogsmän och kapare, men maken till denna såg jag aldrig. Se — han har nog att göra der vid roret, att hålla henne från att skjuta för stark fart, ehuru hon ligger och backar jemt i vinden endast med lefvande klyfvare

och uppgigadt storsegel. Vid Gud — Kaptenen kunde behöft litet mera kött i båten, om han skall hinna honom. — Lätta litet på roret der! Vi måste låta henne skjuta öfver stäf, annars komma vi för långt akter ut, — Tag ett tag i lä store brassar, gossar! — så att vi få litet mera fart på henne."

"Jag kan undra, huru djupt en dylik skonert kan sticka med en sådan resning. — Jag tänker han har lika mycket under vatten som vårt skepp, fast han ofvanpå icke hägrar hälften så högt som vi."

Åh, hvad hans djupgående beträffar, så kan Ni vara säker att han räknar så många fot för, som vi akter, ehuru hon nu ligger styfva tretton; och om han icke sticker sina sex eller sju fot djupare vid roret, så bedrar jag mig på byggnaden af en Westindisk klipper, hvilken utom denna styflastighet icke skulle kunna föra ett sådant ofantligt bomsegel som Ni ser."

"Ja, jag har nog sett på det, och några alnar duk sitter der i det. — Jag ansvarar för att det tål att ta uti, innan man får en sådan lapp upp i vädret: och fast än det tyckes vara fin duk uti det, så tror jag, att hela vår besättning skulle få nog göra med att hissa pik- och inra fall på en gång."

"Ja, Ja, och ännu mera att berga det för en slör hän. Men se, der lägger gubben till. Nå, har han lika lätt att klarera sig från Kaptenen der om bord, som han har att äntra öfver

relingen på dess skuta, så slipper han för godt köp, ty han steg med en gång från toften i storröstet, och så med ens öfver relingen in på däck. Man kan också icke säga, att skrofvet tar mycket vindfång der om bord, men nog måtte hon ändå tvätta sin besättning, ehuru bogen och sidorne äro så utfallande, att hon tyckes kunna berga sig temligen för sjön."

"Ja, intet tror jag, att gubben skulle kunna promenera torrskodd i tofflorna der om bord, som han alltid skryter med att han kan göra här om bord i hvad väder som helst. — Men hvar tog han nu vägen — kan ni se det med kikaren?"

"Åh ja — han gick ner i kajuten. Förmodligen vill Kaptenen der agera en stor Herre, som icke tar emot sitt främmande på halfdäck, utan ger dem audiens nere i sin kajuta. Nå, jag undrar icke derpå. Om någon skeppare har skäl att vara stolt öfver sin skuta, så måste denne ha det, ty vackrare köl kan ingen ha under fötterna. — Se bara sådant lopp akter. Ligger hon icke på vattnet lik en and? Vid Gud, det är en skuta, sådan som en sjöman kan bli kär uti. — Och sådana master lika långa som fartyget och svåra i fisken som på en fregatt, fast de äro smäckra i topparne — och en bom, som icke ger dem mycket efter hvarken i längd eller tjocklek."

"Nå, hvad tycks om hennes stående gods — ej mera än tre spant på hvar mast, och inga vef-

lingar — Inte ta vanten vindfång, hvad toppgastarne säga om lättheten att äntra upp. Men så ha de också icke mychet att göra i vädret der om bord, ty gaffeltoppseglet är flygande, och på fören har hon ingenting, hvarken att refva eller beslå, då allting går ner i däck; ehuru svår fockrån är, som hänger nedfirad på relingen, lik beginerån på en kutter, och skjuter ut öfver sidorna liksom waterbommarne på en fregatt för ankar."

"Ja, den som upptacklat den der skutan, har förstått sig på rätta maxen af en äckta klipper, fast han icke gjort mycket för matrosernas maklighet. Det skulle vara roligt att för contrasten ha ett Holländskt skinkskaft vid sidan af honom, och se hvad figur en sådan trumf-till-klas-Maklig skulle göra bredvid denne långgjutne vindätaren med sina, i hans tycke säkert, vanhederliga dimensioner. — Men se! . . . hvad är det? . . . Han hissar en annan flagg — Ah ah! Jag kunde väl tro det — der går John Bull ner och chevalier de Tricolor äntrar upp på gaffelnocken. — Förträffligt! — hon tacklar ännu bättre under Fransk flagg: och jag gratulerar både oss och Kaptenen, som nu sluppit ur sin förlägenhet, fast han ändå misstänkte detta. — Bear hands, gossar, der! — ge henne tre duktiga hurra för vår gamle vän den trefärgade flaggen." Anmaningen var icke väl gifven, förrän den efterkoms af besättningen, hvilken samlat sig på gångbordet i lowart, för att betrakta och göra sina anmärk-

ningar öfver kaparen, samt nu med glädje såg denne utbyta den fiendtliga flaggen för en allierad. — Kort efter det sista skrålande hurraropet hade hunnit väl dö bort i den tomma rymden, syntes jollen sätta af från skonerten, och den akter ut sittande personen, hvilken likväl icke var vår Kapten, styrde rakt på skeppet; och det drog ej länge ut, förrän en främmande person med en sjömans vighet hoppade från båten öfver relingen, och ögonblicket derefter stod på halfdäcket i lowart, en lång athletisk figur, klädd i en blårandig sjömansjacka och dito byxor, ombundna vid medjan med en silkesnäsduk, från hvars brokiga fållar framblänkte de krokiga kolfvarna af ett par pistoler. Dess mörkbruna ansigte beskuggades af en låg halmhatt och täcktes till en stor del af ett svart yfvigt skägg, hvilket, under de olika namnen af mustacher, pollisonger och pipskägg, lemnade blott ett nödtorftigt rum för munnen och ett par bruna blixtrande ögon, öfver hvilka dessutom hvälfde sig tvenne ofantliga ögonbryn. — Sedan han först kastat en af de der hastiga blickarna uppåt skeppets tackling, hvilka äro snart sagdt ovilkorliga för en sjöman, då han kommer om bord på ett främmande fartyg, vände han sig till Styrmännen och med en nick hälsade dem på det allmänna sjöspråket, väl ledig, men med en dialekt, som förrådde att detta icke var modersmålet, utan snarare det, som med lika rätt fått namn af det allmänna hafspråket. Derefter lemnade han en

biljett till förste Styrmannen, som bad honom stiga ner i kajuten, hvilket han kort afslog; och under det denne läste, gick han för ut till besättningen, hvilken ännu stod församlad på gångbordet, delande sin uppmärksamhet emellan begapandet af den främmande personen och åhörandet af de uppkomne jollgastarnas berättelse om kaparen.

Sedan han kastat några mönstrande ögonkast på denna grupp, hvari blandades dylika blickar af tillfredsställelse, hvarmed en värfnings-officer betraktar en samling unga och starka personer, hvilka han hoppas kunna göra till rekryter, vände han sig till dem med följande af gallicismer uppfyllda tal: "Nå väl, mina gossar, hvad tycker ni om den der skonerten? — Skulle ni icke ha lust att segla på den, och under Fransk flagg slåss emot Engelsmännen? — Hon upphinner en Engelsk coopvardiman inom vakten, och ingen Engelsk fregatt har ännu seglat om den. — Trettio piaster i månaden utom andelen i prispengarne. — Inga lossningar eller lastningar: tågen hafva icke varit ibända på sex månader. — Säg, tycker ni icke om en sådan segling? — Är det ingen af er, som har lust att gå om bord med mig?"

Sedan matroserna en stund betraktat talaren och hvarandra, drog den större delen sig tillbaka fram på backen, under ett oredigt mumlande, hvarunder orden: "kapare," "prispengar," "galje," "sjöröfvare," "Kaptenen fången," "m. m."

yttrades med ovilja. Några få stannade ändå qvar i värfvarens granskap, och deribland den matrosen, som förut är nämdt, hade vår kajutvakts förtroende, och som just var en af dem, hvilka varit med i jollen.

Då ingen af de andre ville besvara uppmaningen, steg han ett steg närmare, och sedan han, behörigen öfver relingen, befriat sin mun ifrån en för orationen öfverflödig portion brun salif, vände han sig till den främmande, och med en listig min började:

"Åh jo, nog skulle man kunna ha lust att följa med Er om bord och segla några månader på den der svarta lättermarkaren; men mig tyckes, att, då ni uppräknat alla andra goda saker der om bord, Ni glömt nämna hvad sort papper Skepparen har i sin pulpet; ty, ehuruväl jag, för en, bättre förstår mig på merlprymen och segelduk, än på penna och papper, så har jag ändå, innan jag tar hyra på någon skuta, lust att veta hvad Rederi jag far för, och allrahelst i dessa tider, och på en sådan lång och låg best, som den der, hvilken ser ut, som om han lemnat sina rår i land, på det hans besättning icke genast skall bli hängd under nockarne, då han en gång blir uppbringad . . . Nå nå, ni skall icke taga detta så illa: det var icke så illa ment som sagdt; ty, oaktadt allt det der, är er skonert den vackraste sjöbåt jag sett, och jag är er man, så snart Ni låter mig veta hvad sort kaparebref ni har, eller hvad flagg ni egent-

ligen för; ty lika väl som ni nu skiftat från Engelsk till Fransk, kan ni nästa ögonblick hissa en annan Gud-vet-hvad-för-en, till och med en Turk eller Algerinare. Och, ser Ni, fastän er skonert kan segla, och Ni säger att icke en fregatt kan knipa honom, så skulle ändå *två* kunna göra det: och se då vore det roligt att veta, om man vid ett sådant tillfälle fick blott ta hyra i ett fängelse, eller blefve bums pressad till galgen."

"Ja, du har verkligen icke så orätt i det, min gosse; men är det ingen ting annat, som hindrar din förhyrning, så kan du genast långa din sjökista ner i båten, ty nog hafva vi kaparebref om bord; men detta kan du få bättre reda på om bord hos oss, der din egen Kapten genast kan öfvertyga dig derom, så vida du icke tror mig eller din Styrman, som nu kommer här, och troligen äfven kan säga något om dessa saker."

"Ja gossar," yttrade denne, vändande sig till besättningen och pekade på den uppvikna biljetten — "Kaptenen skrifver här, att, om någon af Er skulle vilja godvilligt taga hyra med skonerten der, så har han hans tillåtelse dertill, och att skonerten är från Guadiloupe och har Fransyskt kapare-bref, utfärdadt af Gouvernören på öen, för att kryssa mot Engelsmännen. Likväl, om flera än tvenne af Er vilja lemna fartyget, hvilket hvarken han eller jag hoppas, så

anser

anser han dem som om de hade rymt från skeppet i öppna sjön, och anklagar dem som sådane vid sin hemkomst."

"Nå väl, hvad säger du nu, min gosse?" — frågade kaparen, under det han vände sig till matrosen — "Har du ej lust att bli den förste af de tre, som taga trettio piaster i stället för femton, och jaga John Bull, i stället för att frukta hans kryssare. Jag tycker om dig, och skulle gerna se dig i min vakt, om bord på "*le condor*," der du icke skall sakna kamrater, som äro värdiga att fara på en skuta, hvilken gör skäl för sitt namn."

"Ja, ehuru jag icke förstår hvad ni menar med namnet på fartyget, så kan jag väl tänka, att det betyder något, som luktar af rof; och då jag en gång sagt ja, så får jag väl hålla ord, så mycket hellre, som här i alla fall icke lär vara frågan om annat än valet emellan att gå godvilligt eller bli pressad. Eller hur?"

"Åh ja! du har kan hända rätt nog, det kommer an på, huru man tar det" fortfor kaparen "Nå, hvilka äro de andra två, som vilja följa med mig om bord. Ni måste skynda er, gossar; jag har icke tid att stå här så länge — skonerten har redan börjat falla af, för att gå i lä om oss; och så snart den kommer på sidan, måste vi vara klara att sätta af."

Under det matroserna, tillika med båda Styrmännen, rådslogo om hvilka de tvenne an-

dra skulle bli, som måste lemna fartyget — ty af Kaptenens biljett kunde genast ses, att detta måtte vara ett vilkor för att slippa från kaparen, fast det icke i rena verba uttryktes — gick den främmande akter ut, och började promenera på halfdäcket. Han hade icke gått många slag fram och tillbaka, förrän hans uppmärksamhet fästades på vår kajutvakt, hvilken hade ställt sig längst akter ut. och med halfrädda blickar fixerade honom, liksom i strid emellan begäret att meddela sig och fruktan att tilltala en sådan person. Denne stannade derföre, och med en vänlig min och ton frågade honom, om han ville honom någon ting; hvarvid pojken fattade mod och gick närmare, samt sagta, liksom rädd att höras af någon annan, frågade: "Ni har väl många kanoner om bord på ert fartyg?"

"Nej, icke mera än nio; — men hvarföre frågar du efter det, min gosse?"

"Åh jo — jag ville bara veta det. Ni har väl mycket folk då, om Ni skall kunna försvara er?"

"Ja, vi äro nära åttio man om bord — Men hvad menar du med dina frågor, pojke!"

"Förlåt mig, Herre, jag har blott en till att göra. Ni taga väl aldrig något Amerikanskt fartyg?"

"Vet du icke, att Fransmännen och Amerikanerne äro vänner" — svarade kaparen torrt, under en blandning af förundran och ovilja öfver gossens besynnerliga frågor.

"Ack, blif icke ond, min Herre" inföll denne "jag ville blott underrätta mig om dessa saker, innan jag gaf er förtroende af min föresats, som är att följa med er om bord, så vida Ni vill låta mig bli en af de trenne, som skola gå; ty på annat sätt släpper Kaptenen mig visst icke."

"Ah ha! — Var det derföre du gjorde dina många frågor? — Nå, efter du tyckes vara en rask pojke, som har lust för ett annat lif, än om bord på en kopvardiman, så skall jag taga dig med, ehuruväl du är något ung; då det ändå ofta nog kan vara bättre att ha en godvillig jungman, än en motvillig matros. Gör dig derföre genast klar: vi sätta af i rappet."

Gossen sprang genast förut, der hans meddelande, att han var en af de trenne, som skulle lemna skeppet, väckte lika mycken förvåning som nöje, då det icke fanns mera än en till, utom den redan nämde matrosen, som ville taga hyra med kaparen. Ehuru båda Styrmännen sökte afråda gossen från sitt företag, framhärdade han deri; och alla deras välgrundade skäl kullkastades med ett enda uttryck från dess förtrogne: "kom ihåg Gubbens nyp." — och då nu antalet var fullt, samt skonerten redan i lä om skeppet, så långades de afgåendes saker ner i jollen, och några minuter derefter var båten under väg bort till det andra fartyget.

IX.

EN KAPARE.

Uppkommen på skonertens halfdäck, framställde sig för vår unge äfventyrares blickar en mängd föremål, hvilka voro på samma gång helt olika med dem han varit vand att betrakta på det goda skeppet Franklin, som tillhopatagne karakterisera för det slags fartyg, på hvilket han nu befann sig. Ehuru det lemnade skeppet var ett rymligt fartyg på omkring femhundrade tons, så hade skonertens däck ändå ett mycket större utseende; antingen orsaken dertill låg i dess verkligen större dimensioner, eller att det icke uppfylldes af de många saker, som vanligen borttaga rummet på en kopvardimans däck. Inom de låga relingarne, hvilka likvist genom bastingeringen, eller ett lätt borttaget bröstvärn af besättningens gång- och sängkläder, jemte segel och andra lösa effekter, voro ökta till nära en mans höjd — syntes hvarken vindspel, kabyssa eller kobrygga, utan det långa, breda däcket sträckte sig fritt från fören till aktern, endast upptaget af fyra svåra kanoner på hvardera sidan. Ehuru kaparens däck i detta afseende, och äfven i det hela taget, nog mycket liknade en örlogsman, så var det ändå i flera fall, som den äfven skilde sig från vanliga krigsskepp. Sålunda såg man inga båtar på däck, ty de trenne, som funnos, hängde utombords i sina däverter akter ut och på låringarne, och

ehuru de under svårt väder lätt kunde intagas på däck, så fingo de likväl icke den vanliga platsen för dylika farkoster emellan båda masterna, ty denna rymliga plats var upptagen af en annan, för fartygets bestämmelse, mycket vigtigare möbel. Denna bestod nemligen i en lång ofantlig metall-kanon, hvilken, både till kaliber och längd öfversteg dem, man vanligen nyttjar om bord till och med på undra batterierna af linie-skepp, samt så monterad, att den kunde skjuta åt alla håll, sedan likväl bastingeringen var borttagen, hvilken gjorde att man inte kunde se honom utombords. Utom dessa större skjutpjeser, syntes inga af de mindre gevär och blanka vapen, hvilka vanligen äro placerade på åtskilliga ställen af ett örlogsfartygs däck; ty, ehuru de troligen funnos i mängd om bord, så vore de icke, som vanligt, till hands för hvar och en, som ville begagna dem. Detta, tillika med den omständigheten, att blott några få personer, hvilka synbarligen utgjorde befälet om bord, buro ett eller annat mindre vapen på sig, i likhet med den förut omtalade, gåfvo anledning till den misstankan, att härunder måtte ligga någon orsak, eller att dessa försigtighetsmått voro en kanske nödvändig handräckning åt ordningens vidmakthållande om bord på ett fartyg af denna beskaffenhet. Huru det nu förhöll sig dermed, så gaf för öfrigt besättningens hållning och uppförande vid våra nyvärfdas ankomst icke det ringaste skäl till förmodan att disciplinen här

om bord var mindre iakttagen än på andra krigsskepp; ty, fastän den främre delen af kaparens däck var uppfylld med en stor mängd matroser af olika Nationer och färger, som visserligen begagnade och gjorde sina anmärkningar öfver de ankommande, så rådde ändå en allmän tystnad och ordning inom relingarne, och då våra främmande kallades akterut, för att presenteras för Kaptenen, vågade ingen af de nyssnämde matroserne följa med, eller på detta sätt fela emot den respekt, hvilken af manskapet alltid visas för halfdäcket på ett örlogsskepp.

Ibland de personer, som befunno sig på denna sistnämde del af skonertens däck, utmärkte sig genast en, så väl för sitt utseende, som det välde han tyktes äga öfver alla de andra. Denne var en ung man af omkring trettio års ålder, med en af dessa smärta välväxta figurer, som, icke utmärkande sig för sin längd men ej heller för motsatsen, tyckes höra till den slags medelmåtta, hvilken i så många fall är den bästa och oftast äfven så i frågan om menniskokroppens storlek. Dess klädsel, ehuru enkel, ty de förnämsta persedlarne utgjordes af en blå klädesjacka, ett par hvita linne underkläder, och en stråhatt, förenade en sådan grad af finhet och snygghet, med den fördelen att fullkomligt passa till bärarens figur, att den genast förrådde gentlemannen, oaktadt snitten för öfrigt var fullkomligt lika med den simpla sjömansdrägten. Dess mera rena än just sköna anlets-

drag beskuggades alldeles icke af något af de mindre hårpartier, hvarmed modet lika ofta vanställa som bepryda ansigtet, och fysionomisten hindrades derigenom icke att examinera de karakteristiska dragen omkring munnen och öfver läppen, hvilka, tillika med de mindre stora än lifliga blå ögonen, marquerade en stark blandning af godhet, skarpsinne och beslutsamhet. En af naturen blond, fast nu brun och väderbiten hy, jemte ett ljuslockigt hår, som likväl obetydligt syntes under den bredbordade hatten, hörde också till de dragen, hvarigenom denne unge man skilde sig från de fleste af sin vilda omgifning.

Till denne person, hvilken nu satt på aktersta kanonen i lowart, rökande sin cigarr, fördes de nykomna; och sedan deras barske ledsagare på Fransyska gjort reda för sitt uppdrag, började den förstnämde examinera våra nyvärfde, på deras eget språk. Detta gick ganska hastigt för sig med båda matroserna, ty äfven den, som om bord på det andra skeppet pratat så mycket, tycktes hafva förlorat sin talgåfva på samma gång han kom om bord på skonerten, der troligen hållningen hos besättningen och utseendet af Kaptenen voro lika så oväntade, som mindre uppmuntrande till långa tals hållande. Huruvida åsynen af dess gamle skeppare, hvilken nu stod ovanligt tyst och medgörlig bakom kapare-Kaptenen, kanske också bidrog härtill, är väl möjligt; nog af, de blefvo båda två ganska fort förhörda och derefter skickade för ut.

Detta var likväl icke fallet med vår unge aprentis, på hvilken de nyssnämde omständigheterna hade en helt motsatt effekt; och om han förut hade kanhända haft några betänkligheter vid att förhyra sig på en kapare, och med en sådan man, som den, hvilken engagerat honom, så försvagades de efter ankomsten om bord och försvunno alldeles efter samtalet med dess nya Kapten.

Sedan denne sistnämde, dels genom sin Styrmans meddelande, och dels af gossens egen berättelse fått veta orsakerna till dess beslut, vände han sig till dess gamle Skeppare med en förfrågan, om han hade någon ting emot, att dess kajutvakt lemnade skeppet. Den tillfrågade, som allt sedan gossens ankomst om bord, men synnerligast under dess samtal med kaparen, varit i en svår strid mellan, å ena sidan begäret, att för andra gången få bestraffa sin aprentis för en misslyckad rymning, och å andra, fördelen af att mista en pojke i stället för en matros, råkade härvid i en så mycket större förlägenhet, som han på den besynnerliga tonen i frågan och bekantskapen med frågaren, icke så noga kunde veta hvad denne mente dermed, eller hvad värde han satte på svaret. Han togs emellertid snart ur sin förlägenhet, då kapare-Kaptenen, efter att en stund hafva fixerat honom, reste sig upp, liksom för att dermed afbryta samtalet, och sedan han kastat den återstående delen af sin utrökta cigarr öfver relingen, vände sig till vår Skeppare, hvilken han med blickar

fulla af ovilja, på detta sätt tilltalte: "Då ni, som jag hört, icke behandlat Er aprentis på det bästa sätt, och, som det tyckes, icke är så synnerligen angelägen om att behålla honom, så skall jag åtaga mig Edra förbindelser; och då ni råkar hans anhöriga, kan ni säga dem, att ni lemnat gossen i en god skola, och hos en lärare, som ansvarar för att han skall bli sjöman. Då vi nu icke hafva mera att göra med hvarandra, så önskar jag er en lycklig resa. Skulle Ni en annan gång råka ut för "Condoren," så hoppas jag att Ni icke gör några onyttiga girar från er rätta cours, för att undvika honom." Och under det han vände sig till Styrmannen "M:r Delabrise! gif de båda nykomna matroserna sitt skeppsnummer, och låt dem få del af ordningarne här om bord. Pojken stannar här på skansen, och ni kan tills vidare sätta honom i Er vakt. — Då båten satt af, så sätt till segel: lägg henne öfver på andra bogen; och låt folket taga sin skaffning."

Sedan Kaptenen gifvit dessa befallningar, gick han ner i sin kajuta, och det drog icke länge ut förrän de till det mesta voro efterkomna: ty vår gamle Skeppare, som antingen skämdes för, eller ock ansåg det öfverflödigt, att taga afsked af sin kajutvakt, hann knappast att underrätta sig om longituden här om bord, förrän de tätt på hvarandra kommande komandoropen "hissa stagfocken!" "hal ut gaffelfocken!" lyft piken! "låt falla storehals!" tvungo honom att skynda

sig i båten; och innan han satte af från sidan, voro redan de nyssnämde segeln utspända för vinden, och kort derefter skonerten under full fart. Båten hade också icke förr kommit tillbaka till skeppet, förrän kaparen vändt genom vinden, och då den nu passerade tätt i lowart om det samma, gafs tillfälle för de afseglande att kasta afskedshälsningar åt kamraterna der om bord.

Vår unge äfventyrare hade också begagnat sig häraf, och stod just nere i lä, hälsande sina vänner, ej utan det svårmod, som vid den åldern vanligen åtföljer skilsmässan från dem man länge varit tillsamman med, i synnerhet då man derigenom ser sig försatt bland främmande och okända. Han plågades emellertid icke så länge af denna känsla, ty innan fartygen hunnit förbi hvarandra, fick han se sin gamle skeppare, hvilken nu uppkommit på halfdäcket från båten; och ehuru åsynen af dess gamle tyrann var i sig sjelf tillräcklig att mildra obehaget af skilsmässan från skeppet, så blef detta helt och hållet utplånadt, då han blef varse den nyssnämde personen uppstiga på flaggkistan och, under det han vände sig akterut mot den afseglande skonerten, framtaga ur fickan den så väl kände "pillerburken," liksom för att uti sista stunden hota sin emanciperade kajutvakt med denna Pandoras ask. Hvad nu också meningen var med tobaks-dosans upptagande, så hade dess öppnande åtminstone icke den vanliga effekten på vår

unge sjöman, hvilken nu såg den med ungefärligen samma ögon, som mången från skolan nyligen skild gosse betraktar sin Latinska gramatika: glädjen öfver att ändtligen hafva sluppit den, ökas genom hågkomsten af de många vedermödor den förorsakat. Det var således med glada känslor han betraktade aflägsnandet af sitt gamla skepp, hvilket gick så hastigt, att snart både Kaptenens och de öfriga personernas figurer der om bord fördunklades och sammansmälte snart med det mörka skrofvet; och då slutligen, äfven detta fartyg började fortsätta sin kosa, i en motsatt riktning, så påskyndades aflägsnandet i en så ökad grad, att snart nog endast de hvita seglen af det lemnade skeppet syntes öfver horizonten från det låga däcket af den bortilande skonerten.

Vår unge sjöman, som med hela lifligheten af sin ålder och lust för yrket, njöt af den för honom så ovanliga seglingen, hade emellertid gått för ut, och lutande hufvudet öfver relingen, öfverlemnande sig åt det alltid angenäma åskådandet af förskeppets häftiga fart genom vattnet. Han hade också en god stund betraktat denna eviga, men alltid olika strid emellan vågorna och den framrusande bogen, och lyssnat på den angenäma musiken af sjöns forssande och böljornas tillbakastötande framför stäfven, då ett slag på skullran väckte honom ur det tankspel, hvari detta behagliga skådespel försatt honom. Då han vände sig om, fick han se sin nya Kapten, hvil-

ken i skämtande ton frågade honom hvad han såg på framför stäfven, eller om han kanske tänkte fånga en Delphin till frukost, då han troligen icke ännu fått någon mat sedan han kommit om bord. Gossen fick likväl icke tid att besvara någon af dessa frågor, förr än den förre tillade: "Jag vet väl, att du endast roat dig med att se huru hon går genom vattnet, och detta förundrar mig icke, ty det roar mig sjelf. Tycker du annars, att det är någon skillnad emellan hennes sätt att plöja sjön och det skeppets, som du lemnat? Men detta kan du säga mig sedan. Gå nu ner i kajuten, så lagar väl stewarten att du får något att äta, och kom sedan upp, så får jag höra hvad nytta du kan göra mig här om bord."

Gossen, som verkligen var fastande och dessutom i den aptitfulla ålder, då en bjudning ner till kajutbordet kan både emottagas och honoreras, vid hvad tid på dygnet som helst, lät icke säga sig detta tvenne gånger, utan lemnade genast Kaptenen och begaf sig ner i kajuten, hvarest han emottogs af en lång Neger, som beställsamt serverade honom med qvarlefvorna af en bastant frukost. Ehuru ifrigt han sysselsatte sig med den välsmakande måltiden, kunde han ändå icke låta bli att bemärka det besynnerliga i rummet, der han befann sig, och dess olikhet, så väl med det lemnade skeppets kajuta, som äfven alla dem, han förut varit uti, om bord på andra fartyg. Oaktadt detta rum för öfrigt var

ganska beqvämligt meubleradt och försedt med en mängd af de effekter, som bidraga till lifvets trefnad, så väl till sjös som till lands, tycktes ändå sjelfva inredningen och arrangementet af detta och närliggande hyttor, mera vara beräknade för deras säkerhet, som bebodde dem. Genom en stark och smal dörr, hvilken på åtskilliga sätt kunde tilläsas innanför, inkom man i detta Gunrum, hvilket med mera skäl, än de vanligt så kallade, kunde benämnas så, då dess väggar voro täckta med en sådan mängd pistoler, bössor, sablar och andra mindre vapen, att man knapt kunde upptäcka de dörrar, som härifrån ledde till åtskilliga smärre hyttor på sidorna och till Kaptenens kajuta akter ut. Ej mera än ett enda stort fönster upplyste detsamma, och detta satt i taket samt var försedt, utom det vanliga mindre jerngaller, hvarmed dylika skylights äro skyddade från att bli sönderslagna ofvanifrån, med ett gröfre sådant i sjelfva skeppsdäcket, som hindrade någon från att denna vägen nedkomma. Midt på golfvet var en stor blybetäckt lucka, hvilken ledde ner till krutdurken, och öfver densamma stod nu matbordet. Ehuru detta var allt, hvad vår frukosterande skeppsgosse kunde inhämta, under sitt första korta besök i detta rum; ty de frågor, han i detta afseende gjorde sin svarta taffeltäckare, blefvo icke besvarade, antingen derföre att denne icke förstod dem, eller också låtsade endast tala Fransyska, så fick han sedermera

under sitt långa vistande om bord förtroende af en mängd andra saker, på samma gång hörande till det besynnerliga i fartygets inredning, som utgörande en hemlighet emellan dess officerare. Bland dessa var, till exempel, att man både i hyttorna och Kaptens kajuta kunde från hål i ganeringen höra hvad som sades af besättningen i stor-rummet, äfvensom att man, genom ett skåp, som kommunicerade med hörnet af flaggkistan på däck, kunde från Kaptenens kajuta hastigt och obemärkt förflytta sig till det förra.

Sedan gossen tillfredsställt sin matlust, begaf han sig åter upp på däck, hvarest han snart blef kallad till sin Kapten, som nu började ett långt förhör med honom, icke så mycket angående den kunskap, han redan kunde hafva inhämtat i sjömansyrket, utan mera för att få veta hvad slags uppfostran pojken fått, innan han kom på sjön, och hvilka orsaker, som egentligen drifvit honom att lemna sitt skepp. De svar, den examinerande erhöll på sina frågor i dessa ämnen, tycktes på samma gång roa honom som öka den välvilja, han redan fattat för gossen under sitt första samtal med honom; och då denne slutligen berättade sitt misslyckade försök att embarquera fregatten, samt det beslut han derefter fattat, slutade kapare-Kaptenen förhöret med den försäkran att, så vida han icke misstog sig alltför mycket, skulle gossen icke förlora något på bytet emellan vistandet om bord på det sistnämde skeppet och det, hvarpå han nu befann sig.

Denna förutsägning inträffade också: ty vår unge Amerikan hade icke varit länge på skonerten, förrän han af Kaptenen förklarades såsom officer om bord; och då han icke kunde sköta en Styrmans post, blef hans tjenstgöring till en början af ungefär samma beskaffenhet, som en yngre Cadett om bord på ett vanligt krigs-skepp. Under det han derigenom hade tillfälle att lära sig det mera praktika af sitt yrke, roade sig Kaptenen med att emellanåt bibringa honom kännedom i de theoretiska delarne, äfven som i Fransyska språket, hvilket dessutom ständigt talades i kajuten, så att gossen ej gerna kunde komma i någon bättre skola; och ansåg han sig i alla fall hafva vunnit på bytet af förmyndare, ehuru den förre var en hederlig kopvardi-skeppare, och denne, om icke en sjöröfvar-chef, åtminstone en fördomsfri kapar-Kapten.

Hvad tvetydighet, som också kunde falla på dess karaktär i detta hänseende, så var denne kapare föröfrigt fullkomligt vuxen det ej så lätta värfvet att föra ett krigs-skepp af detta slag, ty utom det dess besättning var så disciplinerad, att den häruti närmade sig manskapet på ett örlogsfartyg, så var den äfven så exercerad både i vapen och manöver, att den häruti kunde täfla med de flesta krigs-skepp. På detta sätt var det icke nog, att de ofta öfvades i målskjutning med de förnämsta skjutpjeserna eller de svåra kanonerna, utan denna nödvändiga exercis utsträcktes äfven till de mindre, såsom bös-

sor, mousquetdundrar och pistoler, äfvensom handterandet af de blanka vapnen; och utom det Kaptenen på flera sätt sökte derunder väcka täflan hos sina underhafvande, brukade han ofta försäkra dem, att kanonerna icke kommit om bord, för att blott skrämma fienden eller tjena till barlast, lika litet som de mindre vapnen, för att blott pryda halfdäcket och arkliet. På samma sätt gick det med manövern af skeppet, och utom de vanliga öfningarne med hastig tillsättning, refning och bergning af sjelfva seglen, exerserades äfven med borttagande af de gamla och tillsättande af nya rundhult, såsom klyfverbom, fåckrå, gafflar och storbom, till hvilka reservpieser funnos om bord. Äfven rätta handterandet af båtarna försummades icke, och den, för en kapare så vigtiga, manövern med småfartygens utsättande och manierande, öfvades både i storm och stilltje, likasom det ej mindre maktpåliggande roendet af sjelfva fartyget i den sednare händelsen.

Alla dessa öfningar gingo så mycket bättre och lättare, som både Kaptenen och Styrmännen ofta deltogo personligen deri: och lika ofta som de sistnämde täflade med manskapet att sända kulen från den långa kanonen genom den utlagda tunnan, lika ofta hände det att, sedan Kaptenen under en frisk bris och god fart befallt låringsbåten firas i sjön, han sjelf äntrade ner, fattade roret och styrde den från den bortilande skonerten

nerten. Utom det han härigenom uppmuntrade sitt folk, att ända till det yttersta anstränga sin skicklighet, öfverlemnade han sig äfven dermed åt sin egen brinnande lust för sitt yrke, ty han var, hvad matroserna kalla, sjöman i hvarje led, och såsom sådan älskade han sin handtering med en verklig passion, och var så kär i sitt skepp som en riddare i sin sköna. Åtminstone var det ofta med ett välbehag, gränsande till förtjusning, han betraktade detsamma, antingen då han, promenerande på halfdäcket, kastade sina lifliga blickar uppåt dess välstående tackling, eller då han från båten på afstånd åskådade de sköna formerna af skrofvet och seglen, samt den lätta och lediga gången af hela machinen. Han förskaffade sig också ofta detta nöje, äfven i hårdare väder: och en bland orsakerna, hvarföre han redan i början af gossens vistande om bord, fattade sådan välvilja för honom, var den, att han tyckte sig finna hos honom, sinne för denna njutning; och hädanefter firades giggen icke i sjön i detta ändamål, utan att John hade plats i hocken, för att styra densamma, hvarigenom Kaptenen förskaffade sig det vid sådana tillfällen stora nöjet, att kunna meddela sig åt någon, som är känslig för samma intryck.

Emellertid fortsatte skonerten sin kryssning emellan Syd-Amerikanska kusten, Westindien och Cap-Verds öarne, eller i den delen af Atlantiska Oceanen, som jemt beblåses af den

ostliga pasadvinden — en kryssnings station, hvilken dess Kapten företrädesvis valde af tvenne ganska vigtiga skäl. Det ena var att den jemförelsevis var mindre besökt af så väl Engelska som Amerikanska och Fransyska kryssare eller kapare; och det andra, att den jemna cultjen från samma håll, hvarpå skonertens svåra tackling just tycktes beräknad, gjorde dess öfverlägsenhet i segling ännu säkrare, på samma gång den betog farhågan för de hastiga förändringar i vindens kraft och direction, hvilka ofta kunna vara menliga för ett välseglande skepp, antingen det jagar eller flyr. Dess vanliga manöver var också att, så snart något svårare segel varskoddes från topparne, genast med alla möjliga segel forcera sig upp i lowart om detsamma, och ej förr nalkas det, än denna så vigtiga position var intagen. För att vara säker för den ibland oangenäma surprisen, att bli förr observerad, än man sjelf gjorde det, voro icke allenast tvenne man ständigt placerade som utkik på hvar sin topp af de höga under masterna, utan man brukade äfven ett kanhända mera kraftigt, ehuru i sig sjelf passivt medel, nemligen: att alltid ligga för så små eller rättare så låga segel som möjligt, då man icke såg något fartyg, eller icke behöfde göra någon synnerlig fart: och de höga gaffelsegeln voro derföre nästan alltid bottenrefvade, och deras ofantliga ytor utvecklades sällan till sin hela vidd, förrän det gällde någon

ansträngning, antingen för att upphinna eller att undkomma.

På detta sätt var det ej så mycket underligt, att denne skarpseglande och svårt bestyckade kapar-skonert uppbringade en mängd kopvardi-fartyg, samt icke allenast lyckligt undgick större fiendtliga örlogs-skepp, utan äfven besvarade mindre dylikas, anfall. Då dessa sednare affärer likväl ej alltid voro så lätta som de förra, och dessutom ofta fordrade lika mycken skicklighet hos Kaptenen, som välsegling af dess fartyg, så skola vi berätta ett par af dem, hvilka föreföllo under vår nu blifne kadetts vistande om bord.

X.

EN JAGT.

Det var bittida på morgonen några dagar efter sedan "Condoren" varit inne med en pris i någon af de Fransyska Westindiska hamnarne, som den låg efter vanligheten för små segel kryssande upp åt "*lowart*," som på dessa latituder är den vanliga benämningen på öster. Natten, ehuru mörk, hade varit så vacker som den oftast är emellan vändkretsarne, och dess tindrande stjernor och månlika planeter hade ännu icke hunnit tillbakaträngas af den snabbt framilande morgonrodnaden, förrän en grof basröst från förtoppen hastigt utropade: "en seglare rätt i lowart!" Liksom efter ett kommando-ord vände sig allas ögon i den angifna direktionen och möttes med detsamma af en stor seglare, hvilken kom spännande fördevind, styrande rakt på skonerten. Detta blef signalen till en allmän rörelse här om bord; och om däcket förut hade varit mindre lifligt, så framställde det nu på en gång en tafla af lif och rörelse. Medan vår kadett var nere och tillsade Kaptenen, hade vakthafvande styrmannen redan börjat sticka ut refven, under det båtsmannens visselpipa lät höra de för frivakten så disharmoniska utpurrningstonerna. Snart voro också segeln i topp och "alle man på däck" äfven som Kaptenen, hvilken med oaflåtlig uppmärksamhet, genom kikaren fixerade det främmande fartyget. Slutligen tog han gla-

set från ögat med tillkännagifvande, att det var en svår fregatt som höll rakt ner på dem, och då hon redan var så nära, att man icke kunde komma förbi dem uppåt lowart, så var här icke annat att göra än försöka undkomma fördevind. Det drog också icke länge ut förrän skonerten hade akterspegeln vänd åt den förföljande, och med sin ofantliga bredfock och toppsegel flög genom sjön förbi vågorna, hvars hvita skum kastades af bogen högt i luften åt båda sidor.

Emellertid tycktes fregatten icke göra mindre fart, efter hvad man kunde dömma af den stora mängd segel hon förde, hvilka nu, sedan solen sprungit upp, syntes med sina svällande ytor, uppstapplade öfver och bredvid hvarandra, i all den mångfald och symmetriska skönhet, som karakteriserar ett fregatt-tackladt örlogsskepp, då det med alla segel seglar platt fördevind. Från öfversta toppen af denna hvita segelmassa, nedhängde en smal röd vimpel, hvilken, hindrad af farten och seglen att blåsa riktigt ut, svängde sig nu och då i en fantastisk bugtning öfver tacklingen, väl otydlig, men i alla fall, tillräcklig att för det beväpnade sjömansögat ge tillkänna det fregatten utgjorde en del af "*the wooden walls of Old England.*"

Ehuru det väl i början, och i synnerhet, för ett ovandt öga, tycktes som distansen emellan begge fartygen icke minskades, så fann ändå Kapar-kaptenen snart nog, att fregatten tog på honom: och då han med denna kursen icke

kunde forcera med mera segel, befallte han att kanonerna skulle rullas akter ut, för att försöka om farten ökades genom det förskeppet lättades. Efter en stunds förlopp fann han ändå, att, så vida denna förändring i lastläggningen hade hulpit något, så var det otillräckligt, ty den förföljande hade nu ej så omärkligt nalkats honom. Han försökte ännu ett medel, som vanligen brukas i sådana fall, att medelst vattensprutning hålla segeln våta, och ehuruväl det i början tycktes, som denna åtgärd skulle haft en förmånlig verkan på skonertens segling, då afståndet emellan båda fartygen nu en tid förblef detsamma, så började ändå snart derefter fregatten åter hinna på honom.

Kaptenen, som under hela tiden hade promenerat fram och tillbaka på halfdäcket, och med samma köld gifvit sina befallningar, som om det blott hade gällt en vanlig kappsegling, kastade nu åter kikaren till ögat, och så snart han fått den rigtad på sin förföljare, utropade: "Ha! jag förmodade det — han har också spruta om bord, och håller som bäst på att fukta sin segelduk från skyskrapan till under-läsegel. Nå nå monsieur Jack! — ännu är det icke så farligt. — Jag har i alla fall lust att försöka om din fregatt är lika öfverlägsen för en slör-hän, som hon är det platt-för-de-gatt. Bear hands gossar! — Gör klar drifvaren och jagaren. — Vi skola åtminstone låta honom exercera sina märsgastar med att berga och tillsätta sitt myckna småplock uppe i vädret."

Innan denna befallning hann verkställas, girade fregatten till ett par streck, och på samma gång small det första skottet från dess bogport, hvilket antingen för den långa distansen, eller fel i riktningen, ej räckte skonerten.

"Skola vi icke svara på hans hälsning?" frågade Styrmannen Kaptenen, som småskrattande hade observerat huru kulan ricochetterade i kölvattnet.

"Nej, ehuru jag tror, att vår "Oncle Thomas" skulle återge complimenten bättre, än vi fingo den, så skola vi blott besvara den med att hissa vår flagg, ty vi kunna i alla fall icke göra honom mycket skada, så länge han går undan vinden, och lika lätt kan undvara som reparera en afskjuten stång eller läsegels-spira. Men deremot skulle vi härigenom endast reta honom att vexla kulor med oss: och fastän en sådan lek ännu icke vore så farlig för oss, så kunde den ändå bli äfventyrlig i längden, ty en enda kula i någon af våra gafflar eller i bommen är fruktansvärdare än all hans öfverlägsenhet i rumskot-segling. Jag hoppas ändå, att han icke skall bry sig mycket med att beskjuta vår tackling, så länge vi hålla honom rätt akter ut, och han således icke kan göra det utan att gira till och derigenom förlänga sin distance, i synnerhet då han ser, att han i alla fall kan hinna oss."

Emellertid hade skonertens segelarea blifvit tillökad med de nyssnämde seglen, hvilken väl till en början, eller under sjelfva tillsättningen,

hängde vanmäktigt ner emellan sina rundhult på de båda yttersta ändarna af fartyget, men hade icke förr blifvit vederbörligen utsträckta, förrän fartygets kosa ändrades så mycket, att vinden, som nu kom något in på sidan, äfven uppfyllde dessa segel. Med detsamma lade skonerten öfver åt sidan, och tycktes derefter med en ökad fart rusa genom vattnet, hvilket likväl i längden icke hade någon märkligt gynnande verkan på distansen emellan honom och fregatten, som genast gjorde samma manöver; ty fastän denna troligen, straxt efter upplofningen, förlorade något, innan den fått nedhala, tillsätta och brassa sina många olika segel, så var denna förlust så ringa, att den i alla fall snart uppvägdes af den betydligare fördel, ett större välseglande skepp alltid måste ha öfver ett mindre, så snart seglingen går rumskots. Kapar-kaptenen var också troligen öfvertygad härom, innan han förändrade kursen, ty han bibehöll ännu samma trankila min, ehuru fregatten fortfor att närmas; och det var till och med i en skämtande ton, han slutligen yttrade: "Den der fregatten seglar bättre än många, jag varit ute för, och det är rätt illa, att han icke vill tillåta oss att försöka hvarandra med anhalta skot, ty med lösa boglinor är han den segrande, det synes tydligt. — Nå väl, det återstår således intet annat än försöket att tvinga honom ge oss fair play; och så vida Kaptenen der om bord icke är desto vandare vid att jaga en snedseglare, så hoppas

jag, han innan aftonen skall få nöjet af en kappsegling på uthalta boglinor.

Derefter befallte han blåsas "alle man på däck," och att besättningen skulle komma akterut, hvilka båda befallningar voro nästan lika öfverflödiga, ty de voro alla uppe, och de flesta af dem, ej så trankila som deras Kapten, hade länge stått med ansigtena vända akterut, tyst betraktande den förföljande fregatten. Sedan de nu kommit fram på halfdäcket, och med ifrig nyfikenhet blickade upp på sin Kapten, för att höra hvad han i denna kritiska moment kunde hafva att säga dem, började denne tilltala dem så här:

"Nå väl, mina gossar! hvad tycker ni om den här Engelska fregatten, som nu kommit oss så nära och som säkerligen tror jag innan långt få göra en god pris. — Jag, för min del, tycker icke mycket om den, och kan icke neka till, att det ser ut som om "Condoren" snart skulle ha flugit länge nog under Fransysk flagg. Likväl har jag ännu icke förlorat allt hopp att rädda både honom och oss, och så vida ni blott med köld följa mina befallningar, så hoppas jag, vi innan solnedgången skola ha den der tremastaren något längre i lä om oss, än han nu är i lowart."

Härefter gaf han dem del af sin plan, och till följe deraf lades skonerten åter förde-vind, de nyligen tillsatta seglen nedhalades, kanonerna rullades för ut på sina ställen, och sedan detta

arbete var undangjordt, fick besättningen äta frukost, då klockan nu redan var tio på dagen.

Fregatten, som under tiden kommit upp innom en qvart mil, lossade nu andra skottet från sin jagtkanon i lä, och hissade på samma gång en Engelsk flagg på stortoppen, då den icke kunde synas från gaffelnocken; hvarefter den också föll af rätt förde-vind efter kaparen. Ehuru detta skott träffade bättre, ty kulan flög genom skonertens bredfock, så lossades icke flera, troligen af de orsaker, som Kapar-kaptenen redan förut sagt, utan fregatten nöjde sig med att åter tillsätta sina läsegel om bagbord, och genom sin öfverlägsna segling snart tvinga den flyende att ge sig. Denne behöll ändå sin flagg hissad under gaffeln, och skyndade undan med fulla segel, blott passande på att hålla fregattens tre master öfverens, och derigenom hindra den från att skjuta, med mindre den girade till.

På detta sätt gick det under en brinnande fart ännu en timme, då fregatten hunnit så nära, att man kunde tydligen urskilja personerna på backen, och skulle kunna hört kommandoorden, om icke den beständiga massan af skum, som, lik en rörlig snödrifva vältrade för dess bog, hade öfverröstat allt annat ljud. Man såg emellertid huru en mängd kikare voro rigtade, öfver bastingeringen, på skonerten; och troligen voro de observerande delade emellan beräkningen af hvad värde prisen kunde ha och förundran öf-

ver hvad meningen kunde vara med dess fåfänga undansegling.

Kapare-Kaptenen lemnade dem emellertid icke länge i denna ovisshet: ty då nu skeppet kommit så nära, att det redan började taga bort vinden för honom, tillsade han sitt folk att vara klara; och just som fregatten, med jagerbommen öfver skonertens hackbräde, girade styrbord hän, för att ge honom bredsidan, gick både toppsegel, bredfock och flagg ner på en gång, till tecken af undergifvenhet. På samma gång lades roret styrbord om bord, och inhalades på store skot, så att skonerten skjöt hastigt upp till vinden för bagbords halsar, under det fregatten med oförminskad fart flög förbi den, så att stänket från dess bog rök öfver kaparens halfdäck. I stället för att ge honom glatta laget, hördes från fregatten blott befallningar att göra låringsbåten klar, åtföljd af de successiva komandoropen för seglens minskande. Fregatten hade knappast passerat skonerten, förrän man här om bord också hörde itererade befallningar, men icke att minska utan öka segel, och inom några ögonblick hade vår kapar-skonert hissat sin stagfock, halt ut gaffelfocken och låtit falla storehals, så att den snart gjorde full fart bidevind för sina fyra stora undersegel.

Emellertid rusade fregatten åstad undan vinden, och ehuru den snart märkte kaparens manöver, så kunde den ändå icke lofva till vinden med alla de många läsegel den förde, utan den

befann sig ett godt stycke i lä innan den kunde lägga bi och återförfölja den flyende, hvilken fick ändå mera försprång, under det fregatten måste taga in bidevinds-refvet i sina märssegel.

"Se så" — sade Kaptenen — "nu tror jag att bladet har vändt sig. Hissa flaggor, och ge honom en utmanings-kula från Oncle Thomas, till tecken att vi åter börja kappseglingen."

På samma gång flaggen hissades under gaffelnocken, affyrades den svåra kanonen på skonerten, och ehuru kulan icke tycktes göra någon effect på fregatten, måtte den antingen hafva passerat emellan dess master och försvunnit i lä om den, eller ock satt sig i skrofvet, ty den syntes icke mera till. Hvad verkan den för öfrigt gjorde, så hade detta skott åtminstone den att fregatten, liksom förargad öfver denna oerhörda djerfhet, satte till mera segel, än hon hade förut, och mera än hon kunde föra efter den friska kultjen, ty hon hade icke väl hissat sina bovenbramsegel, förrän hon måste berga dem igen. Kapar-Kaptenen, som leende hade sett denna fåfänga manöver, vidtog nu, som han yttrade sig, bättre anstalter för att påskynda farten, än småplockets tillsättande; och sedan han befallt dem rulla lä kanoner upp i lowart, för att minska krängningen, lät han dem så styft anhala fallen, skoten och halssarne på sina segel, att dessa fyra svåra undersegel hängde utsträckta mellan sina rundhult som lika många planer, eller efter sjömansuttrycket "stodo som

bräden." Ej nöjd härmed, lät han lossa alla undervanten i lä, så att de långa masterne, som nu endast hängde i stagen och lowarts-vant, kunde leda sig efter fartygets rörelser; och då alla dessa arbeten voro fullbordade, befalldes båtsmannen blåsa en signal, hvilken väl sällan hörts på något fartyg, så nära middagen, nemligen "alle man till kojerna! "Sedan bastingeringarne voro rifna, och folkets hängmattor, samt alla de andra effekterna, derifrån uttagna, fick halfva besättningen, eller den ena vakten, ej allenast tillstånd att gå ner under däck, utan äfven den ännu besynnerligare befallningen, att genast och mangrant gå till kojs. Meningen härmed var icke allenast den, att genom finkenätets borttagning minska fartyget höjd öfver vattnet, och således äfven vindens motstånd derpå, utan äfven att genom folkets liggande i sina hängmattor försätta den betydliga tyngden af halfva besättningen i ett hängande tillstånd och derigenom öka på samma gång ledigheten som farten af fartyget.

Verkan af dessa åtgärder var också ögonskenlig, ty skonerten flög nu genom sjön och studsade lätt som en flygfisk på böljorna, hvilkas hvita skum likt ett snöglopp yrde öfver den låga relingen, och försatte ej allenast backen utan äfven gångbordet och en del af halfdäcket under vatten. Dess fart var också så betydlig, att den efterjagande fregatten icke kunde förkorta afståndet dem emellan; och då den sednare, såsom

råseglare, omöjligen kunde ligga så nära vinden som den flyende snedseglaren, så blef resultatet af denna jagt snart synlig: eller att fregatten väl icke blef akter ut, men deremot sackade så småningom mer och mer i lä.

Kaptenen på skonerten tycktes just vara i sitt element, och med hela lifligheten af sin karaktär öfverlemnande sig åt den för honom i dubbelt hänseende intressanta seglingen, delade sin uppmärksamhet emellan manövern af sitt eget skepp och betraktandet af sin förföljare. På detta sätt var han i en beständig rörelse, och ehuru för det mesta omkring roret, för att leda den nu så maktpåliggande styrningen, promenerade han emellanåt för ut, i det dubbla ändamål att se efter det ingen ting var att förbättra vid förseglen, och med förnöjelse betrakta huru hon skar genom sjön. Dess eldiga ögon blixtrade ändå icke med mera tillfredsställelse, än då han, stående akter ut på flaggkistan, lät dem vandra från den eftersträfvande fregatten upp till den välstående tacklingen på skonerten, eller från den nästan rätt för ifrån blåsande styrflögen till det akter ut forssande kölvattnet, hvilket rakt som en linea och hvirflande som en ström, sträckte sig nästan ända bort till fregatten, ehuru betydligt till lowart om den.

"Hvad tycker du om en sådan fart, ej fyllest fem streck från vinden, min kära John. Jag tror, att hvarken din gamla Franklin eller din älskade Jernsida skulle länge följt med oss, ty

jag har också försökt Condoren med edra fregatter, och ehuru de icke segla så illa, så är ändå den här Engelsmannen svårare att lägga i lä om sig. Emellertid sackar han, som du ser, allt hvad han hinner i lä om oss; och, så vida han blott vill envisas ännu en half timma till, att ligga så der nära vinden, så äro vi fria från all fara. — Kasta loggen, för roskull, så få vi se hvad hon gör.

John, som redan öfvat sig i den mechaniska färdighet som fordras, för att utröna skeppets fart, men ännu icke blifvit ombetrodd denna tjenstgöring här om bord, skyndade med glad iffver att verkställa den för honom hedrande befallningen; och det drog ej ut många minuter, förrän han triumferande utropade: "Elfva knop, Herr Kapten!" — Denne, som uppmärksamt följt den nybakade styrmannens rörelser under loggningen, runkade på hufvudet under det han leende svarade: "Ellfva mil? — Det var mycket, jag är rädd, att du gifvit henne något mera, än hon gör. Logga om en gång, så få vi se, om du icke stoppat för sent eller misstagit dig på knoparna."

Litet modfälld öfver Kaptenens misstroende till dess skicklighet i detta fall, återgick vår kadett ner i lä; och sedan han bedt styrmannen taga glaset och förmanat matrosen att hålla rullen rätt, kastade han åter loggsjedjan öfver bord. Styrmannen hade också icke förr ropat stopp, än linan kramades af gossens hand, med samma

ifver, som skulle han dermed räddat sig från att drunkna; och sedan han först noga observerat knutarne, räkte han linan åt den förstnämde, innan han med tillfridsställelse utropade: "tio och styfva sjuåttondedelar!"

"Nå, jag ser, att du ej hade så orätt första gången, min kära John; och jag får väl tro dig nu. Emellertid tycker jag, att det är nästan hårdt, då jag ännu aldrig fått henne högre än till tio och en half så skarp bidevind — tag hit glaset, och var god kasta loggen M:r Labrise, så skola vi försöka tredje gången. Pass på roret der! Fall icke af en tum, utan håll dem nätt och jemt fulla. Se så — klart? . . . Turn! . . . Stopp! . . ."

"Knappa elfva, Herr Kapten!" dundrade det från de beskäggade läpparne, af vår gigantiske Styrman "och jag har lust att se den skuta, som gör mera med vinden långs kranbalken."

"Godt!" — ropade Kaptenen, under det han nedsteg från flaggkistan — "Det är mera än jag väntade, och i alla fall tillräckligt för att taga lowen af en råseglare, äfven om han seglar så hårdt som den der Engelsmannen."

Emellertid hade fregatten icke allenast sackat betydligt ner i lä, utan äfven börjat så småningom blifva efter; och då den slutligen märkte att den på detta sätt icke kunde hinna den flyende, höll den lättare, för att åtminstone komma

ma upp på sidan af honom i lä, och i denna ställning med fördel beskjuta honom; ty af de få skott, den hittills lossat från sin bog-kanon, hade icke något skadat skonerten, hvarken i skrof eller tackling, troligen derföre, att det första var så lågt, och den sednare ej allenast så enkel, utan ännu svårare att träffa i den ställning dess segel, bom och gafflar nu voro till fregatten. Ehuru denna förändring i den jagandes manöver just var den, som kaparen mest fruktade, så blef den nu icke så farlig, som den kunnat, om den blifvit gjord genast efter båda fartygens biläggning; ty den kom försent, och fastän fregatten nu började taga på skonerten, så gick det så långsamt, och deras båda kurslinier voro nu så divergerande, att innan den förra hann så långt, att dess kanoner kunde bära, var den för långt i lä om den sednare, för att göra honom betydlig skada. För att ändå göra effekten af. fregattens batteri så litet äfventyrlig som möjligt, hade denna icke väl kommit upp på låringen af skonerten, förrän han vände genom vinden och hindrade henne således från att ge mera än en bredsida, då de passerade hvarandra; och ehuruväl fregatten straxt derefter också lade öfver på andra bogen, så förlorade den så mycket, både på vändningen och genom det den icke kunde ligga så nära vinden, att den, efter ännu ett slag, och ännu en oskadlig bredsida, var så långt i lä om den jagade, att dess

tjugofyra-pundige kanoner icke längre räckte honom.

"Se så, nu är den leken slut" — ropade kapar-Kaptenen triumpherande, då de förlupne kulorna af fregattens sista lag plasskade i lä om honom — "ty fastän Oncle Thomas ännu räcker honom en stund, så är det icke värdt att vidare fortsätta den, då denna fregatt i alla fall är både för svår och seglar för hårdt att leka längre med, än man är tvungen dertill, i synnerhet som det redan är sent på dagen, och han möjligen under natten kunde få någon secundant, för att hjelpa sig bättre tillrätta med oss. Gif honom derföre blott ännu en slängkyss från Oncle Thomas, under det vi vända, och dermed skola vi önska honom farväl för denna gång."

Skonerten vände och sköt det sista skottet på fregatten, samt fortfor derefter att, genom korta slag under hela natten, arbeta sig rakt upp emot vinden; hvilket hade den effekt, att påföljande morgonen icke kunde ses mera än tacklingen af fregatten, ty skrofvet var redan nere under horisonten. Jagten fortsattes likväl hela dagen, och troligen hela dygnet, eller till dess man andra morgonen, från topparne på skonerten, icke kunde upptäcka fregatten, då kaparen åtminstone icke längre skyndade undan, utan började åter under små segel fortsätta sina äfventyrliga ströftåg på den vidlyftiga Oceanen.

XI.

EN AFFÄR.

Några månader efter den ofvanför nämde händelsen föll denne kapare-skonert åter in med ett större örlogsfartyg, och beskrifningen på detta möte var kan hända så mycket intressantare än den förre, som den visade, huru det är möjligt för ett mindre, men mera välseglande och med några få svårare kanoner bestyckadt, fartyg, att ej allenast med fördel kunna gå defensift, utan till och med offensift, till väga, emot ett både till storlek, bestyckning och besättning annars vida fruktansvärdare ansedt krigs-skepp.

Det var nemligen en vacker morgon på de sköna latituder, der en evig sommar gör skillnaden i årstider till en tom benämning, och den beständiga pasadvinden stormar och stilltie nästan lika främmande, som vår skonert upptäckte ett segel, hvilket vid närmare påseende befans vara ett skepp, som med andra halsar styrde bidevind ett godt stycke i lä om honom. De motsatta kursarne gjorde att begge fartygen närmades så hastigt, att skrofvet på den främmande snart kunde urskiljas; och nu började den för en kryssare så vigtiga examineringen och bedömmandet, icke allenast af det mötande fartygets karakter, som örlogs- eller koffardie-man, utan äfven af dess styrka i den förra händelsen. Ehuru lätt en sjöman vanligtvis har att afgöra den förra frågan, äfven på ett afstånd, som med skäl skulle

förvåna en landman, så stadnade ändå befälet på skonerten en tid i mindre visshet om hvad slags fartyg de nu hade för sig; ty, ehuru symetrien i tacklingen och proportionerna af seglen genast gåfvo starka anledningar att förmoda det vara ett krigs-skepp, så tyckte man sig ändå hafva skäl att vara osäker derom, då man betraktade skrofvets höjd emot dess längd, och den mindre hastighet man tyckte sig hafva funnit i dess fart: hvilka båda saker åter talade lika mycket för ett vanligt köpmans-skepp.

Denna ovisshet delade ändå Kaptenen icke länge, ty fartygen hade ännu icke kommit tvärs för hvarandra, förrän han med en ovanlig liflighet utropade: "Det är hvarken någon Gabarre eller Ostindie-man, utan, så vida mina ögon icke bedraga mig, är det ingen ting mindre, än just en af de der små Engelska tjuguåtta kanonsfregatterna, som vanligen äro lika litet att frukta för sin segling, som sina carronader eller tolfpundiga kanoner. Jag åtminstone har alltid önskat att få göra en närmare bekantskap med dem, och då vi i alla fall icke behöfva vara rädda för dess segling, så skola vi icke jaga undan, förrän vi åtminstone vexlat några kulor med hvarandra, och försökt portéen af våra kanoner.

Det främmande skeppet fortsatte emellertid sin kurs bidevind med alla möjliga segel till, för att komma upp med, skonerten, hvilken ännu låg för små segel, liksom i ovisshet om

hvad han borde göra, och för att markera denna osäkerhet ännu bättre, hissade sin fransyska flagg under gaffelnocken. Det dröjde också icke länge, förrän en likadan flagg och vimpel syntes på det främmande fartyget, som nu vändt genom vinden och låg emot skonerten.

"Se der ha vi det" — utropade kaparen — "Nu tror Monsieur Jack, att han skall inbilla oss, det han är vår landsman; men, utom det jag icke förmodar, att vi i detta krig utskickat sådana smånätta fregatter, hvilka börja blifva temligen urmodiga i våra dagar, så tycker jag, att han var något för hastig med sin trefärgade flagg, för att mena så alldeles uppriktigt. Huru det nu förhåller sig härmed, så skola vi stärka honom i sin tanka om vår lätt-tro; och då han i alla fall har så mycket arbete, för att komma upp till oss, så skola vi hjelpa honom litet dermed, och hålla ner till honom ett stycke. Gå likväl först upp på toppen, John, och se noga efter med kikaren, om du kan upptäcka någon seglare i lowart."

Under det vår Midshipman äntrade upp, utstuckos refven i seglen; och sedan han rapporterat, att något annat skepp icke kunde upptäckas, än det, som nu låg ej långt från dem i lä, tillsattes mera segel, och skonerten föll snart undan vinden, samt styrde nu rakt ner på den främmande seglaren. Denna kurs fortsattes likväl icke längre, än till dess fartygen hade kommit hvarandra så nära, att de ungefärligen skulle

kunnat räcka hvarandra med svåra kanoner, då skonerten åter lade bi. Fregatten hade icke väl märkt denna manöver, förrän en rök-colonn utrusade genom hennes bogport, och då dess hvita massor hunnit i lä om tacklingen, hade de Franska färgerna lemnat rum för Engelska.

"Ah! han är redan ledsen af maskeraden," — utropade Kaptenen, under det han uppmärksamt följde kulans ricochetter — "och tyckes vara ond för det vi icke kommit honom närmare. Nå, det går an, att hans vrede ännu icke är farlig, eller att vi icke missräknat oss på styrkan af hans batteri. Vi ligga, som jag tycker, just lagom från honom för att låta vår Oncle Thomas börja conversationen; och så vida han icke räcker längre med de öfriga kanonerna, så skola vi icke bli lidande på denna lek."

Skonerten lades derföre genast öfver på andra bogen, eller för samma halsar, som den i lä liggande fregatten, och lossade derefter första skottet från sin svåra kanon mellan masterna, hvilket i ögonblicket besvarades med en hel bredsida från fregatten. Hvad effekt den förstnämdes skott än gjorde på denna distans, så var den sednares lag oskadligt för kaparen, ty kulorna studsade alla vanmäktigt omkring honom. Detta märktes också troligen på fregatten, ty den fortfor hädanefter endast med enkla skott, och försökte i stället att, med hvarenda lapp till, forsera sig närmare upp till den näsvise skonerten. Denne, som icke hade misstagit sig på sin

öfverlägsenhet i detta fall, eller att den kunde välja distansen innan den äfventyrade granskapet, tillät emellertid icke fregatten komma sig närmare, utan höll sig jemt på samma afstånd i lowart och något för ut, under en jemn eld från sin långa kanon.

"Der gick en genom skrofvet på John-Bull, och det så, att hängmattorna dansade från bastingaget" — utropade vår kadett, som stod med kikaren observerande hvad verkan kulorna gjorde på fienden.

"Det är bra M:r Delabrise" — inföll Kaptenen, vändande sig till Styrmannen, som sjelf riktade och affyrade den svåra kanonen — "Men jag skulle tycka mera om, att ni kunde placera dem litet högre, ty ehuru det icke är det sämsta skottet, som träffar skrofvet, så tror jag att vi till en början göra bättre i att, om möjligt, plocka ner litet af hans tackling, då vi sedan kanske kunna bättre välja vår position, för att beskjuta skrofvet.

Följaktligen riktades hädanefter så mycket högre, som den långa distansen tillät, hvilken i alla fall var så stor, att en elevation af några grader mer eller mindre, icke kunde influera mycket, då antalet af träffar kanske lika mycket berodde af slumpen som dens skicklighet, hvilken riktade kanonen. Det var icke heller kaparens väntan att hvarje kula, eller ens någon betydlig del af deras antal, skulle råka sitt mål, ty då hade han fått gå närmare; utan menin-

gen med denna långväga kanonad var blott den, att, utom skotthåll för fregattens kanoner, kunna ohämnadt beskjuta densamma, och på detta sätt möjligen i längden genom ett och annat lyckligt skott tillfoga den så mycken skada, som en kaparskonert var i stånd att göra en örlogsfregatt.

Att denna skada icke var så obetydlig, visade sig också frampå dagen; ty ehuru det drog en tid ut, innan John åter fick rapportera någon annan träff än ett och annat hål i seglen eller någon afskjuten brass, som lätt reparerades, så fick han slutligen den glädjen att utropa en betydligare skada, hvilken också lika väl syntes för obeväpnade ögon, nemligen mesangaffelns fall och de derpå hissade seglens försvinnande.

Under det kaparens besättning med ett stojande hurra hälsade denna kärkomna syn, och Kaptenen yttrade sin tillfridsställelse till den långe kanon-kommendören, yttrade denne: "Ja nog bergade hon sin mesan och gaffeltoppsegel på en gång och i äkta örlogsstil, men det var illa att jag icke skulle träffat litet längre för ut, så att vi kunde fått en bark eller brigg af henne. Emellertid kunde det väl hända, att hon nu ligger för litet på roret, för att segla rätt bra bidevind; och då jag gerna ville återställa balansen af hennes segel, så önskade jag att nästa kula måtte klippa bort något af hennes förtackling."

Emellertid laddades åter den långa kanonen, och då den stora svartmålade kulan skulle inläggas, tog Styrmannen den i sina händer och,

under det han med förnöjelse vände och betraktade den på alla sidor, mumlade för sig sjelf; "Du är en så jemn, rund och tung pojke, att du säkert tar ut din distans, och det beror således blott af mig, att ge dig en riktig kurs, för att göra en lycklig resa. Nå, jag önskar dig en sådan af allt mitt hjerta, och om du icke derunder gör en visit borta på fregatten, så är det icke dens fel, som skickar dig ut i verlden." — Med detsamma rullade han den in i mynningen, och började derefter riktningen med en synnerlig omsorg, läggande ner till kammaren sitt hårfulla ansigte, hvilket, af den i mustacher och pollisonger fastnade krutröken, antagit ett ännu vildare och mörkare utseende, som gjorde en stark contrast emot den ljusa glänsande metallen. Efter att en stund hafva sysselsatt sig härmed, tog han ögat från sigtet under det han yttrade: "Se så, nu tror jag att elevationen skall vara temligen bra; nu beror det blott på att passa på giren" — och under det han vände sig till rormannen — "håll henne så stadigt du kan, så skola vi åter försöka vår lycka."

Med det samma fattade han linan, som gick till låset, och ställde sig akterom och i linie med kanonen, för att passa på rätta antändnings momentet. Dess längs kanonen utåt fregatten spända blick hade icke länge varit fästad på dessa föremål, förrän en hastig blixt i ögat åtföljdes af en ryckning i armen, och med det samma rusade en mindre eldkolonn från fänghålet och en

större från mynningen med en förfärlig knall, under hvilken kanonen, liksom förskräckt, studsade ett godt stycke tillbaka.

"*Adieu va!*" utropade styrmannen i samma ögonblick; och sedan den tjocka, hvita krutröken hunnit fördela sig i lä om skonerten, samt åter öppnat fregatten för dess sökande blickar, fann han att dess önskan blifvit fullkomligt uppfylld, ty både förmärsseglet, klyfvarn och alla de mindre segel, som hissas öfver förstången, voro nu försvunna.

Ett ännu starkare hurra, än det föregående, firade detta lyckliga skott, och innan det glada stojande sorlet från besättningen hunnit lägga sig, blef det öfverröstadt af Kaptenens genomträngande stämma, som kommenderade: "Upp med roret! — fyr af skoten! — klara vid lä kanoner!" — Med det samma föll skonerten af från vinden och styrde med en förökad fart ner på fregatten, som nu låg med lefvande segel upp i vinden, hvilken position den icke kunde så lätt förändra, då förstångens fall betagit den bruket af sina försegel. Innan den också hann göra det, var skonerten så nära, att han med fördel kunde bruka sina fyra tjugofyrapundingar på sidan; och han hade redan skickat tvenne omgångar från dem till fregatten långskepps, förrän denna genom en dejsvändning lyckades komma genom vinden och på detta sätt låta flera kanoner, än de i bogportarne, besvara kaparens eld. Denne, som noga observerade

fregattens långsamma vändning, dröjde icke länge att begagna sig af sin nu dubbla öfverlägsenhet i segling och manöver, utan vände genast undan vinden och lade sig åter frammanför fregatten, på detta sätt undvikande elden från dess, i alla fall för den långa distansen, ännu ej så farliga batteri.

På detta sätt fortsatte nu kaparen att med sina få svårare kanoner beskjuta fregatten, hvilken, i anseende till bristen på försegel, hade svårt att så fort förändra sina positioner, som var nödvändigt för att med någon fördel låta sina många mindre kanoner spela på den qvickt manövrerande, och med sin enkla tackling svårt träffade skonerten. Ehuru derföre fregatten på eftermiddagen lyckades att göra ett det bästa skott, då den sände en kula genom skonertens storgaffel, så att detta svåra, maktpåliggande segel derigenem blef för en tid obrukbart, så hade det icke den vådliga effekt för kaparen, som det annars oundvikligen skulle haft, om fregatten ej varit så skadad i sin tackling; ty skonerten, som genast återställde balansen i sina segel genom klyfvarens nedhalning, manövrerade ändå med sin stagfock och gaffelfock bättre än fregatten, under den korta tid, dess häruti väl exercerade besättning behöfde, för att underslå en ny storgaffel. Det gick deremot icke så lätt för fregatten att åter uppsätta en ny förstång, och ehuruväl den slutligen lyckades härmed, så hade den ändå icke fått seglen åter hissade der-

på, förrän kaparens svåra och väl riktade kanoner hade sändt hennes stormärsrå i däck, och derefter afskjutit mesanmasten, så att hon vid solnedgången låg som en aftacklad brigg med blotta underseglen till.

Denna långa kanonad hade emellertid haft en effekt, hvilken kaparen fruktade mera än fregattens kanoner; ty kort förr än solen hade sjunkit under horisonten, ropade utkiken från mastoppen; "En svår seglare i lä!" — och man hade icke väl hunnit försäkra sig om att det var ett tremastadt skepp, som kryssade sig upp, förrän fregatten, hvilken också upptäckt denne tertius interveniens föll af fördevind, och med så mycket segel, som dess stympade tackling tillät sprida för vinden, satte kurs rakt på det främmande seglet.

"Se, der går han sin väg," — ropade Kaptenen förtrytsamt — "och jag hade gjort så med, om jag varit i hans ställe, ty antingen råkar han en vän, eller ock möter han en fiende, som är mera passande att slåss med än en skonert. Nå väl, vi behöfva icke skämmas för vårt dagsverke; och hade vi ostördt fått fortsätta i morgon, så vet jag icke, huru denna leken hade slutats. Emellertid skola vi ändå följa honom på vägen ett stycke, eller så länge vi kunna se att rikta våra kanoner, och sedan lägga bi, för att invänta morgondagen och se om sällskapet blifvit ökt med antingen en Engelsman, Fransos eller Amerikan, då vi i förra händelsen taga afsked, men

i den sednare, skola anmäla oss till en del af prispenningarne."

Följaktligen höll kaparen efter fregatten, och, under det han emellanåt girade till, skickade ännu några af sina långflygande kulor efter henne, hvilka likväl så väl för distansen som mörkret icke gjorde någon synbar effekt. Fregatten, som derunder jemt sköt med sina jagkanoner akter ut, gjorde nu och då en bredare gir, för att hälsa den efterkommande med hela laget, och derigenom åtminstone hindra honom att komma för nära. Snart upphörde likväl denna mindre farliga kanonad, då mörkret nu gjorde den alldeles fåfäng; och skonerten hade just lagt bi och minskat segel, för att icke komma för nära det okända uppkryssande skeppet, då en mängd raketter och blänkfyrar på fregatten gäfvo tillkänna, att hon gjorde nattsignaler till den mötande. Något derefter syntes ett dylikt fyrverkeri längre bort, och då slutligen, efter en timmas väntande, under hvilken ingen annan kanonad hördes, än några enkla skott, som förmodligen tillhörde signalerna, så satte kaparen åter till sina segel, för att arbeta sig upp i lowart, i den öfvertygelsen att fregatten mött ett af sin nations krigsskepp, hvilket lika troligt icke dröjde länge att forcera sig upp, för att vederbörligen tukta den djerfve skonerten.

Denne kaparens förmodan var också ganska grundad, ty följande dagens morgonrodnad hade icke förr spridt sig öfver den östra horisonten,

än dess rosenfärgade sken reflekterades af de hvita seglen på ett svårt tremastadt skepp, som låg bidevind för forsa segel ett stycke i lä om skonerten; och sedan hela den öfriga delen af himmel och haf blifvit upplyst, syntes äfven betydligt längre ner i lä den sedan gårdagen bekanta fregatten, hvilken nu, genom en jurymast och förbramstångens uppsättning såvida hunnit återställa sin tackling, att hon nu fullkomligt liknade ett bark-skepp, som kryssade sig upp emot vinden. Det dröjde icke heller länge förrän det närmaste fartyget, som var en svår fregatt hissade Engelsk flagg och vimpel, på samma gång den lossade ett skott efter skonerten.

"Om jag icke ser orätt" — utropade kaparen — "så är det samma fregatt, som vi för någon tid sedan gaf en lektion i kappseglingen; och om så är, hoppas jag han ursäktar, att vi icke göra afseende på hans preyskott. — Ehuru jag förmodar, att han likaväl, om icke bättre, igenkänner oss, så skola vi ändå besvara hans hälsning med vår enkla igenkänningssignal, och på samma gång vi hissa vår flagg, skola vi sända honom ett visitkort från Oncle Thomas. — Emellertid är det rätt bra att vi ligga så långt i lowart om honom, ty han seglar bättre och har svårare kanoner, än den der stymparen, som vi hade att göra med i går; och vi skola derföre icke dröja att, så fort som möjligt, komma ifrån dess sällskap."

Till följe häraf var snart skonerten genom de vanliga medlen uppdrifven till en så hög fart och så nära vinden, att ingen ting annat än en vind-förändring, eller någon ovanlig olyckshändelse om bord, skulle kunna hindra dess säkra aflägsnande från hvilken råseglare som helst; och då intet af dessa fall inträffade, så hade den efter ett dygns förlopp redan kryssat sig ur sigte, hvilket kan hända lika mycket kunde tillskrifvas fregattens förra erfarenhet af dess fåfänga försök i denna vägen, som den obestridliga öfverlägsenhet i bidevinds segling, hvilken en stor, väl byggd och väl tacklad snedseglare nödvändigt måste ha, öfver ett med vanliga råsegel tackladt skepp.

XII.

EN LOTSBÅT.

Vi få nu afbryta dessa berättelser, hvilkas åhörande, läsaren torde påminna sig, utgjorde ett tidsfördrif för kajutpassagerarne om bord på vår Nordamerikanska brigg under den tråkiga stormen, hvilken också under tiden rasat ut så mycket, att då vi nu vända oss från de ljumma, jemt blåsande passadvindarne och den välseglande kaparskonerten, till de kalla November-dagarne under nordligare latituder på vår biliggande köpmans farkost, så blir visserligen skillnaden i klimat och väderlek betydlig, men ändå icke så stor, som den skulle varit tvenne dagar tillförene, eller vid den tid då dessa historier började. Dessa sistnämda hade nemligen icke väl hunnit slutas den ene aftonen, förrän blåsten hade aftagit så betydligt under natten, att då vi nu andra morgonen uppkomma på däcket, finna vi besättningen sysselsatt med toppseglets tillsättande och refvens utstickande ur storseglet, samt, ehuru sjön ännu var lika upprörd, fartygets rörelser så mycket mindre, som det nu, stöttadt af mera segel, började tillika göra någon framfart öfver de höga vågorna.

Fram på dagen "bedarrade hon" ännu mera, så att vi slutligen på eftermiddagen hade alla bidevinds-seglen tillsatta, och då vinden, i samma mån den blef mindre häftig, drog sig

mera

mera vestligt, så kunde vi nu börja styra vår rätta kurs, och gjorde vid den tidiga solnedgången redan en temlig fart, fastän den höga sjön, som nu låg nästan rakt emot oss, betydligt försvårade fartygets gång genom vattnet.

Temperaturen var visserligen ganska låg, jemförd med hvad den var, innan den hårda nordvesten började blåsa, men ändå icke så kall, som under det denne rasade som värst; och, ehuru en nästan obehaglig skillnad i klimatet redan började kännas för dem, som för något öfver en vecka sedan svettades under vändkretsen, så var ännu vistandet uppe på däck, åtminstone i yllna kläder, ganska angenämt. Den större delen af passagerarne njöt nu också häraf, efter den tråkiga quarantainen i kajuten; och fastän långskepps-rörelserna, eller dufning och sättning, ännu vore lika starka som under stormen, så hade de, för promenaden på däck, svårare öfverhalningarne åt sidan nästan alldeles försvunnit, så att åtminstone några af sällskapet återigen kunde företaga denna lika angenäma som helsosamma exercis om bord på ett skepp.

Fartygets halfdäck var derföre långt efter solens nedgång upplifvadt af en mängd promenerande personer, hvilka sträfvade fram och tillbaka så oförtrutet, som skulle de nu vilja taga sin skada igen för det långa stillaliggandet under stormen. Det var också alldeles tillmörknadt, innan de nedgingo i kajuten, hvarest nu ordnin-

gen så mycket återställts, att redan ett spelparti var i full verksamhet; och då slutligen korten och markerna måste lemna rum för the-kannan och kopparne, så riskerade hvarken passagerarne att slå sönder servisen eller stewarten att med the-kitteln skålla någons ben. Med ett ord, de förras trefnad var lika mycket retablerad, som den sednares besvärliga tjenstgöring utsatt för mindre missöden; och den talrika kajut-personalen hann jemförelsevis snart nog till kojs, då den nu icke behöfde så mycket anlita den stackars stewartens biträde.

Andra dagen fortfor vinden att blåsa från samma håll, så att vi småningom nalkades resans mål, då vi nu styrde på inloppet till New-York; och då den höga sjön efter hand lade sig, hoppades vi snart få en vindsförändring, hvilken ännu fortare kunde framföra oss till den efterlängtade hamnen. Detta inträffade ändå icke, ty vind och väderlek fortforo ännu några dagar att vara de samma; och om någon skillnad märktes deri, var det åtminstone icke till vår fördel. Hjelpta af Golfströmmen, kunde vi ändå för hvarje middag addera en och annan grad till vår latitud, så att det visserligen väckte en allmän glädje, men ändå ingen surpris, då Kaptenen en morgon nedkom i kajuten med den underrättelsen, att vi nu sågo *Never-Sink*, eller ett högt berg vid inloppet till New-York. Denna glada underrättelse åtföljdes ändå af en mindre välkommen, eller den, att vi icke kunde

komma in på dagen, då vi nu åter fått en styf nord-vest, hvilken, på samma gång den blåste oss rakt i tänderna, hade medfört en sådan köld, att vattnet var fruset på däck. Kaptenen rådde också sina passagerare att taga bra kläder på sig, då den, i alla fall, starka kölden ännu mera öktes af den stränga blåsten.

Man hann också icke längre än i kajut-trappan, förrän man genast fick en bekräftelse på Kaptenens ord; och då man uppkommit på däck, märktes ganska känbart, att man nu redan hunnit så långt norr ut, som behöfdes för att åter förnya bekantskapen med en fosterländsk vinterdag.

Vi lemna åt dem, som äro mera känsliga för gamla bekantskaper och mera älskare af en "frisk och ren" vinterdag, som det heter, att med glädje hälsa de förra och lofsjunga den sednare; då vi, för vår del, få uppriktigt bekänna, att vi så mycket mindre kunna göra det, som vi hvarken äro nog patriotiska för att älska hemlandets vintrar, eller hafva så mycken fosterlandskänsla som behöfs, för att påstå, det vårt nordiska klimat är bättre än ländernas något mera i söder. Ehuru angenämt det visserligen kan förefalla att någon gång lemna våra varma arrester, för att, inbalerade i pälsverk, mindre njuta än trotsa den kalla naturen under en slädfart på några timmar, eller ock, kanske ändå angenämare, flyga öfver den spegelblanka isen med "stålsko på fot" — så kan väl ändå ingen menniska, på full allvarlig prosa, vilja påstå, att våra

vintrar kunna jemföras med våra somrar, då frågan är om resor eller de nöjen och njutningar, naturen allena skänker oss. Blir åter frågan om göromål eller allvarsammare sysselsättningar under begge dessa, i dubbelt afseende hos oss så olika, års-skiften, så uppträder den med skäl kallade stränga årstiden i en ännu förfärligare kontrast emot den blidare; ty äfven den, som icke behöfver göra afseende på de tvenne vilkoren för åtminstone allt mennisko-lif under vintern så nära polerne — hvilka äro så nödvändiga, att den hårda domen: "du skall äta ditt bröd i din anletes svett," gerna kunde på de nordiska språken öfversättas med: du skall äta ditt bröd i köld och mörker, så vida du icke gitter skaffa dig ved och ljus — äfven den, som äger begge dessa behof uppfyllda, kan väl icke neka till, att han gerna skulle utbyta det instängda rummets värme för sommarens rena temperatur, och ljusets bländande sken för solens milda dag, antingen nu den förre kommer från postlinsugnen eller jernhällen, och det sednare från kristallkronans vaxljus eller lerstakens talgdank. Men om så är fallet med de mindre behöfvande — och så är det verkligen, ty ända från Presidenten vid sitt skrifbord ner till Skoflickaren vid sin pinnlåda, äro alla arbetande derom ense — huru mycket tyngre faller icke vinterns oblida hand på de medellösa klasserna af våra nordiska samhällen. Här är motsatsen så stor emellan de båda årstiderna, och

taflan på det elände, som vintern förorsakar, så ryslig, att den icke bör afmålas, ty man har ofta mer än nog af originalet; men så mycket må blott nämnas, att menskliga eländets barometer icke gerna kan sjunka till den grad af nöd och uselhet under sommarens högre temperatur, som den oftast gör det under vinterns låga köldgrader.

Det torde förundra de flesta af våra läsare, att man kan vilja bevisa en så solklar sak, som sommarens företräde för vintern; men meningen är också mindre att göra detta, än att, genom denna jemförelse mellan vårt kära fäderneslands olika årstider, kunna göra en tillämpning på de olika klimaten, ty, uppriktigt sagdt, kunna vi icke anse sommaren och vintern såsom något annat än prototyper för de varma och kalla luftstrecken. Det fins nemligen en och annan af våra herrar landsmän, som — likvist utan det, som man annars skulle tro vara ett hufvudvilkor i detta fall: att hafva försökt båda delarne — djerft påstår, att vårt klimat är det bästa möjliga, och att de varma luftstrecken i alla hänseenden äro sämre, ja till och med odrägliga, då man betänker, att det icke gifves någon variation der, utan en evig och beständig sommar, vid hvilken man slutligen måste blifva alldeles utledsen. Då vid dessa och dylika uttryck så mycket mindre är något att invända, som de bero på hvar och ens tycke och smak, och nöjet af ombyte till och med är proverbialiskt — vi

vilja likväl lemna åt hvem som helst det nöjet, att "för variation" frysa och svälta — så hafva vi, i stället för en fåfäng vederläggning, blott funderat på om dessa variations-förfäktare mena så alldeles uppriktigt eller icke med sina påståenden. I förra fallet skulle de då likväl kunna yrka, att man, för att riktigt kunna njuta något godt, nödvändigt måste slita ondt emellanåt; och i allmänhet hafva de väl icke så orätt häruti, så vida nemligen man under de goda dagarne helt och hållet kunde glömma, icke allenast de onda, som äro passerade, hvilket går lätt, utan äfven de svåra, som skola komma, hvilket åter icke är möjligt, då det icke är här som i allmänhet med menniskans öde, att man är lycklig i okunnigheten derom; ty års-skiftenas gång är icke något obestämdt fatum, utan vintern kommer lika säkert och ordentligt efter sommaren, som natten efter dagen, oaktadt allt hvad gammalt folk pratar för oss om årstidernas förändring. Men, äfven antaget, att man i detta afseende kunde glömma både det förflutna och tillkommande, så återstår väl ändå medvetandet af det närvarande: och då menniskan i allmänhet är lika känslig för det oangenäma som motsatsen, så vilja våra optimister härmed påstå, att man måste halfva delen — vi vilja icke säga tre fjerdedelar, ehuru detta bråk kommer närmare facit — af året slita ondt, för att den andra hälften kunna riktigt moja sig. Detta vore väl icke så rasande, om man i stället för slita

ondt satte det, kanhända i många afseenden bättre passande, ordet *sofva*, och menniskorna här uppe i norden vore så skapade, att de kunde vaka halfva året och lura den andra hälften, eller åtminstone ägde någon mera likhet med deras granne björnen, hvilken tyckes bättre förstå sig på klimatet, då han slumrar i sitt hide under vintern. Så länge vi icke blifvit sådana sjusofvare, eller så länge vi icke tagit något annat bruk från björnen, än det att bära dess varma päls, kan man ändå väl icke neka till att det vore åtminstone lika så bra att hela året om hafva ljumma och ljusa dagar, som att ena tiden plågas af kalla och mörka dygn, under hvilka man är instängd från naturen eller åtminstone utvandrar nästan ensam i henne, och andra tiden åter ha dem så ljusa och behagliga, att man med bästa vilja i verlden, och fullkomligt utsöfd under den långa vintern, icke mäktar utvaka och fullkomligt njuta dem, utan måste genom sömnen förkorta en årstid, som beklagligen är kort nog ändå.

Är åter den andra händelsen fallet, eller att våra optimister icke mena så uppriktigt, då de gifva de kalla klimaten preferansen för de varma — hvilket vi för deras urskilnings-heder önska att tro — så äro deras påståenden i visst hänseende snarare beröm- än tadelvärda; ty det kan då anses som en förnöjsamhet med sin lott och en tröstande uppmaning för andra, tat finna sig i omständigheter, hvilka icke lätte-

ligen kunna förändras. Från denna synpunkt af saken skola vi också alltid hålla dem räkning för det ädla bemödandet, ehuru vi icke kunna neka till, att deras påstående ändå förefaller oss nog mycket likt räfvens om rönnbären, och att de gjorde mycket klokare, om de helt uppriktigt erkände företrädet, i klimatiskt hänseende, af de sydligare länderna, men deremot framdrogo andra fördelar hos vår kära nord, hvilka åtminstone för oss, som äro födda och uppfödda i dem, äga ett värde, hvilket icke kan uppvägas af söderns rikedom, eller bortfläktas af dess ljumma sommar-vindar.

Dessa fördelar skola vi lemna åt hvar och en att sjelf göra sig reda för, icke så mycket derföre, att vi ju skulle kunna hjelpa ett godt stycke på väg, som mera af den orsaken, att vi nu icke ha tid dermed, och i alla fall äro så oförsonliga mot våra antagonister, de björnaktiga köld-optimisterna, att vi icke vilja gifva dem något vapen i händerna. Vi hafva så mycket mera rätt härtill, som vi, i frågan om vinterns och sommarens företräden, alldeles icke brukat ett bland de mäktigaste af våra skäl, emedan vi derigenom kunde förebrås ensidighet, vi mena nemligen det, som gaf första anledningen till denna långa episod, och till hvilket vi nu återvända: obehaget af sjöresor under vintern. Läsaren torde påminna sig, att vi ännu icke äro komna i land, utan ligga bi utanför inloppet till New-York med en frisk nordvest rakt emot oss, hvilken på samma gång förvandlat vattnet

på däck till is, som gjort våra förhoppningar, att få tillbringa nästa natt i nya verldens förnämsta stad, till en tom dröm. Här vore visserligen ett passande och kanske det rätta stället, att tala något om behaget af den kalla årstiden, men vi skola, som sagdt är, icke göra det, utan lemna det till dess vi en gång få en *tête-à-tête* med våra optimister, till exempel på en skuta i våra nordliga farvatten, hvilken, ner-isad och läck, fåfängt väntar att få se solen under den korta molnbetäckta dagen, för att kunna bestämma sitt läge och derefter söka hamn undan den hårda blåsten och sjögången, som ständigt förökar ismassorna på däcket och tacklingen.

Vår Nord-Amerikanska skonert-brigg var på långt när icke i detta hårda predikament, ty hvarken blåst eller köld voro så starka, att de på något sätt kunde kallas äfventyrliga, och skutan var dessutom så tät, att hvarken besättningen nödgades värma sig vid pumparne eller passagerarne behöfde oroas af detta på hafvet så hemska och enformiga ljud, hvilket i en sjömans öra förefaller nästan lika obehagligt som en lungsigtig menniskas hostningar. Tvertom voro alla lifvade af den tillfridsställelse, en hög molnfri dag, frisk vind och smult vatten, men i synnerhet betraktandet af den på horizonten liggande blå sträckan af landet, ovilkorligen måste ingifva. Det var också liksom sjelfva fartyget delade denna känsla, eller ock, att den, liksom hästarne, då de nalkas sitt hem, fick mera lif vid inseglingen till

New-York, ty det tycktes just förnöjas af den mängd segel det nu förde, och, villigt lutande öfver åt ena sidan, dansade det glädtigt och ledigt öfver de små motsträfviga vågorna, hvilka knappast hunno börja sin vanmäktiga strid framför bogen, förrän de föstes under botten, hvarifrån de, flata och underkufvade, återkommo akterut, der de utgöto sin harm i tvenne rader tårbubblor, som parallelt följde det hvirflande kölvattnet.

Om icke sjelfva skutan kände impulsen af närheten till sitt hem, så gjorde åtminstone hennes Kapten det, ty med lätta steg promenerade han nu på gångbordet, delande sin uppmärksamhet emellan tågens ibändning och betraktandet af de många kustfartyg, som seglade till och från Amerikas största handelsstad. Han kunde också icke låta bli att emellanåt med nationel tillfredsställelse yttra sig öfver sin födelse-orts handel och sjöfart, och gick slutligen så långt i sin enthusiasm deröfver, att han, vändande sig till en grupp passagerare, frågade dem, om de icke trodde att New-York i detta hänseende öfverträffade sjelfva London. Ett gällt gapskratt från Engelsmännen och ett oredigt sorl från den frågandes landsmän, hvilka, ehuru gerna de velat, ändå icke vågade upphöja sitt land ända dit, besvarade Kaptenens enfaldiga fråga, och gaf anledning till en af de många disputer, hvilka så väl här om bord, som nästan öfverallt, der en Engelsman och en Nord-Amerikan få vara tillhopa öfver en half timme, alltid uppstå om

deras båda fäderneslands företräden. Kaptenen, som icke kunde dölja sin flathet öfver den obetänksamma frågan, lade emellertid kikaren åter till ögat, och lät sina landsmän utkämpa den strid, till hvilken han kastat handsken; och båda nationerna voro just som bäst sysselsatta med att å hvar sin sida nedsätta och upphöja deras båda förnämsta städer, då han triumferande åter vände sig till dem, och utropade: "Nå, efter ni icke vill medgifva, att New-York har så många skepp som London, så trotsar jag er alla, att från någon hamn i hela England, Skottland och Irland kunna utsända en sådan lotsbåt, som Ni nu ser komma emot oss."

Alla kikare och ögon vändes genast i den anviste riktningen åt denne utlofvade fenix, och det drog ej länge ut, förrän en af Engelsmännen insköt sin kikare under det han yttrade torrt: "han har ej så orätt — det är en "*Virginia pilot-boat*"; hvarefter en liflig disput uppstod emellan de båda nationernas sjömän om de olika fördelarne af Amerikanska lots-skonerterna, Engelska *Coves* kuttrarne och Franska *Chasse-marée* loggerterna, hvilken, ehuru starkt lutande till de förstnämdes favör, ändå var i full gång, då Kaptenen afbröt den med utropet: "Gentlemen! om Ni tillåta, skulle jag råda Er att uppskjuta denna strid, och i stället inpacka edra sacs-de-nuit, så vida Ni vilja ligga på City-hôtel i natt; ty ehuru New-York ligger styfva fem och tjugo mil rakt i lowart från oss, och vi snart hafva åt-

ta glas, så svarar jag för, att denna lotsbåt tager er till *Castle-garden* på aftonen, så framt brisen står; och då kunna Ni under vägen bäst bedömma våra lots-skonertar."

Detta var en så förnuftig proposition, att den mötte allmänt bifall; ty, utom nöjet att fara med ett så snabbseglande fartyg, var det icke oangenämt att, ju för dess hellre, slippa den trånga inpackade kajuten, i synnerhet då briggen omöjligt kunde uppkomma till staden förrän andra dagen, och man således afprutade åtminstone en natt här om bord. Ett flerdubbelt rop på stewarten följde också genast på Kaptenens uppmaning: och kort derefter dansade kappsäckarne om hvarandra på kajut-golfvet en riktig slängpolska, till dess hvarochen af de fem passagerarne, som skulle afsegla med lotsbåten, fått reda på sin. Att icke flera af sällskapet gjorde sig resfärdiga, hade förmodligen sin orsak deri, att Kaptenen yttrat, det han förmodade lotsen icke tog mera än två piaster af hvardera i frakt; och då, som läsaren behagar påminna sig, en stor del af vårt resande sällskap utgjordes af Judar, så funno förmodligen dessa beräknande menniskorna, att det var en för stor "diskretion" för nöjet att komma fram en dag förr. Kanhända också att man icke vågade sig ut på det lilla fartyget en så lång väg: nog af vi vore icke mera än fem, som under ett muntert glam om City-hôtel, Broadway, Park-theatre, Whisky-punch och bifstekar, fyllde

våra kappsäckar med hvad som behöfdes för det lilla försprånget.

Då vi åter uppkommo på däck, låg redan lots-skonerten i lowart om briggen och manövrerade under samtal med vår Kapten. Detta lilla fartyg var verkligen något för honom att skryta med, ty det väckte en allmän förtjusning i alla sjömäns ögon, och skulle fördelaktigt utmärkt sig i hvilken jagt-klubb som helst. Det var nemligen en såkallad Virginisk lotsbåt eller en liten Amerikansk skonert med ungefärligen samma tackling, som vi redan beskrifvit på den Westindiske kaparen. Oaktadt denna likhet i tackling, och till en del äfven skrof, emellan dessa slags fartyg, är det ändå någon ting i deras *tout-ensemble*, som på samma gång är helt olika som markerande deras olika karakter. Om vi, vid betraktandet af den stora kapar-skonerten, tyckte oss finna, att han, jemförd med andra fartyg, ej var olik en hotande slagörn, som med blixtens snabbhet genomfar rymden till skräck för de andra foglarne, så skulle man med lika mycket skäl kunna likna denna lilla lots-skonert vid den snabbt flygande svalan, hvilken lätt och fredligt ilar med pilens hastighet närmare jorden, och inskränker sina bugtiga kryssningar emellan hus och boningar. Denne lots-skonert hade också gladare färger än kaparens hotande svarta, ty den var, som matroserna uttrycka sig, "skyldrad på sin Amerikanska;" och utom den blankt skinande kopparbottnen,

hvilken förrådde fartygets nyhet, lyste den med de smala hvita ränderna, den gula fernissade sidan och de förgylda granlåterna på akterspegeln, hvarmed alla koffardi-fartyg, tillhöriga dessa trans-atlantiska Holländare, så förmånligt utmärka sig framför andra. De fina välskurna seglen hade, oaktadt sin hvithet för öfrigt, ändå de bruna nuancerna vid sömmarna, hvilka för ingen del äro sårande för sjömans-ögat, då de angifva seglets nyhet, och voro dessutom så väl sträckta emellan sina rundhult, att hvad en målare skulle säga om svårigheten att med fördel afmåla dem, då deras hårda planer icke gåfvo tillfälle till någon mjuk skuggläggning, så förtjustes sjömannen icke dess mindre af den totala "brist på buk," som fanns uti dem. Det var med få ord sagdt det vackraste lilla fartyg, man kunde se flyta på vattnet; och det var icke underligt om vår Kapten utan motsägelse fick berömma sin "*New-Yorker pilot-boat*," i synnerhet som hans värsta antagonister nu redan höllo på, att med detta fartygs lilla joll transportera sig öfver till det samma.

Detta gick likväl icke så fort, ty det nämda nötskalet kunde icke gerna rymma flera än en passagerare utom den roende, så att det fick göra flera resor, för att öfverbringa hela den afgående personalen från den uppbrassade briggen till den tätt i lä biliggande skonerten. Då den sista kamraten tillika med sin kappsäck var inkommen öfver den låga relingen, hoppade vår

färjeman också in på däcket, hvarefter han inställde sig till tjenstgöring om bord, der han var så mycket mera nödvändig, som han utgjorde halfva besättningen, ty vid vår ankomst fanns icke mera än en man på däck, hvilken stod vid roret. Denne, en stor och stark figur, klädd i en ljus dyffel-kavaj med stora mörka hornknappar och en brun skälskins-mössa, var likväl icke något mindre än på en gång ägaren och kaptenen på skutan, som nu lemnade roret åt den uppkomne matrosen, och sedan han genom kajutkappen nedskickat en högljudd och halfhotande förfrågan om kajuten var klar, vände sig till oss med en hälsning, hvaruti sjömannens fryntlighet och värdens artighet löjligt nog blandades med en viss republikansk stolthet, *alias* plumphet, hvarföre Nordamerikanarne ej alltid orättvist beskyllas. Huru det nu förhåller sig härmed, så blefvo vi snart ganska goda vänner med vår nya Kapten, hvartill ej litet bidrog de med nöje och tillfredsställelse uppfyllda blickarne, som hans nykomna gäster kastade rundt omkring sig, hvilka också snart efterföljdes af berömmande uttryck öfver det vackra och nätta fartyget.

Emellertid hade en tredje ur-invånare på denna vår nya farkost visat sig under skepnad af en mindre Neger-pojke, hvilken snart började flyga som en väfspol upp och ner i kajuttrappan med våra kappsäckar. Sedan detta värf var utfördt, tillfrågade oss Kaptenen, om vi ic-

ke ville stiga ner i kajuten, hvarefter han fattade sin förra post vid roret samt befallde matrosen och pojken till de arbeten med segeln, som förändra ett uppbrassadt fartygs tillstånd ifrån stillaliggande till gående. Häruti blefvo de raskt hjelpta af passagerarne, af hvilka ingen gjort afseende på Kaptenens nedbjudning i kajuten, då de hade mera lust att först se skonerten under segel. Bäst som vi voro sysselsatta härmed, skrek vår gamle kapten ett farväl till oss, då han nu redan hade brassat fullt och började "samla väg," hvilket slutades med en anmaning till vår lots, att icke spara segel för att visa "*the strangers*" hvad skutan dugde till. Vår högmögende Skeppare gaf blott en nick till svar, under det han för sig sjelf mumlade: "*Don't be afraid my boy! I'll trim her.*" Landsmannens anmaning var också öfverflödig, ty den ene var lika mycket road af att visa sin skutas egenskaper för oss, som den andre att få herrarne "*from the old country*" att erkänna det. Vi hade också icke väl fått våra tre undersegel kantsträckta, förrän han, efter ett ögonkast uppåt tacklingen åtföljd af en forskande blick på den klara horizonten upp i lowart, halfhögt yttrade: "*She stands a little more canvass, and I'll give her;*" hvarpå han befallte pojken upptaga klyfvaren och matrosen att utsticka refvet ur bomseglet. Innan den nyssnämde tillökningen i seglen verkställdes, lät han dem rulla de tvenne

ankar-

ankarkettingarne, hvilka lågo uppskjutna i sina rull-lådor, upp till relingen i lofwart, äfvensom jollen, hvilken derefter fylldes med vatten, för att genom dessa tyngder minska fartygets krängning. Dessa åtgärder hade också en ganska gynnande effect, ty då slutligen alla fyra seglen voro utspända till sin hela storlek, krängde väl fartyget, men ändå icke så mycket, att detta hade någon just menlig inverkan hvarken på fartens minskning eller afdriftens ökning. Det var också en verklig glädje att se huru denna lilla fyrtio fot långa farkost rättvisade skeppsbyggarens och tackelmästarens beräkningar, samt uppfyllde de fordringar sjömannen gör på ett välseglande fartyg, hvilket i samma mon det sättes på det hårdaste profvet då seglingen går "på vinden," äfven gör sig förtjent af hans högsta videtur, då det tillfredsställande genomgår det. Alla passagerarne, hvilka till det mesta voro kompetenta domare, förenade sig också snart i det intyg, att de ännu icke sett något så litet fartyg segla så hårdt bidevind; och Kaptenen myste stillatigande, då detta smickrande betyg meddelades honom, samt lotsade icke höra de reserverande uttrycken om blank kopparbotten, nya segel, smult vatten, med mera, hvilka undföllo en och annan af dess Engelska passagerare.

Men det var också en segling, som var värd att berömma, om den äfven fordrade de nyssnämde omständigheterna, för att hinna sin höjd.

På en gång framdrifvet och underlyft af de stora, akter öfver lutande segeln, hvilka stodo på ett sätt, som väl vore värdt att studeras af våra segelsömmare, ilade det skarpa, smidiga skrofvet genom vattnet med en fart, som var lika märkvärdig för dess hastighet som det ringa buller den förorsakade. Ehuru sjön visserligen icke var mera upprörd, än att det kunde kallas smult vatten för större fartyg, så voro ändå vågorna så höga, att de på vanliga båtar af denna storlek skulle förorsakat både rörelse och buller, då de stötte mot den framträngande skeppskroppen. Antingen det nu var den välskapade bogens förtjenst, eller tacklingens, som tillät fartyget ligga så ovanligt nära vinden, eller också troligen båda dessa orsaker tillhopa, nog af, vår skonert hoppade icke upp och ner på sidan af böljorna efter den vanliga afbrutna staccato-musiken, utan sprang snarare bröstgänges igenom dem med ett jemt väsande ljud, hvilket blott öktes eller minskades efter som den skarpa kölen hade större eller mindre vattenmassa att sönderskära. Då fartyget icke låg mera än fyra streck från vinden, så var dess lopp så nära i motsats med vågornas, att dessa icke kunde på det vanliga viset med hela sin tyngd vräka sig emot sidan af bogen, utan delades så mycket lättare af stäfven, som deras anfall hufvudsakligen föll emot den skarpare delen af förskeppet. Liksom i förargelse öfver det lätta sätt, på hvilket de öfvervunnos, och för att på något sätt hämnas öfver

den släta rôle de spelte, utgjöto de sin ilska i ett jemt spottande öfver den låga relingen, hvilket lätta stänk af farten och blåsten fördes akterut, i form af täta regnilar, ända bort på skansen af fartyget. Äfven kölvattnet hade ett annat utseende, än det vanliga, hvarmed en sådan fart bidevind åtföljes; ty, liksom den lätt springande kapplöpnings-hästen lemnar ett mindre märkbart spår efter sig, än den tungt galopperande dragkampen, på samma sätt syntes, efter denne snabbseglande skonert, icke den breda, af hvitskummande bubblor uppfyllda fåran, utan endast en smal, af häftiga virflar bestående rand, hvilken, jemn som ett snöre, sträckte sig, från det fina akterskeppet och smala roret, rakt ut i däckets medellinia, så långt den kunde skönjas bland de utplånande vågorna. På samma sätt agerade vinden icke så ojemt på dess segel, som den annars gör på ett inbrassadt och mindre välskuret segel, der den buktiga ytan orsakar mindre anfallsvinkel i lofwart än i lä, hvaraf åter händer, att, då man ligger mycket nära vinden, seglet, som man säger, "lefver i lowarts-liket," eller med andra mindre besynnerliga ord, att vinden faller på båda sidor om den främre delen af seglet, ehuru den ännu fullt verkar blott på den rätta sidan af eftersta delen. Så var icke händelsen här om bord, ty seglen voro så väl både sydda och hissade, att de formerade snart sagdt planer, på hvilka vinden agerade likformigt eller åtminstone så jemt, att då fartyget

kom än så litet för nära vinden, märktes genast de vågformiga dallringarne öfver hela seglet på en gång. — Men vi skola icke fortsätta dessa detailler längre, mindre af fruktan att yppa segelsömmeriets hemligheter, än farhåga att redan hafva blifvit mera omständliga än vi borde, och mera tekniska än vi föresatt oss.

Vår lotsbåt sträckte emellertid upp emot det mer och mer sig öppnande inloppet, och hade det höga Never-Sink rätt för-ut, tornen af staden kranbalksvis i lofwart, och den lemnade briggen ett godt stycke på lä-låring, innan dess passagerare började påminna sig, att de icke kunde lefva af salt vatten och vind, utan behöfde nu något mera substantiela ting till sitt uppehälle, ehuru snart de tycktes ila till gourmandernas elyseum, det väl provianterade New-York. De voro också just i samtal med Kaptenen om denna vigtiga angelägenhet, då en af sällskapet, som hade varit mera kuriös att erfara huru det såg ut inombords och hvad beqvämligheter der kunde tillbjudas under däck, än att stå och gapa på seglingen och de omgifvande föremålen utombords, kom hastigt uppspringande från förrummet med glädjen i ögonen och smackande med munnen, liksom för att bibehålla smaken efter något läckert. Sedan han en stund, med händerna i sidan och munnen i samma agreabla sysselsättning, hade fixerat oss en stund, för att reta nyfikenheten så mycket mera, utbrast han slutligen: "*Gentlemen!* kunnen ni gissa hvad för

en *most excellent dinner* ni gån att njuta? — Nej, vid Gud, det är icke möjligt. — Medan ni stått och koxat efter seglare och lotsmärken, har jag lagat i ordning en — ack, jag vattnas i munnen blott jag tänker derpå — en middag, som den bäste restauratör i Paris icke skulle kunna gifva er för en luisdor couverten. Tänk mina vänner: soppa, fricasé och stek på bara . . . . . friska ostron! . . . och dessutom en entré på råa sådana, stora som min hand — *real monsters of the true 'Blue Pointers kind, by God!*"

Man kan tänka sig hvad det blef för en stojande glädje ibland kamraterna, ty om än de icke upptogo bjudningen med samma gourmandiska enthusiasm, som den aflemnades, så var det ändå en så stor skillnad i den middag, de förmodade sig få göra på "*grog and biscuit*" och den på ostron, att alla borde på samma gång sentera den, som hålla den omtänksamme kamraten räkning för dess oombedda påtagande af hofmästare-befattningen. Det dröjde också icke länge innan de allesamman lemnat däcket, och nedkommo i den snygga och för ett så litet fartyg rymliga salongen, samt, placerade omkring det midt i rummet stående bordet, gjorde fullt skäl åt den der befintliga maten. Denne bestod likväl för det närvarande icke af mera än en enda rätt, ty vår Engelske hofmästare — som påstod att allting borde gå systematiskt och ordentligt till — hade förbjudit den lille svarte taffeltäckaren att nedtaga de andra förr, än denne

var njuten. Det var också icke rum för mera, ty det lilla aflånga mahogny-bordet var öfverhöljdt med en sådan mängd klufna ostron, att det icke syntes som något annat än, hvad det nu verkligen var, ett ofantligt fat öfverlastadt af denna våra moderna matgudars ambrosia. Under bordet var ställd en tom balja, uti hvilken vår tjenstgörande hofmarskalk befallte, att de tomma skalen borde kastas, för att undvika onödig trängsel på bordet, med undantag af hvar tionde, hvilket skulle lemnas framför hvarje couvert, mindre för att beräkna den totala konsumtionen, än för en annan kontroll, hvilken vår systematiske värd förbehöll sig.

"Nå väl" — öfverröstade slutligen en af det muntra sällskapet de öfriga — "der gick den tjugonde lika mustig och delicat som hennes nitton föregångare; och jag har i min lefnad aldrig smakat sådana gudomliga ostron. Jag skulle nästan vilja hålla något, att jag låter ännu några tjog göra dem sällskap, innan jag börjar tänka på att sluta denna angenäma förrättning. Emellertid tycker jag, att man snart borde besinna i hvad element dessa sköna kreatur äro fångade, och icke längre neka dem en del fluidum, utom hvilket jag fruktar de lika litet trifvas i sitt nya boställe som i sitt gamla. Hvad säger Ni derom, herr hofmästare? — Ni har nu rangerat allting så väl, att det nästan är skam påminna Er om att man brukar dricka något, då man äter ostron, ehuru det förmodligen icke här blir *Haut Barsac*, som man brukar i Paris."

"Nej, min vän" — utropade den tilltalade med glad ifver, liksom hade han väntat denna anmaning — "*Barsac* kan jag verkligen icke lemna hvarken *Haut* eller *Bas*, ehuru jag medger att detta vin är det som bör drickas på ostron. Likväl var jag nog försigtig, att i min kappsäck lurendreja hit öfver en butelj af en annan sort, hvilken, alla franska connoisseurer i ära, jag åtminstone prefererar vid detta tillfälle. Hvad säger Ni om ett glas af äkta sorten från den välsignade ön, som Spaniorerne i förhastande benämnt *Madera*, men som de säkert hade kallat *Uva buena*, såvida de kunnat ana hvilka herliga drufvor den afkastar. Jag medger väl, att de franska vinerna kunna vara bra i land, men för min del tycker jag om något mera substantielt, då jag är på sjön, och näst cognac, hvilket aldrig borde saknas på någon flytande byggnad, så vet jag ingenting trefligare om bord, än ett nätt lager af gammal Madera, i synnerhet om det gjort en liten tour till Ostindien, eller, likt denna buteljen, kryssat sina trenne år emellan Vestindiska öarne."

"Rätt sagdt" — afbröt en tredje — "det är med starka viner som med menniskor: de bli intressantare genom resor; och ehuru ett glas gammalt portvin icke misspryder ett kajutbord, så dricker jag det ändå hellre i land, upphämtadt från en grundfast källare, som icke, lik våra flytande, hindrar den ädla saften att behörigen skilja sig från grumlet. — Nå väl herr ste-

wart, hvarföre dröjer Ni? — gif mig ett glas af er beresta nectar, och jag skall af hjertat dricka er skål till och med i en bumper, om Ni så behagar."

"Så — jag tackar ödmjukast" — svarade denne, under det han drog korken ur buteljen — "nej, ser Ni, här är icke råd att dricka hvarken bumpers eller enskilta skålar, utan vinet måste ordentligt utminuteras efter sällskapets trängande behof deraf. Jag anser nemligen, att hvar och en förtjent ett glas för hvarje tjog ostron han förtärt, och derföre har jag bedt er för hvarje sådant aflägga ett par skal, som dymedelst blir en pollet, utom hvilken ingen droppa erhålles. Det knappa förrådet dicterar denna lag; och den, som beträdes med falska polletter, straffas med vinets förlust för hela måltiden."

Ett skrattande bifall efterföljde detta utslag, och ehuru domaren hade förbudit skålar, så blef hans egen ändå den, som i första glaset dracks af hela sällskapet; och sedan ännu ett glas blifvit tömdt öfver laget, gaf han befallning till negerpojken att upphöra med det arbetet, han hittills haft, att klyfva och nedbära ostronen, jemte förklaring att den, som ville äta flera, måste sjelf åtaga sig besväret med deras klyfning, då numera sällskapet kunde vara belåtna af den rätten, och borde äta soppan, hvilken annars kallnade; och att han dessutom icke hade mera än några glas qvar uti buteljen, hvilka borde sparas till steken. Ehuru en och annan af säll-

skapet voro sådane professorer i ostronätning, att de, efter utsago, med nöje skulle expedierat ännu ett par tjog; så var deremot pluraliteten af lika tanke med den kloke Presidenten vid bordet, hvilken nu befallde pojken nedbära soppan, och under det han sjelf åtog sig att aftorka bordet och derpå lägga duken, underhöll sällskapet med följande afbrutna tal."

"Gentlemen! om Ni ansen er hafva skäl till någon tacksamhet för mitt bestyr med Er middag, så hafven Ni redan tillfullo afbördat den genom Er beredvillighet att ingå på mina propositioner, och i synnerhet genom Ert beslut att icke förtära mera af de förföriska läckerbitarna. — Sätt terrinen på soffan i lä, pojke, och kasta alla skalen i pyttsen! — Jag försäkrar Er, att ingen äter dem med mera vällust än jag, eller sätter i allmänhet så mycket värde på en god rätt, som Er ödmjuka tjenare. Men, ser Ni, just derföre vill jag aldrig äta för mycket deraf, ty öfverdrifven njutning förorsakar äckel. — Se så, bär upp pyttsen på däck, men kasta ej ett enda skal öfver bord! — Jag kommer ännu ihåg den latinska sentensen: *Uti temperate summa est voluptas*, och jag får bekänna, att jag följer den, samt har funnit den innefatta quintessencen af all filosofi. — Se så; mina herrar, här har jag den äran att servera Er med en soppa, som jag hoppas skall smaka, ehuru vi icke ha någon cayenne till den; men det är icke möjligt att komma ihåg allt, annars har jag en liten flaska

af denna ypperliga krydda i mitt schatull. Vi få nu hjelpa oss med senap, hvilken är ett icke föraktligt surogat på allt hvad dylika soppor heter, ehuru somliga preferera kryddpeppar, hvilket i min tanke bevisar en falsk smak. — Säg till kocken, pojke, att kan icke får taga locket af fricaséen, utan håller den täckt öfver en sagta eld." —

"Soppan är förträfflig" — inföll en af sällskapet — "och Ni har mycken heder deraf, men förlåt mig att jag afbryter, då det endast är för att inhämta Ert råd, hvad sort vin anser Ni vara det bästa att dricka på soppan?"

"Bah! — hvad menar Ni härmed" — fortfor den tilltalade med en skälmsk min — "såvida man alls skall dricka något på supanmat, det jag aldrig kan stricte gilla, ehuru man vill påstå att det är helsosamt, så skulle jag anse de lätta vinerna härtill mest passande, ja till och med, som Fransmännen bruka dem, uppspädda med vatten: och i allmänhet kan jag icke neka till, att jag anser våra politiska rivaler vara bättre connoisseurer i allt hvad som utgör den första afdelningen af bordets nöjen, ty deras soppor äro magnifica äfvensom deras entréer och fricaséer, och deras claret och bordeaux harmoniera förträffligt dertill, men härmed punkt: ty så snart det blir frågan om steken, desserten och vinsorterna dertill, då taga vi åter lofven af dem; ty en Engelsk rostbiff med sin madera, och en blumpudding eller appelpie med gammalt portvin är

någonting så öfver alla deras rôtier, sallader och champagne, att de aldrig kunna jemföras. — För resten får jag bekänna, att jag icke kan begripa huru man i allmänhet kan ha så dålig smak att förderfva sin middag med att börja med de starka vinerna, då det är frågan om en ordentlig och väl assorterad måltid, hvartill jag hoppas Ni icke vill räkna denna."

"Nå, hvad skullen Ni då säga om ett folk" — inföll en annan — "som icke allenast dricker starka viner till de första rätterna, utan äfven, till råga på contrasten med Er och de flesta andra bildade nationer, börjar sina måltider med det, hvarmed Ni ibland sluta Edra, nemligen ett glas bränvin?"

"Ja, nog har jag hört talas om något sådant" — fortfor den afbrutne, skrattande — "och till och med att man börjar med desserten, eller äter smör och ost före maten i stället för efter, men jag har hittills aldrig trott det vara möjligt, att man på detta sätt kunde missbruka gudsgåfvor. Tror Ni då verkligen, att ett sådant barbariskt bruk råder hos någon civiliserad nation?"

"Ja, derpå kan Ni vara så öfvertygad, som att jag nu sitter bredvid Er" — svarade den andre småskrattande — "och för öfrigt kan jag försäkra Er, att vanan så rotfästat denna besynnerliga diet, att ehuru bekant man är med andra nationers bruk, och i allmänhet ej så obenägen att antaga sådana, fruktar jag att Ni ej skulle få många proselyter, i fall Ni ville predika edra bordsreglor derstädes."

"Men, min Gud, detta är ju beklagligt" — återtog den förre — "men, som Ni säger, vanan är andra naturen: likväl kan jag icke begripa huru man kan börja en måltid med bränvin, och vara . . . ."

"Gentlemen!" — ropade en röst genom den halföppnade dörren — "om Ni viljen ha bref till Europa, så äro vi på sidan af paketten inom en qvart timme."

Denna oförmodade underrättelse afbröt samtalet, då vår president nu fick annat att göra än fortsätta detsamma, ty ehuruväl hvarken han eller någon af sällskapet behöfde afbryta måltiden för sin correspondans på Europa, så voro de ändå allesamman nästan lika ifriga att få sluta middagen innan mötet med det omtalta skeppet. Den öfriga maten blef derföre genast inbefalld och skyndsamt förtärd, ehuru likväl icke utan en mängd ursäkter från vår hofmästare för det de icke voro tillagade med alla de kryddor och saucer, som dem med rätta tillhörde. Oaktadt alla dessa svåra brister höllo gästerna dem med nöje tillgodo, och då slutligen hufvudaktören i denna matpjes iskänkte de sista glasen ur sin vinbutelj, fattades de mangrant af sällskapet och utdruckos för presidenten under en enhällig begäran, det han, såsom ersättning för sin hafda möda med denna middag inpromtu, ville åtaga sig arangementet af en sådan i land, der han bättre kunde utveckla sina djupa filosofiska kunskaper i den ädla matlagningskonsten. Detta an-

togs med nöje af vår muntre reskamrat, som, under det han glättigt nedsatte det utdruckna glaset på bordet, tillade: "och jag skall, på min heder, ge Er en middag, som, så vida New-York ännu är likt sig i den vägen, alla gastronomer i Europa skola afvundas Er."

Här efter uppbröt sällskapet och förfogade sig från kajuten upp på däck, hvarest nu framställde sig scener af en lifligare natur än de, som visade sig före deras nedgång till bordet. Den lille skonerten hade nemligen redan hunnit det af Long-Island och Sandy-Hook formerade inloppet, samt låg nu med små segel utanför de båda tunnorna, som ligga på hvar sin sida om farvattnet öfver Baren. Till venster hade den det höga fyrtornet, hvarifrån den låga och smala sandtungan sträckte sig bort till det högre landet vid Never-Sink, hvars öfra partier voro belagda med en hvit snömatta, hvilken likväl icke var någon ständig beklädnad till följe af deras höjd, utan blott en tillfällig drägt, bevisande vinterns närvaro. Rätt för ut och något längre borta låg den tätt bebyggda Staten-Island, och till höger red helt nära oss fyrskeppet, hvars kala master harmonierade med de nakna stammarne på det längre bort liggande skogbevuxna Long-Island. Dessa vore de fasta föremålen, emellan hvilka nu befunno sig en mängd rörliga, bestående af flera smärre fartyg och båtar, som kryssade om hvarandra till och från den längre in liggande och af den sistnämde ön undanskymda

staden, jemte några större handelsskepp, som nu kommo utseglande derifrån, med sina breda råsegel utspända för den goda vinden, hvilken hastigt förde dem närmare oss. Det var ett ibland dem, med stora bokstäfver målade på förmärsseglet och Förenta Staternas lysande flagg under gaffelnocken, som fördelaktigt utmärkte sig framför de öfriga, och på hvars däck syntes en större mängd folk, än man vanligen räknar på koffardi-fartyg. Det var ej långt ifrån oss, och dess kurs tycktes vara rigtad till vårt lilla fartyg, som nu låg uppbrassadt, liksom respectfullt inväntande det stolta skeppet.

"Se der kommer den nya paketten "*Canada*": och vackrare skepp tror jag man får söka långt efter" — yttrade vår Kapten, som nu sjelf tagit roret, under det matrosen var sysselsatt med den lilla jollens utsättning. — "Det är nu andra resan hon gör till Liverpool, och hon tyckes föra en vacker laddning passagerare med sig denna gången. — Är det någon af Herrarne, som önskar bud öfver Atlantiska hafvet, så lofvar jag med att den der skutan bringar det så säkert och hastigt som trots någon tremastad örlogsman; och i sådant fall kan ni lemna det till matrosen, som rättnu sätter af från sidan, för att bringa hennes lots öfver till oss."

Det var också flera af sällskapet, som begagnade sig af denna goda lägenhet att underrätta sina vänner i Europa om ankomsten till Norra Amerika, ty vår förre Kapten hade redan

föregående dagen tillsagt sina passagerare, att hafva sina bref färdiga i detta ändamål, då det väl kunde hända att vi inkommo före pakettens afgång. — Emellertid ilade skeppet emot oss, och då det kom tvers för skonerten i lofwart, brassade det back, för att emottaga den lilla båten, som redan var i full fart bort till detsamma; och det dröjde icke länge, förrän den var tillagd vid dess fallrepstrappa i lä, från hvilken en person genast nerhoppade i densamma. Med detsamma fyllde det ånyo sina segel, och passerande tätt akter om oss, fortsatte sin brådskande segling utåt det stora verldshafvet.

Dessa Nordamerikanska pakettskepp, hvilka så ordentligt och säkert befordra communicationen emellan Nya och Gamla Verlden, äro också en slags fartyg, som så mycket mera äro värda att skryta med för deras landsmän, som de ovedersägligen äro de bästa i sin sort, och i jemförelse med andra koffardi-fartyg kanske bäst skulle kunna liknas vid en Engelsk postvagn jemförd med våra vanliga skjutsvagnar. De äro till och med långt framom Engelska Gouvernementets paketter, och täfla med Ostindiska Compagniets skepp om icke i storlek åtminstone i beqvämlighet. De äro alla fregatt-tacklade skepp af vanligen emellan tre och fyrahundrade tons drägtighet; och hvad deras yttre, så väl till tackling som skrof, vidkommer, må blott nämnas, att de i dessa afseenden skulle kunna kallas en quintessence af allt hvad man i den vägen kan få se

hos Förenta Staternas handelsflotta, hvilket icke vill säga litet. Inredningen och beqvämligheterna under däck harmoniera fullkomligt med deras inbjudande yttre, och de flesta af dem, eller rättare alla de nyaste, äro utrustade med en elegance, som verkligen är förvånande på fartyg, hvilka icke äro ämnade att blott föra Kungliga personer. — Från en hög och rymlig kapp, som vanligen formerar en egen liten paviljon på däck, nedkommer man utför en bred mahognytrappa till kajutgången, hvarifrån dubbeldörrar af samma trädslag leda till tvenne rum, af hvilka det akterut varande är bestämdt för herrarne och det för ut liggande för damerna. Det förstnämda består af en stor salon, i midten af hvilken står ett matbord, hvarvid tjugo till trettio personer kunna sitta, och på båda sidor äro en mängd smärre rum med beqväma sofställen för tvenne personer i hvarje. Golfvet är beklädt med dyrbara mattor, och sidengardiner, spegelglas och förgyllningar upphöja glansen af de blankt polerade väggarne och möblerna, hvartill ej något ringare trädslag än mahogny är användt. I damernas salon, hvilken är betydligt mindre, men på samma rika sätt möblerad, står vanligen ett fortepiano, och ett litet bibliothek af grant inbundna böcker bidrar på samma gång till prydnad som trefflighet i detta rum, hvilket äfven för sin centrala belägenhet i fartyget, som gör rörelserna mindre kännbara; tyckes vara ganska väl

be-

beräknadt för sina minst sjövanda gäster. — Om man till dessa beqvämligheter lägger den största möjliga ordning, omsorgsfullt bevakad af Kaptenen, en tillräcklig uppassning af tvenne blott härmed sysselsatta domestiker, ett öfverflödigt bord, hvars servering är anförtrodd en särskilt hofmästare, och framför allt: ett rymligt, välseglande fartyg, utrustadt med alla möjliga förnödenheter, en tillräcklig och utvald besättning, samt en Kapten, hvars tvenne fixa idéer synas vara passagerarnes trefnad och fartygets skyndsamma framkomst till sin bestämmelse — så tyckes man icke kunna ha mera att önska för en passage öfver Oceanen.

Af dessa förträffliga fartyg finnes det en stor mängd i New-York, ty det går icke mindre än ett hvarje vecka till Liverpool, ett hvarje månad till London, och ett till Havre-de-Grace. De kallas *Packets of the line* och ägas af särskilta köpmans-associationer. Utom de ofvannämde kajuterna äga de ett rymligt lastrum för köpmansgods och en smärre kajut för mindre betalande resande eller de så kallade *steerage passengers*. Fragten från New-York till Liverpool är hundrafemtio piaster, hvaruti alla omkostnader under resan äro beräknade, och erhåller Kaptenen, som sjelf bekostar bordet och servisen, hälften af denna summa. Man skulle månända förmoda, att passagerarne genom detta arrangement skulle bli lidande, men förhållandet

är verkligen motsatsen; ty då Kaptenen har sin hufvusakliga inkomst af frakten för passagerarne, så ligger det naturligtvis i hans intresse att skaffa sig så många sådana som möjligt. I ett land åter, der lusten att skrifva tidningar endast kan liknas vid begäret att läsa dem, och der den minsta småsak måste blifva *"put in the Newspapers"* — der undgår ingenting att bli kändt af publiken, och allraminst saker af denna natur, hvilka så mycket oftare formera artiklar i tidningsbladen, som ingen passagerare, åtminstone bland Amerikanerne, drager i betänkande, att vid sin ankomst till New-York i dagbladen gifva tillkänna sitt missnöje eller belåtenhet med passagen. Detta gör, att Paket-Captenerna täfla med hvarandra att söka vinna publikens ynnest, och deras bemödanden i den vägen äro så mycket mera nödvändiga, som de täta lägenheterna sätta de flesta resande i tillfälle att välja sitt fartyg. På en dylik *"competition"* — ett ord, hvars rätta betydelse måste studeras i Förenta Staterne — böra otvifvelaktigt passagerarne vinna: och, om det å ena sidan är angenämt att på dessa fartyg finna alla en bildad resandes fordringar uppfyllda, så är det understundom lika harmligt att se, till hvilken grad af skamlöshet en och annan af de fria republikanerna uppdrifva sina pretentioner på landsmannens iklädda skyldighet att *"with the most comfortable accommodations"* transportera honom öfver hafvet.

Men vi måste lemna dessa flytande hotêler, åtminstone för det närvarande, ty det fartyg, som gaf oss anledning till deras omnämnande, är nu redan ett godt stycke ifrån oss, och vår lilla lots-skonert, som icke hade tid att dröja längre än som fordrades, för att få sin lots åter, är redan för fulla segel på andra sidan om Baren. Med sin vanliga fart, snarare ökad än minskad i det härinne smultare vattnet, ilade den upp emot kusten af New-Jersey, hvarest den vände, och började derefter med små slag arbeta sig upp åt det långa och smala rivieret, hvarest den innan långt blef omgifven af en hop kamrater, eller åtminstone liktacklade smärre fartyg, som dels mötte och dels hade samma väg med honom. Med de sednare af dessa började också genast en kapplöpning, som var så mycket roligare att betrakta, som vår farkost besegrade alla, hvilket icke mindre gladde vår Kapten, som nu sjelf stod vid roret och hade all möda ospard, att så hastigt som möjligt forcera sitt lilla fartyg emot den konträra vinden.

Oaktadt hans bemödanden i den vägen lyckades till en grad, som i dubbelt afseende väckte hans passagerares nöje, kunde han icke hindra strömmens och solens lopp, hvilka tvenne natur-krafter verkade så fiendtligt tillsamman, att innan vi hunnit halfvägs upp på rivieret, voro vi omgifna af ett mörker, som åtminstone betog oss njutningen af stadens betraktande, om det icke hade någon menlig verkan på vår sna-

ra ankomst dit. Detta var lyckligtvis icke fallet, ty vår lots manövrerade sin skonert med samma tranquillité, som hade det varit ljusa dagen, och styrde sitt fartyg genom mörkret med en säkerhet, som kunde göra förlåtligt lotsarnes vanliga skryt att kunna besegla sitt farvatten med förbundna ögon.

Som vistandet på däck nu mera icke erböd någon ting behagligt, utan snarare motsatsen, då den stränga kölden agerade högst motbjudande på menniskor, hvars lätta Westindiska garderob icke var synnerligen passande för denna temperaturen, så drog det resande sällskapet sig efter hand ner i den trefligare kajuten, der en lågande koleld i den blanka metall-kaminen, en bål varm Whisky-punch och några tända Havana-cigarer snart förflyttade dem i ett mildare klimat. Den glada conversationen var snart i den muntra fart, till hvilken så trefliga omständigheter borde uppdrifva den emellan personer, af hvilka icke allenast de flesta tillhörde ett yrke, som man i allmänhet icke förebrår trumpenhet, utan äfven alla voro förenade med det lätta obesvärliga vänskapsband, som så lätt knytes under resor. Aftonens timmar framflöto också så omärkligt, att det väckte en lika allmän som glad surpris, då den lille svarte Negerpojken öppnade dörren med den dubbla underrättelsen: att vi snart voro framme, och att månen nu var uppgången.

Uppkomna på däck funno vi också vår lilla farkost på en nästan lugn vattenyta emellan tven-

ne land, hvilka af den uppgående månens matta strålar upplystes så mycket, att man oredigt kunde urskilja de på dem varande föremålen. Det ena af dessa land var Governor-Island med sitt citadell, och det andra staden New-York hvars husmassor, pallisaderade med oräkneliga skeppsmaster, nu framskimrade i detta groteska skuggspel, hvaruti månsken och afstånd tillhopa försätta större objekter. — Fartyget ilade tyst igenom den lätt krusade sjön, hvars små af månen försilfrade böljor vänligt slogo emot dess glänsande kopparbog och uppväckte ett sakta porlande, som behagligt instämde med den jemna landvindens lätta susande genom tacklingen. — Sluteligen stördes den inom fartyget rådande tystnaden af commando-orden för seglens bergande, och sedan den lilla skonerten gjort en hastig sväng omkring en af smärre fartyg omgifven brygga, trängde den liksom hemmastadt in i en tom vinkel deraf: Kaptenen lemnade nu roret, och med en förnöjd ton tillropade oss ett välkommen till New-York, hvilket besvarades af ömsesidiga lyckönskningar att hafva hunnit till den förnämsta staden i Nya Verlden.

POSTSCRIPTUM.

För att så väl uplysa åtskilliga ställen i Företalet, som ock förklara några yttranden i noterna dertill, hvilka annars skulle kunna få namn af anachronismer, kan författaren icke underlåta att nämna, det, oagtadt tittelbladet angifver årtalet 1833 såsom trycknings året, och boken icke heller blifvit utgifven, förrän under sednare hälften af samma år, den likväl började läggas under pressen i slutet af år 1831. Orsakerna till denna långa tidsutdrägt, emellan påbörjandet och fullbordandet af en så liten bok, som denne, kunna här icke alla uppgifvas: så mycket må likväl nämnas, att de förnämsta deribland få tillskrifvas de opåräknade missöden, hvilka kunna drabba alla affairer, och således äfven dem, som — utan att äfventyra collission med sättarens och tryckarens konstförvandtskap — skulle kunna hänskjutas till det mekaniska departementet af det ädla bokmakeriet. En, kanhända ej mindre ingripande, orsak har varit omöjligheten för författaren, att, under hela denna tid, förflytta sin person närmare trycknings-orten, än på ett afstånd af åttio till nittio geografiska mil; hvilket i alla fall är en lång distans, och en, som tillochmed kan göra en hel hop sakers både fördröjande och mindre väl fullbordande förlåtliga. Huru det nu förhåller sig härmed, så får denna omständighet gälla som ursägt för de tryck-

fel, hvilka — för att tala konstmessigt, fast just icke så aldeles rigtigt — "insmygt sig i texten", och i alla fall bevisa, att det icke är rådligt att lemna correcturen till "annor man" *. Detta är åtminstone vår öfvertygelse; och då saken nu mera hörer till de ohjelpliga, så få vi trösta, om icke Läsaren, åtminstone oss sjelfva med det gamla löftet, att "vi icke skola göra så mera," åtföljdt af den försäkran, att hvad obehag dessa tryckfel möjligen kunnat förorsaka Läsaren, det troligen icke varit sådant som det desamma gjort på

Författaren.

---

* Observeras: att korrekturen — med undantag af dem författaren sjelf läst — på begäran, varit lemnade till "annor man" än

Boktryckaren.

New York Botanical Garden Library
DS708 .G6 Del.1-2 gen
Gosselman, karl Aug/Resa mellan Sodra oc
3 5185 00074 1049

